

STYRELSEN

PROTOKOLL 1/2024

Sammanträdestid:

26.1.2024 kl. 9.00 – 10.45

Sammanträdesplats:

Konferensrum 1-2

Ordinarie:

Wille Valve	ordförande, § 1-5 och 8
Anna Holmström	vice ordförande, § 6-7
Cita Nylund	ledamot
Jan Salmén	ledamot
Ulf Weman	ledamot

Frånvarande:

Runa-Lisa Jansson	ledamot
-------------------	---------

Övriga närvarande:

Ulrika Österlund	ekonomichef
Pia Hollsten-Friman	vårdchef
Sandra Rasmussen	verksamhetsstrateg
Leena Kaunisto	HR-chef
Arsim Zekaj	minister
Bengt Michelsson	avdelningschef

Föredragande:

Jeanette Pajunen, hälso- och sjukvårdsdirektör

Protokollförare:

Solveig Gestberg, administratör

Protokolljustering:

Mariehamn 26.1.2024

Ordförande:

Wille Valve § 1-5 och 8

Ordförande:

Anna Holmström § 6-7

Föredragande:

Jeanette Pajunen

Protokolljusterare:

Cita Nylund

STYRELSEN

Sammanträdestid:

Fredagen den 26 januari 2024 kl 9.00

Sammanträdesplats:

Konferensrum 1-2

Paragraf

Ärenden

§ 1	Sammankallande och beslutsförhet
§ 2	Justering av protokoll
§ 3	Föredragningslistans godkännande
§ 4	Utvärdering mobil tandvårdslösning
§ 5	Fastställande av budget och verksamhetsplan 2024
§ 6	Arbetsgivarrepresentanter i samarbetskommittén
§ 7	Arbetsgivarrepresentanter i arbetarskyddskommissionen 2024-2027
§ 8	Övriga ärenden
- SAMK protokoll
§ 9	Utomhus fastighetsunderhåll

Ordförande

Wille Valve

Enligt uppdrag:

Solveig Gestberg, administratör

SAMMANKALLANDE OCH BESLUTFÖRHET

§ 1 FÖRSLAG: Sammanträdet förklaras lagligen sammankallat och beslutfört.

BESLUT: Enligt förslag.

JUSTERING AV PROTOKOLL

§ 2 FÖRSLAG: Protokoll förklaras justerat när det har undertecknats av mötets ordförande och en på mötet utsedd protokolljusterare samt kontrasierats av föredragande. Föreslås Cita Nylund.

BESLUT: Enligt förslag.

FÖREDRAGNINGSLISTANS GODKÄNNANDE

§ 3 FÖRSLAG: Beslutar att föredragningslistan godkänns.

BESLUT: Enligt förslag med tillägget § 9 Utomhus fastighetsunderhåll.

§ 4

UTVÄRDERING MOBIL TANDVÅRDSLÖSNING

Beredare: Chefsöverläkare Jun Nagamori jun.nagamori@ahs.ax

Föredragande: Hälso- och sjukvårdsdirektör Jeanette Pajunen
jeanette.pajunen@ahs.ax

ÅHS styrelse har den 25.3.2022 givit ÅHS i uppdrag att teckna ett hyresavtal för en mobil tandvårdsenhet. I den framtagna utredningen "Extra small till extra large – utredning mobil tandvårdsenhet" presenterades olika möjligheter för en mobil tandvårdsenhet och beslut fattades om att välja en skåpbil som upprättats 2009 av yrkeshögskolan Savonia, den så kallade Suupirssi (direkt översatt "muntaxi").

Bilen har under hösten varit till den åländska skärgården (Kumlinge, Brändö, Sottunga och Kökar) och utvärderats av tandläkare och tandsköterska. I utvärderingen upplevs bilens generella skick som bristande och som specifika brister lyfts trasig vattenpump, bristande ergonomi samt osäkerhet kring strålskydd. Enligt bedömningen passar bilen bättre för en ensam tandhygienist att arbeta i.

FÖRSLAG:

Styrelsen informeras om utvärderingen. Styrelsen ger ledningsgruppen i uppdrag att utreda andra alternativ för mobil tandvård. Utredningen delges styrelsen under våren 2024.

BESLUT:

Enligt förslag.

§ 5

FASTSTÄLLANDE AV BUDGET OCH VERKSAMHETSPLAN 2024

Beredning: ekonomichef Ulrika Österlund ulrika.osterlund@ahs.ax och verksamhetsstrateg Sandra Rasmussen sandra.rasmussen@ahs.ax
Föredragande: hälso- och sjukvårdsdirektör Jeanette Pajunen jeanette.pajunen@ahs.ax

Till styrelsens uppgifter hör enligt LL (2011:114) § 4 att leda Ålands hälso- och sjukvårdsverksamhet genom att bland annat ställa upp mål och krav för verksamheten inom myndigheten samt kontinuerligt följa upp hur dessa förverkligas. Styrelsen fastställer, enligt reglemente punkt 6.3 verksamhetsplan och budget efter att landskapets budget godkänts av lagtinget.

BUDGET 2024

I den av lagtingets fastslagna budgeten för 2024 uppgår nettokostnaderna inklusive covidbudget till 99 705 000 euro. Nettokostnaderna ligger inom budgetramen 99 710 000 euro

ÅHS TOTAL	Budget 2023	Budget 2024	Förändring B2023 - B2024	Förändr %
INTÄKTER	-8 530 000	-8 990 000	-460 000	5,4 %
Personalkostnader	59 909 405	62 342 500	2 433 095	4,1 %
Köpta tjänster	16 162 094	16 749 000	586 905	3,6 %
Intern hyra	7 923 000	7 933 000	10 000	0,1 %
Material	9 585 700	9 958 700	373 000	3,9 %
Inventarier och anskaffningar	745 800	865 800	120 000	16,1 %
Övriga kostnader	176 000	176 000	0	0,0 %
Extern vård utanför Åland	9 020 000	8 930 000	-90 000	-1,0 %
Avskrivningar	1 810 000	1 740 000	-70 000	-3,9 %
DRIFTSKOSTNADER	105 332 000	108 695 000	3 363 000	3,2 %
NETTOKOSTNADER	96 802 000	99 705 000	2 903 000	3,0 %

ÅHS LINJE	Budget 2023	Budget 2024	Förändring B2023 - B2024	Förändr %
INTÄKTER	-7 523 000	-7 983 000	-460 000	6,1 %
DRIFTSKOSTNADER	84 124 233	86 808 977	2 684 744	3,2 %
NETTOKOSTNADER	76 601 233	78 825 977	2 224 744	2,9 %

ÅHS STAB	Budget 2023	Budget 2024	Förändring B2023 - B2024	Förändr %
INTÄKTER	-1 007 000	-1 007 000	0	0,0 %
DRIFTSKOSTNADER	21 207 767	21 886 023	678 256	3,2 %
NETTOKOSTNADER	20 200 767	20 879 023	678 256	3,4 %

§ 5

FASTSTÄLLANDE AV BUDGET OCH VERKSAMHETSPLAN 2024 (forts)

Förändring i budget 2024 mot budget 2023

Budgetförslaget för 2024 innehåller en total ökning av nettokostnaderna om 2 903 000 euro.

Verksamhetsutvecklingen ger en ökning om totalt 643 500 euro

Verksamhetsutveckling och satsningar finns inom följande områden:

- Kompetensförsörjning
- Valfungerande primärvård
- Beredskap och resiliens
- Digital utveckling

Effektiviseringar som konsekvenser av satsningar beräknas i budget 2024 ge minskade kostnader och ökade intäkter på följande områden:

- Det nya telefonisystemet som infördes under 2023 ger lägre kostnader för telefonitjänster.
- Ett extra operationsteam som budgeteras 2024 beräknas ge lägre kostnad för extern vård utanför Åland.
- Under flera år har en förbättring gjorts i handläggningen av ersättningar och detta ger en ökning av intäkter även i budget 2024.

Övriga ökningarna och minskningar om totalt 2 259 500 euro

- De avtalsmässiga lönerna utgör den största delen av kostnadsökningen
- En förnyelse av det prehospitla avtalet gällande räddningstjänster
- Projektet gällande sjukhusområdets utveckling av fastigheterna
- Inflation och prisläget ger ökade kostnader för vårdmaterial, skyddsmedel och livsmedel
- Budget 2024 innehåller inga extra intäkter och kostnader för covid

Nya planerade investeringar 2024

Det totala investeringsbehovet för nya planerade investeringar 2024 beräknas till 4 256 000 euro. Investeringsanslagen är fyraåriga.

Investeringsanslagen är avsett att användas enligt följande:

Behandlingsutrustning	86 000,-
Datortomograf	1 500 000,-
Fibertorn för undersökning	50 000,-
Utrustning för ögonundersökning	100 000,-
Patientlarm	280 000,-
C-båge	200 000,-
Sprutpumpar	290 000,-
Vårdinformationssystem (VIS)	1 000 000,-
Datacentermiljö	750 000,-
TOTALT NYA INVESTERINGAR BUDGET 2024	4 256 000,-

§ 5

FASTSTÄLLANDE AV BUDGET OCH VERKSAMHETSPLAN 2024 (forts)

Byggnader tillhörande Fastighetsverket

Sjukhuset invigdes för ca sjuttio år sedan. Sjukhusfastigheterna lever inte upp till den standard och flexibilitet som sjukvårdsverksamhet av idag och i framtiden kräver. Fastighetsverket har tagit fram rapporter som visar på ett stort behov av sanering i de flesta av våra verksamhetsutrymmen.

En grundlig behovsanalys behöver genomföras innan fastighetsplaneringen fortskrider. ÅHS ansvarar för och utför behovsanalysen i samarbete med Landskapsregeringen för att garantera att framtidsvisioner, folkhälsostراتيجier, eventuella politiska linjedragningar gällande äldreomsorg mm beaktas.

Bilagor:

Bilaga 1. Budget 2024

Bilaga 2. Verksamhetsplan 2024

FÖRSLAG:

Styrelsen fastställer budgeten för linjeorganisationen respektive stabsorganisationen gällande intäkter och kostnader. Styrelsen fastställer verksamhetsplanen för Ålands hälso- och sjukvård för år 2024.

BESLUT:

Enligt förslag. Verksamhetsplanen kompletteras med en mer utvecklad text gällande folkhälsostراتيجin.

Delgivning: Ålands landskapsregering, finansavdelningen och social- och miljöavdelningen.

§ 6

ARBETSGIVARREPRESENTANTER I SAMARBETSKOMMITTÉN

Beredare: avtals- och lönespecialist Terese Åsgård terese.asgard@ahs.ax

Föredragande: hälso- och sjukvårdsdirektör Jeanette Pajunen
jeanette.pajunen@ahs.ax

I enlighet samarbetsavtalets § 6-8 ska det inom Ålands hälso- och sjukvård finnas en samarbetskommitté för representativt samarbete. Ett representativt samarbete innebär att övergripande, principiella och allmänna personalfrågor behandlas i ett samarbetsorgan, som består av företrädare för arbetsgivaren och personalen. Ett representativt organ har till uppgift att avge utlåtande över det ärenden som behandlas eller anteckna synpunkter om ärendet i ett mötesprotokoll. Såväl ett utlåtande som synpunkter kan formuleras av parterna gemensamt eller skilt för sig. I samarbetskommittén ingår fem arbetsgivarrepresentanter och sju till åtta personalrepresentanter. Arbetsgivaren och tjänstemannaorganisationerna utser sina representanter för en tid som respektive part avgör skilt för sig. Samarbetskommittén väljer ordförande och viceordförande bland arbetsgivarens representanter. Styrelsen för ÅHS utsåg 16.8.2022/ § 85 följande arbetsgivarrepresentanter, tillsvidare med byte vid behov:

Ordinarie

Chefsöverläkare
Ekonomichef
Hälso- och sjukvårdsdirektör
Personalchef
Vårdchef

Ersättare

Förvaltningsöverläkare
Arbetarskyddschef
Verksamhetsstrateg
Personalhandläggare
Överskötare

FÖRSLAG:

Föreslås för styrelsen att innehavarna av nedannämnda tjänster utses till arbetsgivarens representanter i samarbetskommittén för Ålands hälso- och sjukvård tillsvidare med ändring vid behov:

Ordinarie

Avtals- och lönespecialist
Förvaltningsöverläkare
HR-chef
Hälso- och sjukvårdsdirektör
Vårdchef

Ersättare

Enhetschef intern service
Chefsöverläkare
Verksamhetsstrateg
Ekonomichef
Överskötare

BESLUT:

Enligt förslag.

§ 7

ARBETSGIVARREPRESENTANTER I ARBETARSKYDDSKOMMISSIONEN 2024-2027

Beredare: avtals- och lönespecialist Terese Åsgård terese.asgard@ahs.ax

Föredragande: hälso- och sjukvårdsdirektör Jeanette Pajunen
jeanette.pajunen@ahs.ax

Arbetskyddssamarbetet vid ÅHS är med stöd av lag om tillsynen över arbetskyddet och arbetskyddssambete på arbetsplatsen (tillsynslagen) samt styrelsens beslut 27 januari 2012, 14 § organiserat enligt följande:

Arbetskyddskommission med 12 medlemmar enligt fördelning:

Personalens representanter, 9 st

- 1 arbetskyddsfullmäktig
- 2 vice arbetskyddsfullmäktig (1:e vice och 2:e vice)
- 6 kommissionsmedlemmar

Arbetsgivarens representanter, 3 st

En ny fyraårig mandatperiod inleds 1.1.2024.

Enligt tillsynslagen utser arbetsgivaren en företrädare i arbetskyddskommissionen med uppgift att sköta beredningen av de ärenden som kommissionen behandlar. Arbetsgivaren, en företrädare för denne eller en person som kommissionen valt inom sig är ordförande för arbetskyddskommissionen.

Under mandatperioden 2020-2023 har arbetskyddschefen, personalchefen och en av överskötarna fungerat som arbetsgivarens representanter.

FÖRSLAG:

Föreslås inför styrelsen att:

- arbetskyddschefen, HR-chefen och biträdande tekniska chefen utses till arbetsgivarrepresentanter i arbetskyddskommissionen under mandatperioden 2024-2027
- arbetskyddschefen utses till att sköta beredningen av de ärenden som kommissionen ska behandla
- arbetskyddschefen utses till ordförande i arbetskyddskommissionen

BESLUT:

Enligt förslag.

§ 8

ÖVRIGA ÄRENDEN

- SAMK protokoll

FÖRSLAG:

Styrelsen antecknar informationen för kännedom.

BESLUT:

Enligt förslag.

§ 9 UTOMHUS FASTIGHETSUNDERHÅLL

FÖRSLAG:

Styrelsen konstaterar att vintervädret 2024 varit utmanande och halkan vid ÅHS parkeringsplatser och entréer har förorsakat stora bekymmer.

Helikopterplattans placering gör att halkan inte kan förebyggas genom användning av t ex grus. ÅHS styrelse ger ledningsgruppen i uppdrag att ta ärendet vidare med fastighetsverket. Styrelsen förväntar sig en närmare utredning i ärendet vid sitt sammanträde den 1.3.2024.

Utredningen begränsas till huvudentréerna och dess handikapparkeringar. Eventuell uppvärmning av markytan utreds.

BESLUT:

Enligt förslag.

Ålands hälso- & sjukvård

BUDGET 2024

Innehåll

1. INLEDNING.....	3
2. BUDGETMOTIVERING ÅHS TOTALT.....	5
3. INTÄKTER OCH KOSTNADER BUDGET 2024.....	7
4. UTVECKLING INTÄKTER OCH KOSTNADER.....	8
4.1. Intäkter	8
4.2. Kostnader	9
4.2.1. Personalkostnader	9
4.2.2. Köpta tjänster.....	11
4.2.3. Intern hyra.....	13
4.2.4. Material.....	13
4.2.5. Inventarier och anskaffningar.....	14
4.2.6. Extern vård utanför Åland	15
5. INVESTERINGAR.....	16
5.1. Investeringsmotiveringar	16
6. BYGGNADER TILLHÖRANDE FASTIGHETSVERKET	17

1. INLEDNING

Verksamhetsbeskrivning

Ålands hälso- och sjukvård (ÅHS) har som uppgift att i enlighet med LL (2011:114) om hälso- och sjukvård handha den offentliga hälso- och sjukvården på Åland. ÅHS kan sköta sina uppgifter genom att producera vårdtjänster eller genom att köpa tjänster av andra producenter. ÅHS kan även sälja vårdtjänster så länge som myndighetens förutsättningar att fullfölja sina uppgifter tryggas.

Verksamhetens grundpelare

ÅHS är en myndighet vars verksamhet vilar i främsta hand på kompetens, kvalitet och utveckling. ÅHS erbjuder jämlik och professionell hälso- och sjukvård av hög kvalitet. Alla insatser ska bidra till bästa möjliga hälsa och livskvalitet samt stödja det friska hos individen. Vården tar hänsyn till varje människas behov, och respekterar friheten att välja och fatta beslut om den egna hälsan.

ÅHS vision "Välmående genom delaktighet" innebär att vi genom ett jämlikt samarbete med invånare, patienter och närstående vill skapa bästa möjliga förutsättningar för alla att ta ansvar för sin hälsa och uppleva välmående. Visionen visar vikten av att handla och kommunicera på ett sätt som skapar möjlighet till delaktighet för invånare, patienter, personal och samarbetspartners.

Utvecklingsområden och strategiska utmaningar

Kompetensförsörjningen lägger grunden för organisationens möjligheter för en kvalitetssäkrad och god hälso- och sjukvård. Ett starkt fokus ligger fortsättningsvis på rekryteringsfrågor. Vi ser ett ökat behov av resurser inom mottagningstjänster, både inom primärvårdens förebyggande tjänster och inom den specialiserade sjukvården. Vården fortsätter att ändras så att vården förflyttas från avdelningsvård till vård inom mottagningsverksamhet. Denna förändring ger patienten bättre och snabbare vård och är på sikt mer ekonomiskt fördelaktigt. Den utökade vården på Åland leder även till ett utökat behov av operationsteam. Denna satsning beräknas ge en effekt av lägre utgifter för vård utanför Åland.

Vid årsskiftet träder en ändring av tjänstemannalagen i kraft genom vilken det införs grunder för när en tjänsteman kan anställas för viss tid. Som en följd av denna ändring räknar ÅHS med att antalet ordinarie tjänster behöver utökas med 60-80 st (7-8 %). Tjänsterna ingår inte i denna budget utan kommer till behandling i ett senare skede efter att behovet utretts mera exakt. Eftersom antalet visstidsanställningar i stället förväntas minska bör utökningen kunna ske inom ramen av befintlig budget.

En väl fungerande primärvård, genom en god tillgänglighet och en bred lågtröskelverksamhet, är en grundförutsättning för att vi i förlängningen skall kunna möta det behov vår åldrande befolkning har. Inom primärvården läggs också grunden för ett fullgott förebyggande arbete. Utvecklingen av seniormottagningen och lågtröskelmottagningen för barn- och unga fortsätter. Sjukvårdsupplysningen planeras att etableras fullt ut och fungerar som ett stöd för patientflödet både inom primärvården och akuten.

Enligt den framtagna planen för stärkande av *beredskap och resiliens* så fortsätter arbetet i den takt som organisationen klarar av med tanke på all annan pågående utveckling.

Organisationens *digitala utveckling* fortsätter. Organisationen har en ojämn utveckling i grunden och förändringsprocesserna anpassas efter detta. Förutom det fortsatta arbetet med byte av vårdinformationssystem så sker det även en fortlöpande utveckling där analoga processer automatiseras i syfte att effektivisera och modernisera.

Budgetanvisningar

Landskapsregeringen har den 25.05.2023 fattat beslut om att till lagtinget överlämna ett lagstiftningspaket med förslag till ändring av lagtingsordningen för Åland och landskapslagen om landskapets finansförvaltning i syfte att införa ett finanspolitiskt ramverk. Den föreslagna lagstiftningen föreslås träda i kraft vid ingången av år 2024 så att de ändrade reglerna kan tillämpas fullt ut beträffande budgeten för år 2025. Även om överskottsmål och kostnadstak avseende finansåren 2025 - 2027 formellt enligt det föreslagna finanspolitiska ramverket ska fastställas första gången under våren 2024 har landskapsregeringen redan i det här skedet gått in för att fastställa budgetramar per politikområde med målsättningen att underskottet i budgetekonomin inte ska öka år 2024 jämfört med 2023 års nivå. Budgetramarna omfattar alla intäkter och kostnader inklusive avtalsenliga lönejusteringar och andra avtalsenliga eller övriga indexjusteringar.

Budgetramen för Ålands Hälso- och sjukvård, nettokostnader: 99 710 000 euro.

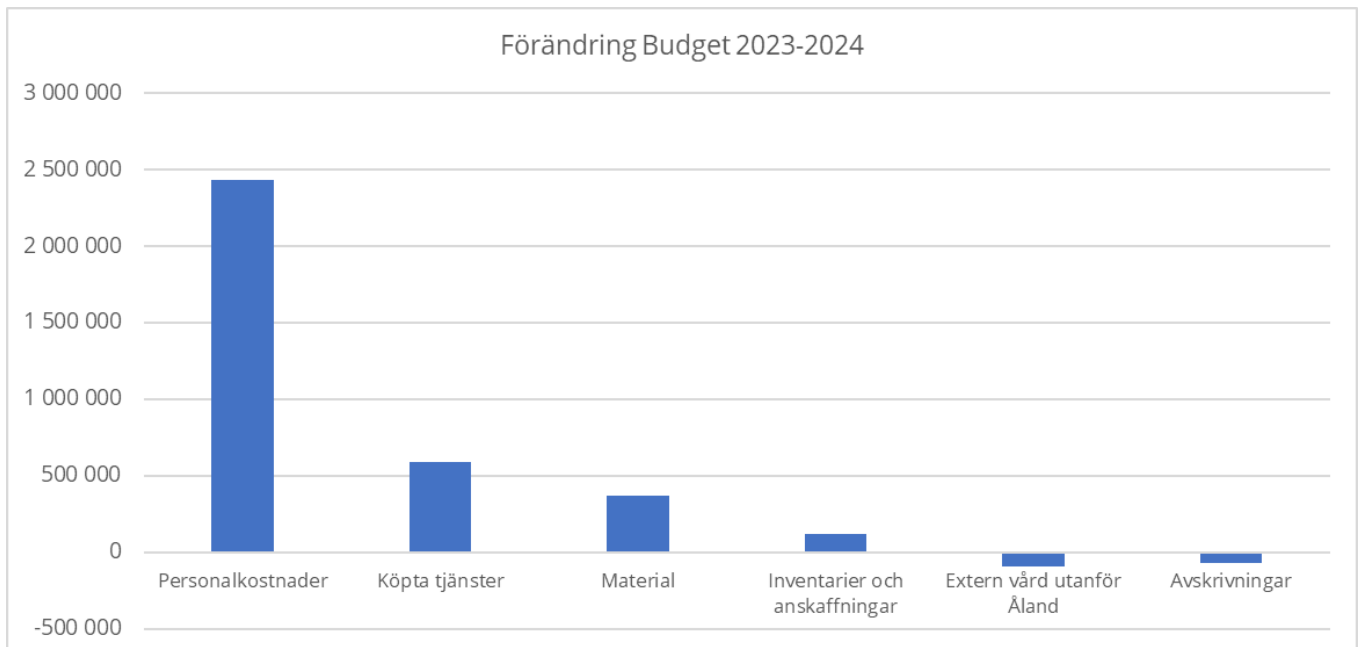
2. BUDGETMOTIVERING ÅHS TOTALT

I ÅHS budget 2024 uppgår de totala nettokostnaderna till totalt 99 705 000 euro. Nettokostnaderna ligger därmed inom budgetramen (99 710 000 euro).

ÅHS TOTAL	Budget 2023	Budget 2024	Förändring B2023 - B2024	Förändr %
INTÄKTER	-8 530 000	-8 990 000	-460 000	5,4 %
Personalkostnader	59 909 405	62 342 500	2 433 095	4,1 %
Köpta tjänster	16 162 094	16 749 000	586 905	3,6 %
Intern hyra	7 923 000	7 933 000	10 000	0,1 %
Material	9 585 700	9 958 700	373 000	3,9 %
Inventarier och anskaffningar	745 800	865 800	120 000	16,1 %
Övriga kostnader	176 000	176 000	0	0,0 %
Extern vård utanför Åland	9 020 000	8 930 000	-90 000	-1,0 %
Avskrivningar	1 810 000	1 740 000	-70 000	-3,9 %
DRIFTSKOSTNADER	105 332 000	108 695 000	3 363 000	3,2 %
NETTOKOSTNADER	96 802 000	99 705 000	2 903 000	3,0 %

ÅHS arbetar långsiktigt för att utveckla hälso- och sjukvården och arbetar aktivt att stävja kostnadsutvecklingen genom målsatta effektiviseringsåtgärder. ÅHS har redan under flera år arbetat utgående ifrån att största delen av den årliga verksamhetsutvecklingen skall täckas av effektiviseringsåtgärder.

Budgeten för 2024 innehåller en total ökning av nettokostnaderna om 2 903 000 euro

Verksamhetsutvecklingen ger en ökning om totalt 643 500 euro

Verksamhetsutveckling och satsningar finns inom följande områden:

- Kompetensförsörjning
- Valfungerande primärvård
- Beredskap och resiliens
- Digital utveckling

Effektiveringar som konsekvenser av satsningar ger i budget 2024 minskade kostnader och ökade intäkter på följande områden.

- Det nya telefonisystemet som infördes under 2023 ger lägre kostnader för telefonitjänster.
- Ett extra operationsteam som budgeteras 2024 beräknas ge lägre kostnad för extern vård utanför Åland.
- Under flera år har en förbättring gjorts i handläggningen av ersättningar och detta ger en ökning av intäkter även i budget 2024.

Övriga ökning och minskningar om totalt 2 259 500 euro

- De avtalsmässiga lönerna utgör den största delen av kostnadsökningen.
- En förnyelse av det prehospitla avtalet gällande räddningstjänster.
- Projektet gällande sjukhusområdets utveckling av fastigheterna.
- Inflation och prisläget ger ökade kostnader för vårdmaterial, skyddsmaterial och livsmedel.
- Budgetförslag 2024 innehåller inga extra intäkter och kostnader för covid.

3. INTÄKTER OCH KOSTNADER BUDGET 2024

Intäkterna är budgeterade till 8 990 000 euro, vilket är en ökning med 460 000 euro.

Inkomsterna från patientavgifterna har inte justerats. Ökningen härrör sig från ett effektiviserat arbetssätt som de senaste åren ger ökade intäkter gällande ersättningar.

Kostnaderna i budget 2024 är budgeterade till 108 695 000 euro. En total ökning av kostnaderna uppgår till 3,4 miljoner euro. Kostnaderna består av:

- Personalkostnader 62 342 500 euro, en ökning (från budget 2023) på totalt 2,4 miljoner euro. Ökningen består av
 - avtalsmässiga löneökningar (2,1 miljoner euro)
 - verksamhetsutveckling inom primärvården och specialistsjukvården (0,6 miljoner euro)
 - övriga ökningar och minskningar
- Köpta tjänster 16 749 000 euro, en ökning på totalt 0,6 miljoner euro. Ökningen består av
 - avtalsmässig ökning helikoptern (0,2 miljoner euro)
 - förnyande av det prehospitala avtalet för ambulansverksamheten (0,4 miljoner euro)
 - verksamhetsutveckling (0,5 miljoner euro)
 - övriga ökningar och minskningar
- Intern hyra från Fastighetsverket 7 933 000 euro, en ökning om 10 000 euro.
 - ökningen är beräknat utgående från den totala fullmakten som gavs för byggande av isoleringsrum. Byggnaden färdigställs under 2023.
 - ingen indexjustering är beaktad för 2024.
- Material och övriga driftskostnader 11 000 500 euro, en ökning på 0,5 miljoner euro. Ökningen består av
 - prisökningar för vårdmaterial, skyddsmaterial och livsmedel (0,4 miljoner euro)
 - verksamhetsutveckling (0,1 miljon euro)
 - övriga ökningar och minskningar
- Extern vård utanför Åland 8 930 000 euro, en minskning på 90 000 euro samt
- Avskrivningar 1 740 000 euro, en minskning om 70 000 euro.

4. UTVECKLING INTÄKTER OCH KOSTNADER

Boksluten för åren 2020-2022 har justerats så att covidkostnader och intäkter är eliminerade.

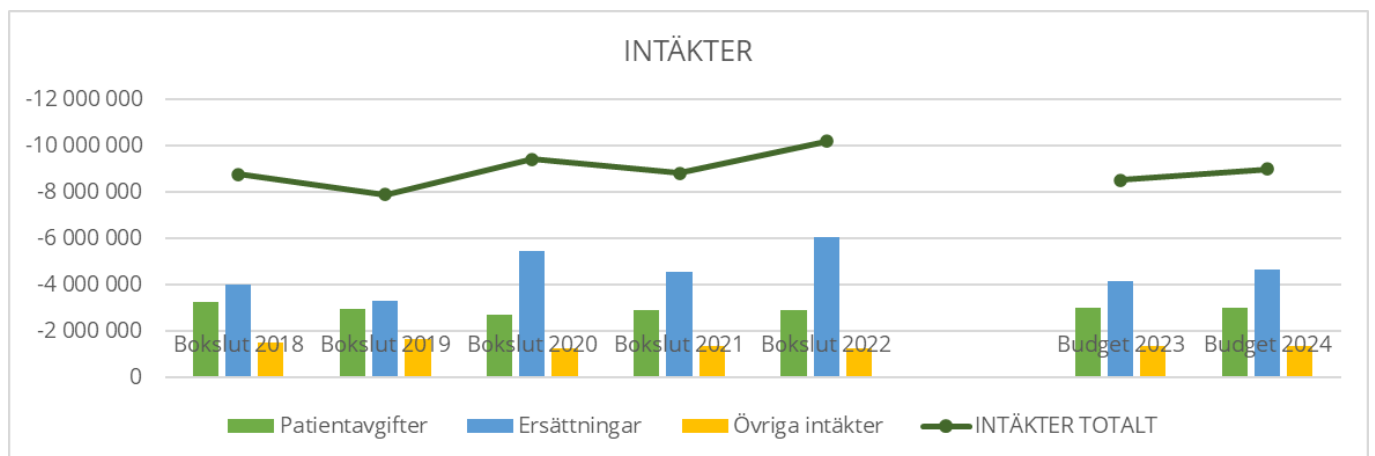
Budget 2023 och 2024 är totalbudget då eventuella kostnader för covid inkluderats i verksamheten och det ersätts inte några kostnader via statsstöd.

Jämförelserna mellan bokslut och budget blir mycket utmanande dessa år där covid inverkade mycket på verksamheten och därmed även kostnaderna.

4.1. Intäkter

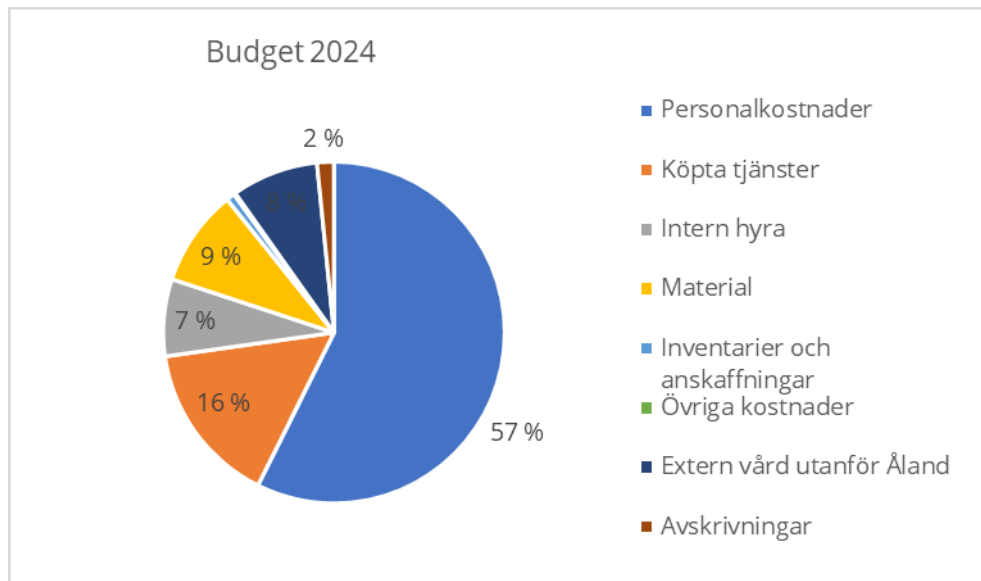
Intäkterna är budgeterade till 9,0 (8,5) miljoner euro, vilket är en ökning med 0,5 euro. Ökningen är en beräkning ökning av erhållna ersättningar. Patientavgifterna har inte justerats till budget 2024.

ÅHS TOTAL	Bokslut 2018	Bokslut 2019	Bokslut 2020	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024
Patientavgifter	-3 276 620	-2 951 271	-2 719 886	-2 888 773	-2 926 591	-3 019 000	-3 019 000
Ersättningar	-4 021 243	-3 298 545	-5 472 059	-4 557 226	-6 043 824	-4 174 000	-4 634 000
Övriga intäkter	-1 475 997	-1 649 858	-1 240 253	-1 371 254	-1 228 045	-1 337 000	-1 337 000
INTÄKTER TOTALT	-8 773 860	-7 899 674	-9 432 198	-8 817 253	-10 198 460	-8 530 000	-8 990 000

4.2. Kostnader

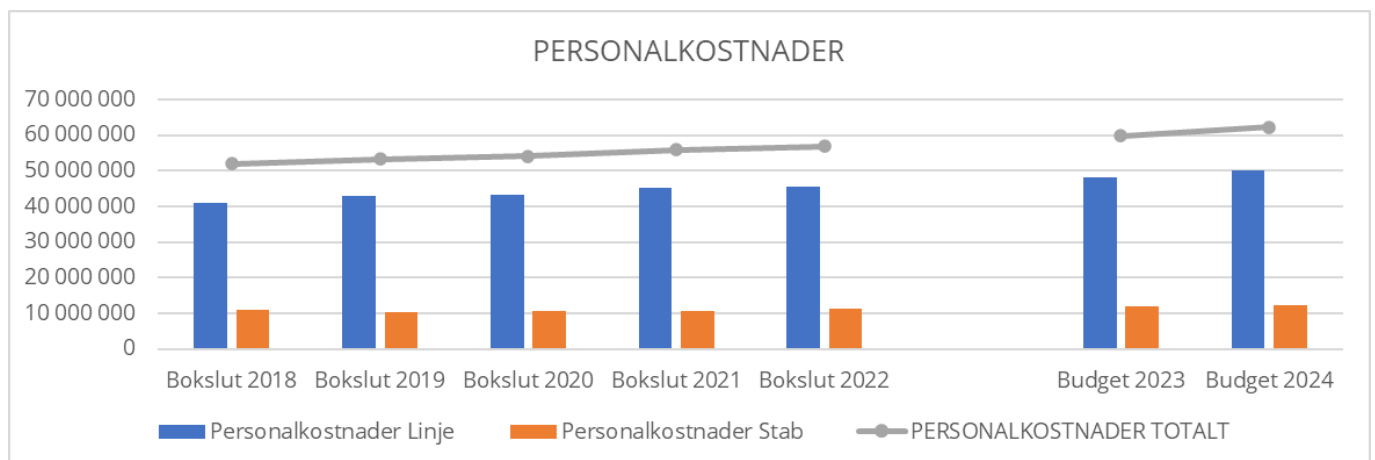
De totala kostnaderna är budgeterade till 108 695 000 euro.

4.2.1. Personalkostnader

Personalkostnaderna är budgeterade till 62,3 (59,9) miljoner euro.

ÅHS TOTAL	Bokslut 2018	Bokslut 2019	Bokslut 2020	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024
Personalkostnader Linje	41 087 780	43 095 681	43 415 721	45 183 858	45 620 119	48 017 778	50 044 577
Personalkostnader Stab	10 923 022	10 276 670	10 639 774	10 762 614	11 318 438	11 891 627	12 297 923
PERSONALKOSTNADER TOTALT	52 010 802	53 372 351	54 055 495	55 946 472	56 938 557	59 909 405	62 342 500

Ökningen från budget 2023 till budget 2024 om totalt 2 433 095 euro består av:

Verksamhetsutveckling

Läkemedelstekniker, sjukhusapoteket		
Sjukskötare, kirurgkliniken (mottagningen)		
Sjukskötare, medicinkliniken (paramedicin)		
Ergoterapeut, medicinkliniken (paramedicin)		
Sjukskötare, ÖNH (mottagningen)		
Läkare, primärvården		
Sjukskötare, primärvården (HC)		
Skolhälsovårdare, primärvården (prev.tjänster)		
Anestesisjukskötare, ANOPIVA (OP)		
Operationssjukskötare 2 st, ANOPIVA (OP)		
Instrumentvårdare, Intern service instrumentvården)		
Tekniker, tekniska enheten		
Nya tjänster	646 354	
Ombildningar och indragningar	4 160	
Övrigt	960	
Totalt verksamhetsutveckling		651 471 euro

Övrig ökning

Avtalsm. ökningar löner (ej budgeterat 2023)	1 105 817	
Avtalsm. ökningar löner 2024	571 189	
Avtalsm. ökningar, övriga personalkostnader	404 618	
Minskning covid	-300 000	
Totalt övrig ökning		1 781 624 euro

Vid budgetgenomgångarna äskade organisationen om 27 nya tjänster.
Budget 2024 innehåller 13 nya tjänster.

Klinik/Enhet	Åskat		LG Behandling		Tjänst
	Antal	Euro	Antal	Euro	
Tandvårdskliniken	1	46 000	0	0	Tandskötare
Sjukhusapoteket	1	42 000	1	41 501	Läkemedelstekniker Vikariemedel
Sjukhusapoteket	1	53 000	0	0	Farmaceut
Kirurgkliniken	1	54 000	1	53 553	Sjukskötare Mottagningen
Kirurgkliniken	1	0	0	0	Dagkirurgin
Medicinkliniken	1	27 000	1	26 776	Sjukskötare Paramedicin
Primärvården	1	100 000	1	100 170	Läkare
Primärvården	1	54 000	1	53 553	Sjukskötare HC
Primärvården	1	59 000	0	0	Bitr. Avdeln Skötare Prev. Tjänster
Primärvården	1	56 000	1	55 494	Skolhälsovårdare Prev. Tjänster
Primärvården	2	108 000	0	0	Sjukskötare Hemsjukvården lands
Primärvården	4	216 000	0	0	Sjukskötare Hemsjukvården Mari
Tekniska	1	0	1	0	Tekniker sjukhustekniska avde
ANOPIVA	1	54 000	1	53 553	Anestesisjukskötare OP, operationsteam
ANOPIVA	2	108 000	2	107 106	Operationssjukskötare OP, operationsteam
ANOPIVA	1	46 000	0	0	Närvårdare IVA
ANOPIVA	1	46 000	0	0	Närvårdare Operationskoordina tor
Medicinkliniken	1	54 000	1	53 537	Ergoterapeut Paramedicin
Medicinkliniken	1	54 000	0	0	Sjukskötare Medicin avd
Medicinkliniken	1	46 000	0	0	Vårdbiträde Medicin avd
ÖNH	1	54 000	1	53 553	Sjukskötare Mottagningen
Intern Service	1	48 000	1	47 558	Instrumentvårdare Instrumentvården
TOTALT	27	1 325 000	13	646 354	

4.2.2. Köpta tjänster

Köpta tjänster är budgeterade till 16,7 (16,2) miljoner euro.

ÅHS TOTAL	Bokslut 2018	Bokslut 2019	Bokslut 2020	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024
Medicinsk rehabilitering	1 275 109	1 400 910	1 306 193	1 467 626	1 518 558	1 307 000	1 407 000
Sjuktransporter	4 045 752	3 995 231	4 369 154	4 361 324	4 806 857	5 269 100	5 773 100
Köpta vårdtjänster	1 290 589	1 514 781	1 615 109	1 747 197	1 751 693	2 147 900	1 597 900
Konsult- och vikarietjänster	1 707 336	1 717 993	1 629 123	1 875 685	2 038 153	1 720 300	1 774 300
Personalrelaterade tjänster	823 373	987 306	695 897	752 211	799 861	995 178	1 029 200
Övriga köpta tjänster	3 196 654	3 162 846	3 523 779	4 160 568	4 081 523	4 002 577	4 372 500
Hyreskostnader	704 681	648 808	700 828	744 146	824 876	720 042	795 000
KÖPTA TJÄNSTER TOTALT	13 043 494	13 427 875	13 840 083	15 108 757	15 821 521	16 162 094	16 749 000

Ökningen från budget 2023 till budget 2024 om totalt 586 906 euro består av:

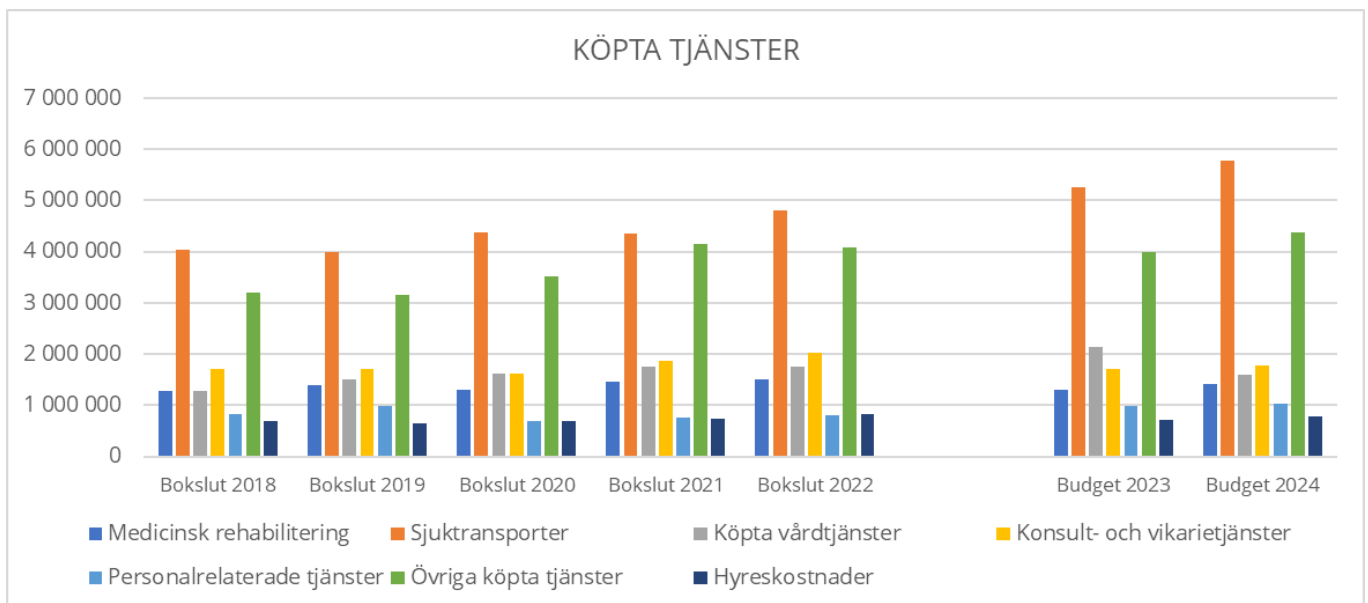
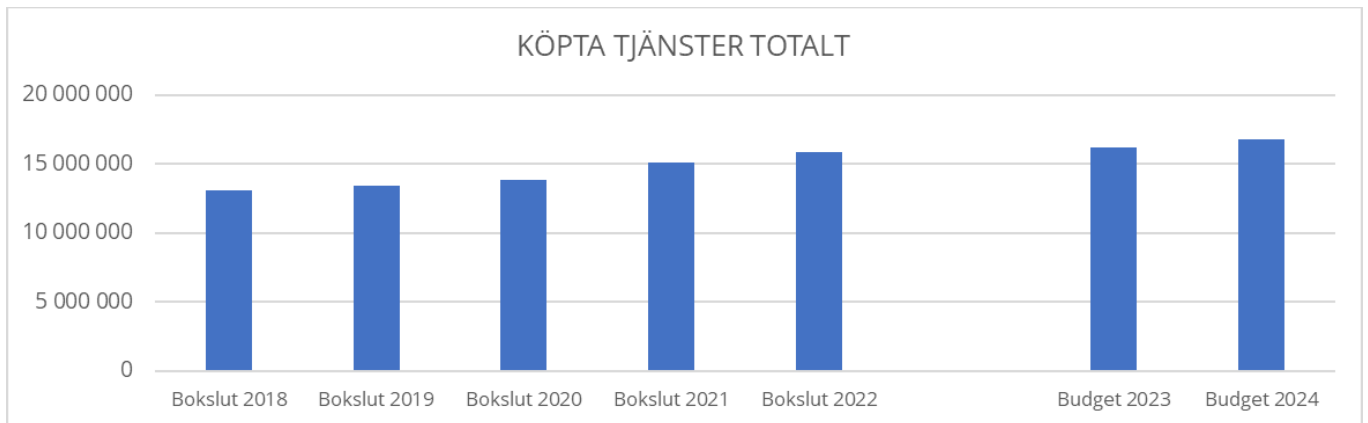
Verksamhetsutveckling

Beredskap och Resiliens IT	77 000
Digitalisering	150 000
Sjukvårdsupplysning	50 000
Medicinsk rehabilitering	100 000
Köpta läkartjänster (Barn och Ungdomskliniken)	100 000
Totalt verksamhetsutveckling	477 000 euro

Övrig ökning

Förnyat avtal prehospitla	400 000
Indexjustering helikoptern	103 680
Övriga avtal	174 240
Sjukhusområdets utveckling	150 000
Klinisk genetik	60 000
Övrigt	-128 014
Minskade covidkostnader	-600 000
Totalt övrig ökning	159 906 euro

Effektivisering Minskad telefonkostnad (ny telefoni) -50 000 euro

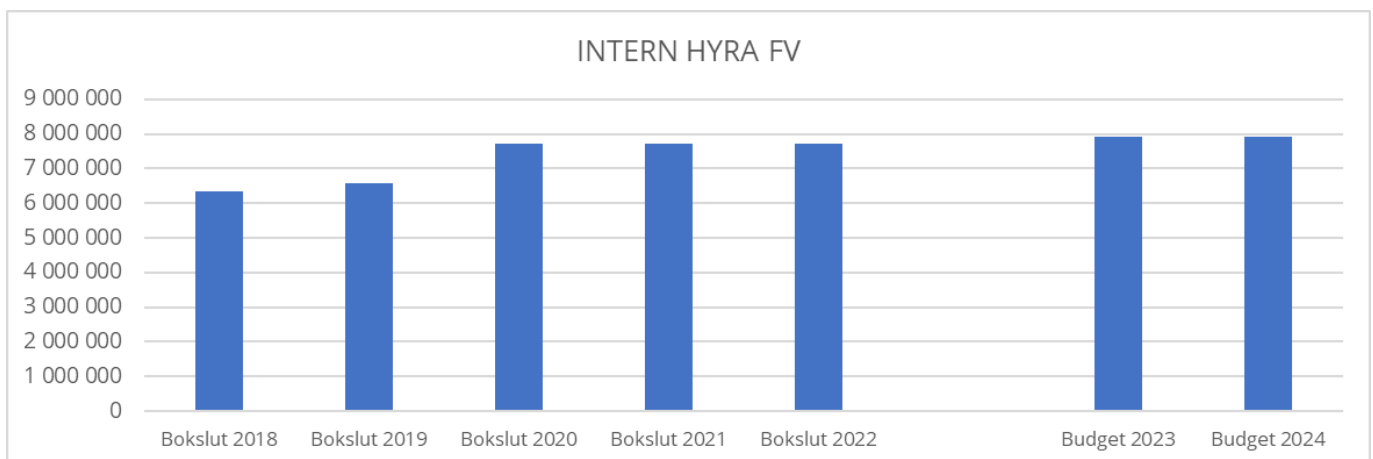

ÅHS TOTAL	Bokslut 2018	Bokslut 2019	Bokslut 2020	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024
Ambulanstransporter	1 137 527	1 216 064	1 272 007	1 533 924	1 530 480	1 606 000	2 006 000
Helikoptertransporter	907 503	890 296	818 878	701 014	817 556	1 037 000	1 037 000
Helikopteravtal	1 850 095	1 842 852	2 224 207	1 986 197	2 183 289	2 592 000	2 696 000
Övriga kostnader vid patienttr.	150 627	46 020	54 062	140 188	275 532	34 100	34 100
Sjuktransporter	4 045 752	3 995 232	4 369 154	4 361 323	4 806 857	5 269 100	5 773 100

4.2.3. Intern hyra

ÅHS TOTAL	Bokslut 2018	Bokslut 2019	Bokslut 2020	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024
INTERN HYRA FV	6 348 514	6 573 322	7 730 893	7 729 967	7 729 206	7 923 000	7 933 000

Budgeterad hyra från Fastighetsverket uppgår till 7,9 miljoner euro. En ökning finns om 10 000 euro som baseras på den fullmakt som gavs för byggande av isoleringsrummet. Total fullmakt 148 000 euro och ökning av internhyran i budget 2023 var 138 000 euro. Ingen indexjustering av hyran har beräknats i detta skede.

4.2.4. Material

Materialkostnaderna är budgeterade till 10,0 (9,6) miljoner euro.

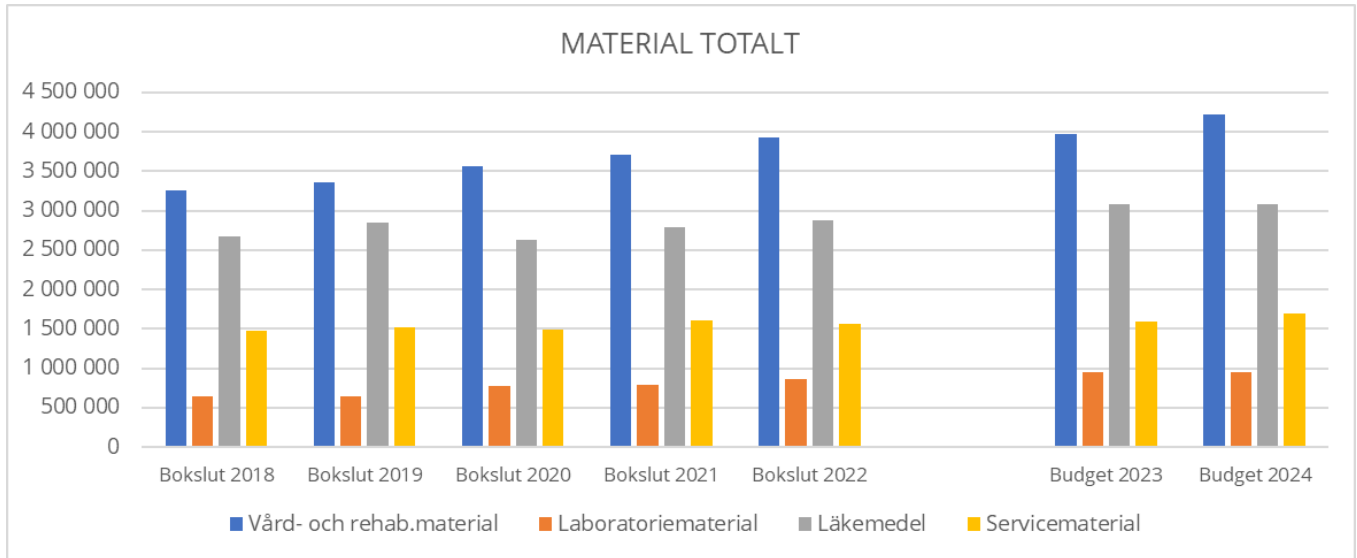
ÅHS TOTAL	Bokslut 2018	Bokslut 2019	Bokslut 2020	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024
Vård- och rehab.material	3 259 934	3 359 989	3 567 268	3 700 683	3 932 956	3 963 670	4 222 670
Laboratoriematerial	642 704	651 263	776 788	791 511	860 390	943 900	955 900
Läkemedel	2 675 015	2 843 137	2 623 172	2 782 243	2 870 121	3 083 630	3 083 630
Servicematerial	1 480 504	1 513 668	1 486 233	1 607 359	1 564 590	1 594 500	1 696 500
MATERIAL TOTALT	8 058 157	8 368 057	8 453 461	8 881 796	9 228 057	9 585 700	9 958 700

Ökningen från budget 2023 till budget 2024 om totalt 373 000 euro består av:

Övriga ökningar

Inflation och prisläget	430 000
Övrigt	43 000
Minskade covidkostnader	-100 000

Totalt övriga ökningar 373 000 euro

ÅHS TOTAL	Bokslut 2018	Bokslut 2019	Bokslut 2020	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024
Operationsmaterial	0	0	0	0	82 226	84 000	84 000
Stöd- & fixeringsmaterial	46 736	62 216	58 536	50 376	51 083	64 300	64 300
Sterilt vårdmaterial	1 013 970	1 027 153	988 741	569 941	589 291	649 500	679 500
Sårvårdsmaterial	0	0	0	0	152 271	178 300	178 300
Vårdtillbehör	114 045	101 804	103 274	290 985	372 900	332 213	332 213
Implantat & proteser	531 342	497 161	477 182	507 058	492 820	555 700	555 700
Rehabiliterings- & terapimat.	58 351	87 779	84 070	75 743	55 979	87 400	92 400
Hemvårdsmaterial	998 959	1 077 769	1 177 841	1 180 222	1 432 901	1 300 000	1 487 000
Personalens skyddsmaterial	0	0	0	360 701	272 453	242 600	274 600
Övrigt vårdmaterial	496 530	506 108	677 625	665 657	431 032	469 657	474 657
Vård- och rehab.material	3 259 933	3 359 990	3 567 269	3 700 683	3 932 956	3 963 670	4 222 670

4.2.5. Inventarier och anskaffningar

Inventarier och anskaffningar är budgeterat till 0,9 (0,7) miljoner euro.

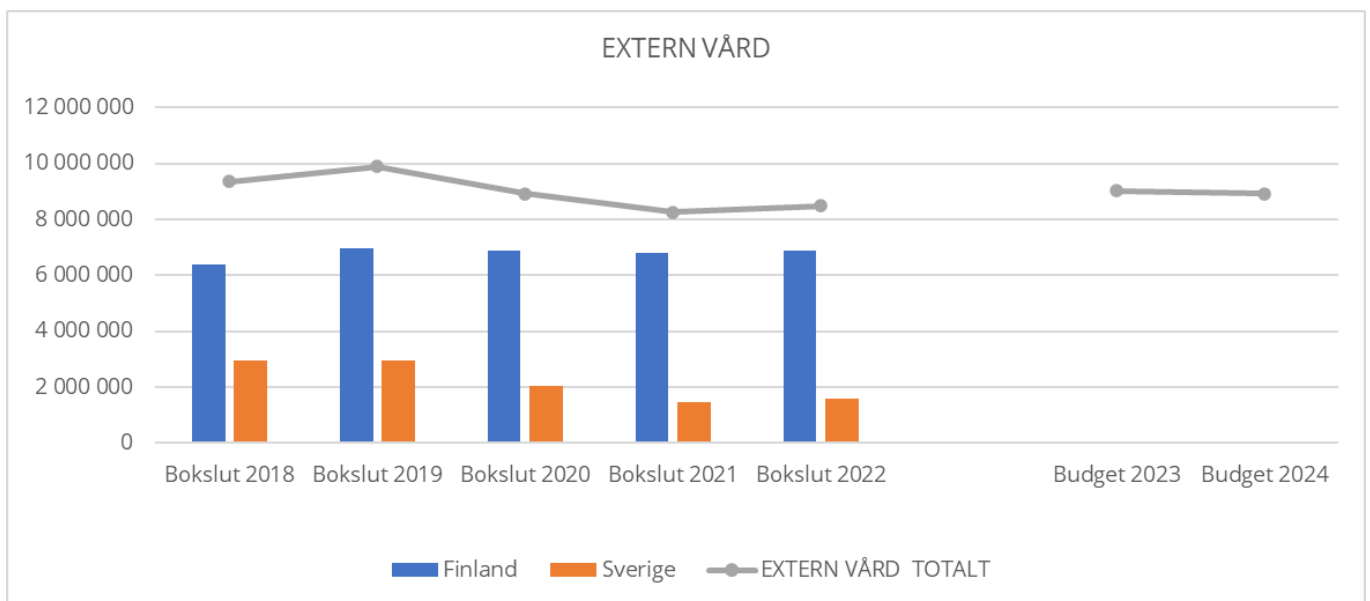
ÅHS TOTAL	Bokslut 2018	Bokslut 2019	Bokslut 2020	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024
Programvaror och licenser	47 787	33 572	52 078	60 961	29 934		
Hälso och sjukvårdsutrustning	520 077	522 660	418 822	645 077	399 973		
IT & kontorsutrustning	196 993	133 368	57 289	35 575	54 176		
Övrig teknisk utrustning	55 403	57 177	20 710	18 176	35 849		
Inventarier och inredning	92 684	178 530	164 728	108 280	110 963		
INVENTARIER & ANSK. TOTALT	912 944	925 307	713 627	868 069	630 895	745 800	865 800

4.2.6. Extern vård utanför Åland

Extern vård utanför Åland har budgeterats till 9,0 miljoner euro, en minskning på 90 000 euro.

ÅHS TOTAL	Bokslut 2018	Bokslut 2019	Bokslut 2020	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024
Finland	6 395 702	6 952 608	6 871 086	6 790 896	6 898 877		
Sverige	2 952 994	2 947 460	2 058 273	1 472 355	1 595 725		
EXTERN VÅRD TOTALT	9 348 696	9 900 068	8 929 359	8 263 251	8 494 602	9 020 000	8 930 000

Budgeteringen av detta anslag är utmatande men en uppskattning av kostnaderna har gjorts utgående från de senaste fem årens kostnadsutveckling. Under 2023 har kostnaderna ökat och en viss justering har gjorts utgående från detta. En neddragning har dock gjorts på totalen då en satsning mha av ett nytt operationsteam beräknas medföra att ett högre antal operationer kan göras inom ÅHS.

5. INVESTERINGAR

Det totala investeringsbehovet för nya planerade investeringar 2024 beräknas till 4 256 000 euro.

Investeringsanslaget är avsett att användas enligt följande:

Behandlingsutrustning	86 000
CT röntgen	1 500 000
Fibertorn för undersökning	50 000
Utrustning för ögonundersökning	100 000
Patientlarm	280 000
C-båge	200 000
Sprutpumpar	290 000
Vårdinformationssystem (VIS)	1 000 000
Datacentermiljö	750 000
TOTALT	4 256 000

5.1. Investeringsmotiveringar

Behandlingsutrustning, tandvården

Det finns ett behov att byta ut 2 tandvårdsstolar, skåpsystem för instrument och en interoralröntgen. Summan inkluderar även beräknad installationskostnad. Om nuvarande utrustning går sönder finns inte delar att få tag på och det riskeras långa avbrott i verksamheten.

CT röntgen

Nuvarande röntgen behöver bytas ut då det inte mer finns reservdelar att få till denna. Summan inkluderar installationskostnader.

Fibertorn för undersökning

ÖNH kliniken har nu kapacitet att ha två mottagningsrum med varsin specialist. I modern ÖNH-diagnostik ingår fiberskopier i lokalbedövning. För närvarande finns det tillräckligt med instrument för två rum men endast ett torn.

Utrustning för ögonundersökning

Utvecklingen av diagnostiska verktyg går snabbt. Inom oftalmologin ställs högre och högre krav på utrustning som ger säkrare diagnos och effektiviserar patientflödet. För att säkerställa kvalitén i ögonklinikens arbete behöver utrustningen som används dagligen uppdateras och kompletteras.

Patientlarm

Förnyelse av patientlarm i hus 02 och 01. Detta innefattar medicinska avdelningen, BB/gyn, kirurgiska avdelningen och medicinska polikliniken.

C-båge

ÅHS har arbetat aktivt för att återta operationer man tidigare skickat i väg för vård utanför Åland. Det blir både billigare för ÅHS att utföra dessa operationer själv men det innebär också stora fördelar för patienterna att få sin operation genomförd hemma. Viktiga förutsättningar för att kunna återta dessa operationer till ÅHS är tillgång till rätt utrustning.

Sprutpumpar

Förnyelse av infusions- och volympumpar. Nuvarande behöver ersättas då de är gamla och har irreparabla fel.

Vårdinformationssystem	<p>Del 3 Investeringsanslag. Upphandlingen av ett nytt vårdinformationssystem fortgår. Projektet har försenats bl.a. genom en över ettårig process i marknadsdomstolen där ÅHS fick rätt och kunde fortsätta projektet och samarbetet med den utvalda dialogparten. Föreningarna har lett till en förskjuten tidsplan och därmed också ökade kostnader. En del av det redan beviljade investeringsanslaget för projektet har använts för kommuners förberedelser inför ett gemensamt vårdinformationssystem.</p> <p>Just nu är projektet i en kritisk fas vilket gör det mycket svårt att uppskatta den fortsatta investeringskostnaden. Alla kostnader har minimerats i syfte att hålla den totala investeringskostnaden så låg som möjligt.</p> <p>En del av de legala anpassningar, testning och integrationer mot övriga system behöver vara på plats under 2024 för att vi skall kunna tillgodogöra oss det tilltänkta EU-investeringsstödet. EU-stödet är baserat på en driftsättning av ett nytt vårdinformationssystem inom 2025.</p> <p>För slutförd upphandling och kostnader för förberedelser för driftsättning kalkyleras idag till 1 miljon euro. Kalkylen är beroende av många osäkerhetsfaktorer och kan preciseras först då den tilltänkta leverantören givit sitt slutgiltiga anbud.</p>
Datacentermiljö	<p>Datacentermiljön har nått "end of life" och behöver förnyas. Vi behöver köpa in servrar för en dubblerad clustermiljö och lagring samt nätverksutrustning för våra två datahallar.</p>

6. BYGGNADER TILLHÖRANDE FASTIGHETSVERKET

Sjukhuset invigdes för ca sjuttio år sedan. Sjukhusfastigheterna lever inte upp till den standard och flexibilitet som sjukvårdsverksamhet av idag och i framtiden kräver. Fastighetsverket har tagit fram rapporter som visar på ett stort behov av sanering i de flesta av våra verksamhetsutrymmen.

En grundlig behovsanalys behöver genomföras innan fastighetsplaneringen fortskrider. ÅHS ansvarar för och utför behovsanalysen i samarbete med Landskapsregeringen för att garantera att framtidsvisioner, folkhälsostراتيجier, eventuella politiska linjedragningar gällande äldreomsorg mm beaktas.

Ålands hälso-
& sjukvård

VERKSAMHETSPLAN 2024
Planeringsperiod 2024 - 2026

2024

2026

VISION

VÄLMÅENDE
genom
DELAKTIGHET

Genom ett jämlikt samarbete med invånare, patienter och närstående skapa bästa möjliga förutsättningar för alla att ta ansvar för sin hälsa och uppleva välmående.

Innehållsförteckning

<i>Inledning</i>	3
<i>Prioriterade strategiska utmaningar och övergripande mål</i>	6
<i>Medicinsk ledning och utveckling</i>	13
<i>Primärvårdskliniken</i>	17
<i>Tandvårdskliniken</i>	23
<i>Akutkliniken</i>	26
<i>Medicinkliniken</i>	31
<i>Kirurgkliniken</i>	40
<i>BB-/gynekologkliniken</i>	44
<i>Barn- och ungdomskliniken</i>	48
<i>Ögonkliniken</i>	52
<i>ÖNH-kliniken</i>	55
<i>Psykiatriska kliniken</i>	58
<i>AN-OP-IVA kliniken</i>	63
<i>Laboratorieenheten</i>	66
<i>Radiologiska kliniken</i>	69
<i>Sjukhusapoteket</i>	71
<i>Vårdchefens enhet</i>	76
<i>HR-enheten</i>	81
<i>Ekonomienheten</i>	85
<i>Upphandlingsenheten</i>	89
<i>Tekniska enheten</i>	92
<i>IT enheten</i>	95
<i>Intern service</i>	98

Inledning

Verksamhetsbeskrivning

Ålands hälso- och sjukvård (ÅHS) har som uppgift att i enlighet med LL (2011:114) om hälso- och sjukvård handha den offentliga hälso- och sjukvården på Åland. ÅHS kan sköta sina uppgifter genom att producera vårdtjänster eller genom att köpa tjänster av andra producenter. ÅHS kan även sälja vårdtjänster så länge som myndighetens förutsättningar att fullfölja sina uppgifter tryggas.

Verksamhetens grundpelare

ÅHS är en myndighet vars verksamhet vilar i främsta hand på kompetens, kvalitet och utveckling. ÅHS erbjuder jämlik och professionell hälso- och sjukvård av hög kvalitet. Alla insatser ska bidra till bästa möjliga hälsa och livskvalitet samt stödja det friska hos individen. Vården tar hänsyn till varje människas behov, och respekterar friheten att välja och fatta beslut om den egna hälsan.

ÅHS vision "Välmående genom delaktighet" innebär att vi genom ett jämlikt samarbete med invånare, patienter och närstående vill skapa bästa möjliga förutsättningar för alla att ta ansvar för sin hälsa och uppleva välmående. Visionen visar vikten av att handla och kommunicera på ett sätt som skapar möjlighet till delaktighet för invånare, patienter, personal och samarbetspartners.

Organisationens kompetensförsörjning är grunden för att myndigheten skall kunna upprätthålla en hög kvalitet på vårdtjänsterna. Utveckling behöver ske kontinuerligt och ÅHS behöver vara konkurrenskraftig och attraktiv både som arbetsgivare och som hälso- och sjukvårdsproducent.

Myndigheten har en nyckelroll i förverkligandet av utvecklings- och hållbarhetsagenda för Åland.

Grunden för verksamhetsplaneringen

Verksamhetsplaneringen utgår från ÅHS strategiska inriktning 2021 – 2025 och följande tre utvecklingsområden:

- Det ÅHS gör (Hälso- och sjukvårdstjänsterna) – hit hör mål gällande till exempel bemanning, kompetens, kvalitet, vårdprocesser, tillgänglighet och delaktighet.
- Vad ÅHS är (Vår organisation) – hit hör mål gällande till exempel ledarskap, processer att decentralisera/centralisera, utveckling/digitalisering av stödfunktioner och hållbarhetsarbete.
- Hur ÅHS samarbetar med andra (Samverkan) – hit hör mål gällande till exempel samarbete med KST, kommuner och tredje sektorn, förebyggande arbete med fokus på stora sjukdomsgrupper, dialog med bland andra invånare och patientorganisationer.

Prioriterade strategiska utmaningar

Tillsammans med verksamheterna identifierar ledningsgruppen kontinuerligt olika utmaningar som är strategiskt viktiga för utvecklingen av den offentliga hälso- och sjukvården. Varje år prioriterar ledningsgruppen vilka av alla strategiska utmaningar ÅHS står inför som är prioriterade i den kommande verksamhetsplaneringen. Syftet är att stärka klinikernas, enheternas och ledningsgruppens gemensamma fokus i det strategiska utvecklingsarbetet.

Regeringsprogrammet 2023

Regeringsprogrammet är en viktig grund för verksamhetsutvecklingen inom ÅHS. Följande punkter i regeringsprogrammet berör direkt verksamhetsutvecklingen inom ÅHS:

- Fokus under mandatperioden är hälsofrämjande insatser, med syftet att förebygga och senarelägga vårdbehov samt förbättra folkhälsan över hela Åland.
- Under mandatperioden utformas en strategisk plan för hälso- och sjukvård fram till år 2040. Strategin utgör grund för beslut om framtidens vård, kompetensförsörjning, prioriteringar och fastighetsbehov.
- Arbetet med en revidering av hälso- och sjukvårdslagen inleds under mandatperioden.
- Organisationsmodellen för ÅHS, särskilt gällande förvaltning och administration, ska ses över i syfte att uppnå system- och kostnadseffektivitet.
- Ett nytt vårdinformationssystem implementeras.
- För att effektivisera patientflödet ökas samverkan mellan vårdnivåer (primärvård och specialistsjukvård) och andra vårdaktörer.
- En plan för e-hälsa tas fram med syfte att öka kvalitet, tillgänglighet och delaktighet.
- En särskild satsning görs på kvinnohälsa.
- I syfte att stärka vårdkedjan förbereds ÅHS organisation för tjänster som avancerade kliniska sjukskötare.
- Patientavgifterna beaktar dem med sämre betalningsförmåga och säkerställer att vårdtjänster förblir tillgängliga och överkomliga för alla.
- Löneutveckling och personalinflytande är viktigt för en god personal- och rekryteringspolitik.
- För att trygga personalförsörjningen utbildas fortgående närvårdare och sjukskötare på hemmaplan, och en aktiv rekrytering av kompetens utifrån fortgår.
- Metoderna för patient- och personalinflytande inom ÅHS utvecklas.

Följande punkter i regeringsprogrammet handlar om socialvården men berör även verksamhetsutvecklingen inom Ålands hälso- och sjukvård:

- Landskapsregeringen vill förbättra tillgången till förebyggande åtgärder, stärka samarbetet mellan vårdgivare och KST, samt säkerställa anpassade rehabiliteringsresurser för personer med beroendeproblematik.
- Det förebyggande ANDTS-arbetet fortsätter med att målinriktat främja skyddsfaktorer och bryta negativa sociala arv. Att upptäcka och behandla samsjuklighet i ett tidigt skede är viktigt för att motverka framtida utanförskap.
- För att främja ett inkluderande och tillgängligt samhälle prioriteras funktionshinderfrågorna inom alla politikområden. Ny lagstiftning och ett nytt funktionshinderpolitiskt åtgärdsprogram aktualiseras under mandatperioden.

Följande punkter i regeringsprogrammet handlar om äldreomsorgen men berör även verksamhetsutvecklingen inom Ålands hälso- och sjukvård:

- Förebyggande hembesök och hemrehabilitering kan ytterligare förbättra förutsättningarna för hemmaboende.
- Landskapsregeringen ska proaktivt bekämpa ofrivillig ensamhet bland äldre. Arbetet förutsätter ett samarbete mellan landskapet, ÅHS, tredje sektorn och kommunerna. Målet är att fortsätta förbättra samordningen av service- och vårdkedjor.
- Även en detaljerad kartläggning och inventering av tillgängliga hjälpmedel och välfärdsteknik genomförs. Målet är att utveckla ett centrum för välfärdsteknik och rådgivning där instanser och enskilda kan låna och använda hjälpmedel.
- Demens- och minnessjukdomar drabbar allt fler. För att förbättra stödet till det växande antalet personer med demens och deras anhöriga utvecklas och samordnas vårdkedjorna. Landskapsregeringen initierar ett samarbete mellan berörda myndigheter och kommuner i syfte att säkra en god demensvård för alla ålänningar oberoende ålder.

Verksamhetsmål som relaterar till regeringsprogrammet är utmärkta med en hänvisning till regeringsprogrammet.

Riktlinjer, åtgärdsprogram och handlingsplaner

Riktlinjer, åtgärdsprogram och handlingsplaner från Ålands landskapsregering är en viktig grund för verksamhetsutvecklingen inom ÅHS. Följande dokument är aktuella:

- Utvecklings- och hållbarhetsagenda för Åland/Andra upplagan 22 september 2023
- Åtgärdsprogram 2024 – 2027 för Ålands landskapsregerings program för äldrepolitiken (som utgår från Ett äldrevänligt Åland: Program för landskapsregeringens äldrepolitik 2023 – 2030)
- Åtgärdspaket för att främja fysisk aktivitet och hälsosamma matvanor 2023–2025 (som utgår från Folkhälsostategi för Åland 2023–2030).
- Ett tillgängligt Åland. Ålands landskapsregering – funktionshinderspolitiska åtgärdsprogrammet 2022–2025.
- Handlingsplan för hbtqia-personers lika villkor i det åländska samhället 2019–2025
- Åtgärdsprogram för landskapsregeringens alkohol-, narkotika-, dopings-, tobaks- och spelpolitiska program 2022 – 2024.

Samverkansavtal

Samverkansavtal gällande samarbetet med socialvården är lagstadgat (landskapslag om hälso- och sjukvård 2011:114, 25§ och landskapsförordning om samverkansavtal inom socialvård och hälso- och sjukvård 2020:112). Följande samverkansavtal undertecknades 2021:

- samverkansavtal för förebyggande av psykisk ohälsa och arbete för psykisk hälsa
- samverkansavtal gällande alkohol- och drogarbete
- samverkansavtal om boendeservice
- samverkansavtal gällande hemvård
- samverkansavtal gällande service på institution

Prioriterade strategiska utmaningar och övergripande mål

De prioriterade strategiska utmaningarna för 2024 - 2026 motsvarar i stort utmaningarna för den föregående planeringsperioden. Fokus för utvecklingsarbetet inom de tre utvecklingsområdena kan sammanfattas enligt följande:

1. Det ÅHS gör (Hälso- och sjukvårdstjänsterna)

- kompetensförsörjning
- god tillgänglighet och kontinuitet inom primärvården
- digitalisering
- utveckling av processer för att förbättra säkerhet och effektivitet.

2. Vad ÅHS är (Vår organisation)

- framtidens vård
- beredskap och resiliens
- hållbarhetsarbete.

3. Hur ÅHS samarbetar med andra

- fortsatt utvecklingsarbete inom ramen för samverkansavtalen
- utökad samverkan med Funktionsrätt Åland.

Övergripande 3-åriga verksamhetsmål

De här målen berör alla eller många kliniker och enheter och kräver ett gemensamt arbete av kliniker, enheter och ledningsgruppen. Grunden för de övergripande målen är de prioriterade strategiska utmaningarna och regeringsprogrammet.

1. Det ÅHS gör

3-åriga mål	Beskrivning
Kompetensförsörjning	Utveckling av HR-arbete som handlar om att kartlägga behov, ta fram strategier, utveckla och ta hand om befintlig personal, rekrytera ny personal samt bygga varumärke som arbetsgivare. Förstärkning med specialistkompetens inom HR med uppdrag att arbeta både strategiskt och operativt med kompetensförsörjning med särskilt fokus på rekrytering.
Kompetensförsörjning	Arbeta aktivt för att möta det ökade behovet av resurser inom öppenvårdstjänster, både inom primärvårdens förebyggande tjänster och inom den specialiserade sjukvården.
Tillgänglighet och kontinuitet (regeringsprogrammet)	Utveckla tydliga och smidiga vårdkedjor så att vården ges på rätt nivå med primärvården som samordnande enhet. God tillgänglighet och kontinuitet är en förutsättning för att vi i förlängningen ska kunna

	möta det behov vår åldrande befolkning har. En ny läkartjänst inrättas varje år inom primärvården fram till och med 2025.
Tillgänglighet och kontinuitet (regeringsprogrammet)	ÅHS bedriver ett strukturerat arbete gällande tillgänglighet utgående från landskapsregeringens funktionshinderpolitiska åtgärdsprogram 2022–2025 (Ett tillgängligt Åland).
Säkerhet och effektivitet (regeringsprogrammet)	Fokus på att utveckla processer för att förbättra t.ex. säkerhet och effektivitet. Den kommande implementeringen av nytt vårdinformationssystem kommer att ligga till grund för verksamhetsutvecklingen inom många områden. En organisationsutveckling med fokus på ledarskap och utvecklingsarbete är aktuell inom vårdorganisationen. Omorganiseringen skall möjliggöra att resurser används effektivt och att roller förtydligas.
Utveckling och effektivitet (regeringsprogrammet)	Utveckla förutsättningarna för prioritering av och genomförande av utvecklingsprojekt i organisationen, samt förvaltning av resultatet. Fokus på utbildning i projektledning och deltagande i projekt.
Utveckling och effektivitet	Besluta om nyckeltal som är relevanta för att planera, följa upp och utvärdera ÅHS verksamhet.
Digitalisering (regeringsprogrammet)	Organisationens digitala utveckling fortsätter. Förutom det fortsatta arbetet med byte av vårdinformationssystem så sker det även en fortlöpande utveckling där analoga processer automatiseras i syfte att effektivisera och modernisera. En plan för e-hälsa tas fram.

2. Vad ÅHS är

3-åriga mål	Beskrivning
Effektivering av kliniköverskridande samarbete och resursanvändning (regeringsprogrammet)	En organisationsutveckling med fokus på effektivering genom utvecklat ledarskap, kliniköverskridande samarbete och resursanvändning är aktuell, vilket ökar tillgången till resurser i det direkta patientarbetet.
Strategisk plan (regeringsprogrammet)	Aktivt deltagande i landskapsregeringens arbete med att ta fram en strategisk plan för hälso- och sjukvården fram till 2040.
Fastighetsprojekt	Utvärderingen av fastigheternas skick utgående från verksamhetens behov har utmynnat i politiska beslut och eventuella upphandlingsunderlag för renovering och/eller nybyggnation.
Beredskap och resiliens	Arbeta aktivt med att, genom olika åtgärder, höja nivån på informationssäkerhet. Ett ökat samarbete med andra åländska aktörer gällande beredskapsfrågor. Beredskapsplanen uppdateras, beredskapsövningar genomförs inom ÅHS men också i samarbete med andra myndigheter.

Hållbarhetsarbete	Utgående från ÅHS vision samt kartläggningen av organisationens hållbarhetsutmaningar skapas ett strukturerat hållbarhetsarbete som integreras i organisationen. Åtgärdsplaner för de prioriterade områdena där organisationen har störst påverkan tas fram. ÅHS blir medlem i bärkraft.ax.
-------------------	---

3. Hur ÅHS samarbetar med andra

3-åriga mål	Beskrivning
Samverkan med socialvården (regeringsprogrammet)	Aktivt bidra till att leda processen med att utveckla samverkan mellan avtalsparterna i enlighet med samverkansavtalen.
Samverkan med Funktionsrätt Åland	Samverkan med Funktionsrätt Åland för att på ett systematiskt sätt ta tillvara patienters och anhörigas erfarenhet och kunskap i verksamhetsutvecklingen. (Utgår från regeringsprogrammet.)
Hälsofrämjande och förebyggande arbete (regeringsprogrammet)	ÅHS inleder ett strategiskt utvecklingsarbete gällande det primär- och sekundärpreventiva arbetet med utgångspunkt i Folkhälsostategins Åtgärds paket 2023–2025 för att främja fysisk aktivitet och hälsosamma matvanor, i linje med målsättningarna i Folkhälsostategi för Åland 2023–2030.

Övergripande 1-åriga verksamhetsmål

1. Det ÅHS gör

1-årigt mål	Beskrivning
Masterutbildning (regeringsprogrammet)	Fortsatt kartläggning av behovet av masterutbildning i avancerad klinisk omvårdnad och sjukskötares recept förskrivningsrätt.
Rekryteringsplan för vårdpersonal	En plan för rekrytering av vårdpersonal görs upp.
Rekrytering läkare	Strategi för läkarrekrytering görs upp. AT - läkarutbildningen fasas ut 2026. AT - läkarna utgör en stabil bas för läkarrekrytering, alternativ till AT - läkarna utreds.
Lågtröskelmottagningar (regeringsprogrammet)	Utvecklingen av seniormottagningen fortsätter, en tjänst som demenskoordinator inrättas. Utvecklingen inom primärvårdens övriga lågtröskelmottagningar fortsätter.
Mätning av kontinuitet	Utreda möjligheterna att införa standardiserad mätning av kontinuitet.
Ökad tydlighet för ledare	Tydliggöra arbetsuppgifter, arbetsfördelning och ansvarsområden för ledare inom vården.
Patientsäkerhet	Enhetliga rutiner för förbättrad läkemedelssäkerhet.

	<p>Strukturerad användning av avvikelserapporteringssystemet Flexite.</p> <p>Systematisk utvärdering av avvikelserapporter.</p> <p>Åstadkomma tydliga processer för att utvärdera avvikelser.</p> <p>Verka för att ÅHS ska kunna ansluta till de delar av KANTA som rör centraliserad arkivering av elektroniska patientuppgifter för hälso- och sjukvård.</p>
Kvalitetsdata och kvalitetssäkring	<p>Utreda möjligheter till medverkan i de nio nationella kvalitetsregister som finns i THLs regi</p> <p>Stöda landskapsregeringen i processen att ta fram lagstiftning som underlättar upprättandet av lokala kvalitetsregister.</p>
Mitt ÅHS	<p>Den första versionen av patientportalen utvecklas utifrån invånarnas och verksamheternas behov, samt utifrån de förutsättningar som nya VIS ger.</p>
Plan för e-hälsa (regeringsprogrammet)	<p>Samtliga kliniker utreder hur olika digitala lösningar kring mottagningsverksamhet kan förbättra effektivitet, kvalitet och tillgänglighet. Detta utgör underlaget för den kommande planen för e-hälsa.</p>
Tillgänglighetsgrupp (regeringsprogrammet)	<p>Nya medlemmar tillsätts till ÅHS tillgänglighetsgrupp, och gruppen tilldelas ett tydligt uppdrag.</p>
Utbildning i projektledning	<p>Utbildning inom projektledning prioriteras.</p>
Säkerhet och effektivitet (regeringsprogrammet)	<p>Implementeringen av det nya vårdinformationssystemet.</p>

2. Det ÅHS är

1-årigt mål	Beskrivning
Strategisk plan	<p>En strategisk plan för hälso- och sjukvården utformas för perioden 2024 - 2027 i enlighet med 25§ i landskapslag (2011:114) om hälso- och sjukvård.</p>
Hållbarhetsarbete	<p>En arbetsgrupp tillsätts för att arbeta med hållbarhet inom organisationen. Arbetet med att ta fram åtgärdsplaner utifrån de identifierade och prioriterade hållbarhetsutmaningarna inleds. Alla förslag gällande hållbarhet som har lämnats från personalen till utveckling@ahs.ax går igenom och beaktas i åtgärdsplanerna.</p>
Kartläggning av ÅHS nuvarande serviceutbud	<p>Tillsammans med Nordic Healthcare Group slutför ÅHS en kartläggning och analys av de hälso- och sjukvårdstjänster som tillhandahålls idag.</p> <p>Fortsättningen på projektet formuleras efter att den första kartläggningen är slutförd.</p>

Omorganisering inom vårdorganisationen	Omorganiseringen inom vården är genomförd och verkställs under hösten 2024.
--	---

3. Hur ÅHS samarbetar med andra

1-årigt mål	Beskrivning
Hälsofrämjande och förebyggande arbete	Implementera relevanta delar av innehållet i landskapsregeringens Åtgärds paket 2023–2025 för att främja fysisk aktivitet och hälsosamma matvanor i linje med målsättningarna i Folkhälsostراتيجية för Åland 2023-2030.
Samverkan med socialvården	Aktivt bidra till att utveckla arbetet i styrgruppen för samverkansavtal, samt att genomföra de av styrgruppen prioriterade projekten (bl.a. att ta fram en åländsk version av den svenska modellen samordnad individuell planering (Å-SIP) samt att utreda behovet av och förutsättningarna för utvecklandet av rehabiliteringstjänster.
Samverkan med Funktionsrätt Åland	Utvärdering av den strukturerade insamlingen av feedback inför verksamhetsplaneringen 2023, och planering för fortsatt arbete.

Verksamheten i siffror

Antal tjänster och (budgeterade årsarbeten)

Bokslut 2020	Bokslut 2021	Bokslut 2022	VP 2023	VP 2024
849 (834,1)	855 (840,6)	852 (843,2)	862 (849,3)	873 (862,0)

Ekonomisk översikt

BUDGET 2024

I den av lagtinget fastslagna budgeten för 2024 uppgår nettokostnaderna inklusive covidbudget till 99 705 000 euro. Nettokostnaderna ligger inom budgetramen 99 710 000 euro.

ÅHS TOTAL	Budget 2023	Budget 2024	Förändring B2023 - B2024	Förändr %
INTÄKTER	-8 530 000	-8 990 000	-460 000	5,4 %
Personalkostnader	59 909 405	62 342 500	2 433 095	4,1 %
Köpta tjänster	16 162 094	16 749 000	586 905	3,6 %
Intern hyra	7 923 000	7 933 000	10 000	0,1 %
Material	9 585 700	9 958 700	373 000	3,9 %
Inventarier och anskaffningar	745 800	865 800	120 000	16,1 %
Övriga kostnader	176 000	176 000	0	0,0 %
Extern vård utanför Åland	9 020 000	8 930 000	-90 000	-1,0 %
Avskrivningar	1 810 000	1 740 000	-70 000	-3,9 %
DRIFTSKOSTNADER	105 332 000	108 695 000	3 363 000	3,2 %
NETTOKOSTNADER	96 802 000	99 705 000	2 903 000	3,0 %

ÅHS LINJE	Budget 2023	Budget 2024	Förändring B2023 - B2024	Förändr %
INTÄKTER	-7 523 000	-7 983 000	-460 000	6,1 %
DRIFTSKOSTNADER	84 124 233	86 808 977	2 684 744	3,2 %
NETTOKOSTNADER	76 601 233	78 825 977	2 224 744	2,9 %

ÅHS STAB	Budget 2023	Budget 2024	Förändring B2023 - B2024	Förändr %
INTÄKTER	-1 007 000	-1 007 000	0	0,0 %
DRIFTSKOSTNADER	21 207 767	21 886 023	678 256	3,2 %
NETTOKOSTNADER	20 200 767	20 879 023	678 256	3,4 %

Förändring i budget 2024 mot budget 2023

Budgetförslaget för 2024 innehåller en total ökning av nettokostnaderna om 2 903 000 euro.

Verksamhetsutvecklingen ger en ökning om totalt 643 500 euro

Verksamhetsutveckling och satsningar finns inom följande områden:

- Kompetensförsörjning
- Valfungerande primärvård
- Beredskap och resiliens
- Digital utveckling

Effektiveringar som konsekvenser av satsningar beräknas i budget 2024 ge minskade kostnader och ökade intäkter på följande områden:

- Det nya telefonisystemet som infördes under 2023 ger lägre kostnader för telefonitjänster.
- Ett extra operationsteam som budgeteras 2024 beräknas ge lägre kostnad för extern vård utanför Åland.
- Under flera år har en förbättring gjorts i handläggningen av ersättningar och detta ger en ökning av intäkter även i budget 2024.

Övriga ökning och minskningar om totalt 2 259 500 euro

- De avtalsmässiga lönerna utgör den största delen av kostnadsökningen
- En förnyelse av det prehospitala avtalet gällande räddningstjänster
- Projektet gällande sjukhusområdets utveckling av fastigheterna
- Inflation och prisläget ger ökade kostnader för vårdmaterial, skyddsmaterial och livsmedel
- Budget 2024 innehåller inga extra intäkter och kostnader för covid

Nya planerade investeringar 2024

Det totala investeringsbehovet för nya planerade investeringar 2024 beräknas till 4 256 000 euro. Investeringsanslagen är fyraåriga.

Investeringsanslagen är avsett att användas enligt följande:

Behandlingsutrustning	86 000,-
CT röntgen	1 500 000,-
Fibertorn för undersökning	50 000,-
Utrustning för ögonundersökning	100 000,-
Patientlarm	280 000,-
C-båge	200 000,-
Sprutpumpar	290 000,-
Vårdinformationssystem (VIS)	1 000 000,-
Datacentermiljö	750 000,-
TOTALT NYA INVESTERINGAR BUDGET 2024	4 256 000,-

Byggnader tillhörande Fastighetsverket

Sjukhuset invigdes för ca sjuttio år sedan. Sjukhusfastigheterna lever inte upp till den standard och flexibilitet som sjukvårdsverksamhet av idag och i framtiden kräver. Fastighetsverket har tagit fram rapporter som visar på ett stort behov av sanering i de flesta av våra verksamhetsutrymmen.

En grundlig behovsanalys behöver genomföras innan fastighetsplaneringen fortskrider. ÅHS ansvarar för och utför behovsanalysen i samarbete med Landskapsregeringen för att garantera att framtidsvisioner, folkhälsostategier, eventuella politiska linjedragningar gällande äldreomsorg mm beaktas.

Medicinsk ledning och utveckling

Ansvarsperson

Chefsöverläkare Jun Nagamori

Verksamhetsbeskrivning

Enheten övervakar och utvecklar kvaliteten av den medicinska verksamheten på ÅHS, så att tjänster till medborgare motsvarar minst den nivå som i omgivningen. Enheten ansvarar för samarbetet med klinikledningarna, andra aktörer på Åland och omgivningen, så att resurserna används effektivt och ändamålsenligt.

Planeringsperiod 2024-2026

Utveckla synkroniseringen av befintliga resurser med målsättningen att förbättra resursanvändningen. Identifiera förbättringsbehov genom att genomföra en produktionsanalys. Kontinuerligt utvärdera kvalitetsindikatorer.

3-åriga verksamhetsmål

1. Det ÅHS gör

3-åriga mål	Beskrivning
Rekrytering	Tillfredsställande rekryteringssituation med säkrad täckning för generationsväxlingar för specialistläkare Stabil läkarbemanning efter att AT-läkarsystemet fasas ut 2026.
Kvalitetsregister	Välfungerande kvalitetsregister med lättillgängliga utvärderingar.
Patientsäkerhet	Ökat fokus på patientsäkerhetsfrågor, tydliga processer för minimerandet av vårdorsakade patientskador. Verka för framgångsrik implementering av nytt vårdinformationssystem.
Digitalisering	Identifiera processer som är viktiga för att göra hälso- och sjukvården – direkt eller indirekt – mer tillgänglig och öka effektiviteten.
Produktivitet	Identifiera förbättringsbehov gällande produktivitet.
Äldrepolitiskt program	Enligt landskapsregeringens uppskattning beräknas antalet personer med svår eller medelsvår demens i åldersgruppen 65 år och äldre på Åland öka med mellan 400–600 personer fram till år 2040 på Åland. I enlighet med landskapsregeringens äldrepolitiska program arbeta systematiskt förebyggande, både beträffande åtgärder som kan bidra till att färre utvecklar demens och beträffande åtgärder som bidrar till att personer klarar sig längre på en lägre vård- och omsorgsnivå.

2. Vad ÅHS är

3-åriga mål	Beskrivning
Delaktighet	Öka läkarnas insyn och engagemang i beslutsprocesser.
Läkarutbildning	Gemensamt lednings- och koordinationsansvar för medicinstudenter, AT (bas) och ST, under ledning av en studierektor. Välutbyggt samarbete kring läkarutbildning där ÅHS tillhandahåller kliniska utbildningsplaceringar.
Beredskap och resiliens	Ett ökat samarbete med andra åländska aktörer gällande beredskapsfrågor.

3. Hur ÅHS samarbetar med andra

3-åriga mål	Beskrivning
Hälsofrämjande och förebyggande arbete	Identifiera vilka insatsområden (nya eller vidareutvecklade) som ÅHS kan leda eller bidra till. Implementera relevanta delar av innehållet i Ålands folkhälsost strategi i verksamheten.

1-åriga verksamhetsmål

1. Det ÅHS gör

1-årigt mål	Beskrivning
Kvalitetsregister	Utvärdera de nationella kvalitetsregister som finns i THLs regi Stöda landskapsregeringen i processen att ta fram lagstiftning som underlättar upprättandet av lokala kvalitetsregister.
Rekrytering	Utreda möjligheterna till utökat ST samarbete med samarbetssjukhus Utreda alternativ till AT - läkarutbildning som börjar fasa ut 2026. AT läkarna utgör en viktig del av sjukhusets läkarbemanning.
Patientsäkerhet	Enhetliga rutiner för förbättrad läkemedelssäkerhet. Strukturerad användning av avvikelserapporteringssystemet Flexite. Systematisk utvärdering av avvikelserapporter. Åstadkomma tydliga processer för att utvärdera avvikelser.
Plan för e-hälsa (regeringsprogrammet)	Samtliga kliniker utreder hur olika digitala lösningar kring mottagningsverksamhet kan förbättra effektivitet, kvalitet och tillgänglighet. Detta utgör underlaget för den kommande planen för e-hälsa.
Produktivitet	Genomförd produktionsanalys.
Rekrytering	Skapa plan för rekrytering i samarbete med nytillsatt HR chef.
Äldre inom psykiatri	Tillgänglig statistik över antalet besök till ÅHS bland äldre visar på anmärkningsvärt få besök bland äldre till psykiatri

	(uppmärksammas särskilt i det äldrepolitiska programmet 2023). Orsaken till detta utreds.
Centraliserad arkivering av patientuppgifter	Verka för möjligheten att ansluta till KANTA gällande central arkivering av patientuppgifter

2. Det ÅHS är

1-årigt mål	Beskrivning
Läkarutbildning	Utreda möjligheterna till BT utbildning på Åland. Utökat samarbete med Åbo gällande utbildning av läkarstudenter.
Beredskap och resiliens	Samarbete med beredskapscentrum Egentliga Finland i skapandet av gemensam lägesrapportering.

3. Hur ÅHS samarbetar med andra

1-årigt mål	Beskrivning
Hälsofrämjande och förebyggande arbete	Utvärdera möjligheterna till implementering av THLs FINGER modell för att minska risken för minnessjukdomar.

Verksamheten i siffror

Antal tjänster och (budgeterade årsarbeten)

Bokslut 2020	Bokslut 2021	Bokslut 2022	VP 2023	VP 2024
20 (19,8)	19 (19,0)	16 (16,0)	19 (17,0)	20 (18,0)

Ekonomisk översikt

Kontostruktur	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Budgetförslag 2024	Förändring	Förä %
ÅHS NETTOKOSTNADER	14 118 287	13 834 761	14 971 440	15 171 637	200 197	1.3%
INTÄKTER	-423 078	-421 447	-368 000	-368 000	0	0.0%
DRIFTSKOSTNADER	14 541 366	14 256 209	15 339 440	15 539 637	200 197	1.3%
Personalkostnader	1 676 866	1 277 979	1 577 190	1 576 087	-1 103	-0.1%
Köpta tjänster	3 800 291	4 043 351	4 339 000	4 602 000	263 000	6.1%
Intern hyra	8 840	8 840	8 800	9 100	300	3.4%
Material	214 683	130 638	14 450	42 450	28 000	193.8%
Inventarier och anskaffningar	485 329	167 719	310 000	310 000	0	0.0%
Övriga kostnader	80 886	130 465	70 000	70 000	0	0.0%
Extern vård utanför Åland	8 274 470	8 497 216	9 020 000	8 930 000	-90 000	-1.0%

Primärvårdskliniken

Ansvarsperson

Klinikchef Malin Ringbom

Verksamhetsbeskrivning

Primärvården bedriver verksamhet inom tre huvudområden:

Hälsocentraler

Hälsocentralerna i Mariehamn och Godby har läkar- och sjukskötarmottagning. Man bedriver både planerad mottagning och jourverksamhet. Till hälsocentralerna hör även Mental hälsa, diabetes- och livsstilmottagningen, Seniorsmottagningen som startade 2023, lågtröskelmottagningen för barn- och unga som startade 2023, ansvar för hälsovårdstjänster vid mottagningscentralen (också startat 2023). Sjukvårdsmottagning bedrivs förutom på hälsocentralerna även av hemsjukvården på Södra Åland samt i skärgårdskommunerna.

Hemsjukvård

Hemsjukvården har verksamhet över hela Åland. Hemsjukvården samarbetar med kommunal hemservice samt Kommunernas socialtjänst k.f. (KST).

Preventivt arbete

Preventivt arbete bedrivs inom skol- och studerandehälsovård, barnrådgivning, mödrarådgivning samt preventivmedels- och PAPA-mottagning.

Utöver dessa:

- I **skärgården** arbetar hälsovårdare/sjukskötare med arbetsuppgifter som hör till alla dessa områden.
- Primärvården bedriver också respiratorvård i hemmet, s.k. **extraordinarie sjukvård**.

Planeringsperiod 2024-2026

Ökad tillgänglighet genom bättre läkarbemanning

- För att säkra tillgängligheten och kontinuiteten prioriteras arbetet med att besätta alla läkartjänster. Målet är att det ska finnas en primärvårdsläkare per 1 500 invånare. För Åland innebär detta 20 läkartjänster. För närvarande finns det 17 läkartjänster. Tre tjänster bör inrättas under de närmaste åren. Två av dessa kan vara överläkare (för specialistläkare) och två hälsocentralläkare (kan användas även som utbildningstjänst).

ÅHS utbildar specialister i allmänmedicin för primärvårdens behov

- För närvarande är 11/17 läkartjänster fast besatta.
- 7 läkare är inskrivna i specialiseringsprogrammet för allmänmedicin. Anställningstrygghet för dessa behöver främjas (utbildningstjänster) och tjänstgöring vid andra enheter på ÅHS tryggas.
- Fortsatt anställning måste möjliggöras.

Sjukskötarnas arbete på hälsocentralen utvecklas

- Sjukskötare har allt mer specialuppdrag och självständig mottagning. Nya arbetsmetoder tas i bruk.
- Satsning på kompetenshöjande mastersutbildning/receptförskrivning vilket kan leda till ett ökat behov av resurser.

Ökad effektivitet

- Vi strävar efter att sammanföra barnrådgivningen för att få jämnare bemanning och jämnare patientflöden samt undvika onödiga hyreskostnader. Detta förutsatt att lämpliga lokaler hittas.
- På sikt vill vi sammanföra alla preventiva verksamheter tätare. Ett familjecenter i samarbete med den sociala sektorn är en vision, inom ramen för KST.
- Hemsjukvårdens olika verksamhetspunkter kan också dra nytta av att sammanföras i gemensamma lokaler, om avståndet till patienterna inte blir för stort.
- Hemsjukvården siktar på att utveckla den palliativa vården och avancerad sjukvård i hemmet i samarbete med specialistsjukvården.
- Utvecklande och uppföljning av samverkansavtal.

Digitalisering

- Fortsatt satsning på mobila och digitala lösningar för att erbjuda smidiga, patientsäkra lösningar.

Vårdinformationssystem

- Mycket tid och energi kommer att åtgå till att implementera ett nytt VIS, vilket bör beaktas i planeringen generellt.

Preventivt arbete

- Synliggöra och prioritera preventivt arbete i enlighet med Folkhälsostrategin.

3-åriga verksamhetsmål

1. Det ÅHS gör

3-åriga mål	Beskrivning
PREVENTIVA TJÄNSTER - Verkställande av landskapsförordningen om hälsoundersökningar 28/2015	Primärvårdens mål är att utveckla verksamheten inom barn-, mödra- och preventivmedelsrådgivning samt skol- och studerandehälsovård så att förordningens verkställs.
HÄLSOCENTRAL - Tillämpning av äldreagen	Fortsatt utveckling av Senormottagningen i enlighet med äldreagen och FINGER-metoden. Arbeta för att de olika aktörerna inom äldreagen samarbetar. Fokusera på förebyggande arbete så äldre kan bo hemma så länge som möjligt samt stöd för närståendevårdarna.
PRIMÄRVÅRDSKLINIKEN - Tillräckliga läkarresurser	För att det på Åland ska finnas en hälsocentralläkare per 1 500 invånare behövs sammanlagt 20 läkartjänster. En del av dessa kan vara utbildningstjänster. För närvarande finns 17 tjänster (2023).

	Strategin för att rekrytera specialistläkare i allmänmedicin baserar sig på att ÅHS själva utbildar specialistläkare i samarbete med Helsingfors universitet. Rekrytering i samarbete med HR.
PRIMÄRVÅRDSKLINIKEN - Kompetenshöjande mastersutbildning/Receptförskrivningsrätt	Satsning på kompetenshöjande mastersutbildning (Avancerad klinisk sjukskötare mastersutbildning och receptförskrivningsrätt) för sjukskötare. Avsikten är att nyttja kompetensen för att utveckla vårdprocesserna på hälsocentral och inom hemsjukvård, så att sjukskötare kan ta ett större ansvar för helhetsvården. Fokusområde: äldre med kroniska sjukdomar samt klinisk handläggning i skärgården. Minst två sjukskötare/hälsovårdare ska ha påbörjat utbildningen för klinisk sjukskötare mastersutbildning/receptföreskrivningsrätt.
HÄLSOCENTRALEN - Utveckling av mottagningsverksamhet	Fortsatt utvecklingsarbete inom Primärvårdens jourverksamhet och mottagningsverksamhet. Speciellt fokus på läkarkontinuiteten för de äldre och de multisjuka. Detta kan följas med bland annat kontinuitetsindex. Fortsatt samarbete och utveckling med övriga kliniker (akutmottagningen) vad gäller jourverksamheten.
HEMSJUKVÅRDEN - Kvalitetsutveckling	Gemensamma riktlinjer och enhetliga PM för hemsjukvårdsarbetet utarbetas. Utvecklar rutinerna för palliativa-, terminalvårds- och infektionsvårdpatienter. Se över möjligheten att centralisera Hemsjukvården genom att sammanslå Norra och Södra Ålands Hemsjukvård. Utvärdera Hälso- och Sjukvårdsmottagningarna på landsbygden tillsammans med Hälsocentralen.
HÄLSOCENTRALEN - Lågtröskelmottagning för barn- och unga	Barn- och ungas (under 18 år) Lågtröskelmottagning fortsätter att utvecklas. Utvärdera verksamhetens funktion, behov och profil.

2. Vad ÅHS är

3-åriga mål	Beskrivning
PRIMÄRVÅRDSKLINIKEN - Digitalisering	Fortsatt satsning på mobila och digitala lösningar för att erbjuda smidiga och patientsäkra lösningar. Ökad interaktion med patienter via patientportal (Mitt ÅHS). Satsning på digitala sjukvårdsbesök. Implementering av ett nytt VIS kommer att ge ringeffekter på hela verksamheten.

3. Hur ÅHS samarbetar med andra

3-åriga mål	Beskrivning
PREVENTIVA TJÄNSTER - Planering av Familjecenter	Primärvården ska samverka med KST i planeringen av ett familjecenter, som kan innehålla PAPA/prev-, barn- och mödrarådgivning samt annan service till familjerna. Alternativt bygga upp ett ÅHS internt familjecenter och utveckla samarbetet med KST. Man bör utreda lokalfrågan.
Primärvården, Hälsocentralen- Livsstilmottagningen/ Diabetesmottagningen /Tobakskampen	Utveckla samarbetet mellan Livsstilmottagningen, Diabetesmottagningen och Tobakskampen.

1-åriga verksamhetsmål

1. Det ÅHS gör

1-årigt mål	Beskrivning
HEMSJUKVÅRDEN - Kvalitetsutveckling	Gemensamma riktlinjer och enhetliga PM för hemsjukvårdsarbetet. Utvecklar rutinerna för palliativa-, terminalvårds- och infektionsvårdpatienter. Se över möjligheten att centralisera Hemsjukvården genom att sammanslå Norra och Södra Ålands Hemsjukvård. Avveckla Hälso- och sjukvårdsmottagningarna på landsbygden.
PREVENTIVA TJÄNSTER - Utveckling av tjänster	Hembesök till förstföderskor från barnrådgivningen inleds. Verkställa ny HPV/PAPA-provtagningsmetod (mars)
HÄLSOCENTRAL - FINGER-metoden	Delta i samarbete kring FINGER-metoden (fysisk aktivitet, kognitiv träning, social aktivitet samt hantering av metaboliska och vaskulära riskfaktorer) både med specialistsjukvården och KST.
PRIMÄRVÅRDSKLINIKEN - Tillräckliga läkarresurser	Projektet med den förstärkta läkarbemanningen fortsätter och planeringen utgår ifrån att 18 läkartjänster bemannas under året. Fortsatt läkarrekrytering under året.
PRIMÄRVÅRDSKLINIKEN - Kompetenshöjande Mastersutbildning/Receptförskrivningsrätt (regeringsprogrammet)	Kartlägga möjlighet till utbildning och utveckling av Kliniskt Avancerad Sjukskötare/Receptförskrivare. Studiebesök på enheter som har välfungerande Kliniskt Avancerade Sjukskötare/Receptförskrivare.
HÄLSOCENTRAL - Utveckling av mottagningsverksamhet	Fortsatt utvecklingsarbete inom Primärvårdens jourverksamhet och mottagningsverksamhet. Speciellt fokus på läarkontinuiteten för de äldre och de multisjuka. Detta kan följas med bland annat kontinuitetsindex.

PRIMÄRVÅRDSKLINIKEN - Samarbete med socialvården	Fortsatt utveckling och samarbete av samtliga samverkansavtal med KST gällande bland annat missbrukarvård, familjecenter och äldrevård.
HÄLSOCENTRAL - Lågröskelmottagningen för barn- och unga	Barn- och ungas (under 18 år) Lågröskelmottagning fortsätter att utvecklas. Utvärdera mottagningen funktion, behov och profil
HÄLSOCENTRAL - Sjukvårdsupplysning	Sjukvårdsupplysningen ska skötas helt i ÅHS egen regi, dygnet runt. Verksamheten utvärderas för att säkerställa tillgänglighet och kvalitet.

2. Det ÅHS är

1-årigt mål	Beskrivning
PRIMÄRVÅRDSKLINIKEN - Digitalisering	Fortsatt satsning på mobila och digitala lösningar för att erbjuda smidiga och patientsäkra lösningar. Ökad interaktion med patienter via patientportal (Mitt ÅHS). Satsning på digitala sjukvårdsbesök. Utveckla distansbesök i skärgården

3. Hur ÅHS samarbetar med andra

1-årigt mål	Beskrivning
PREVENTIVA TJÄNSTER - Planering av familjecenter	Primärvården ska samverka med KST i planeringen av ett familjecenter, som kan innehålla PAPA/prev-, barn- och mödrarådgivning samt annan service till familjerna. Alternativt bygga upp ett ÅHS internt familjecenter och utveckla samarbetet med KST. Man bör utreda lokalfrågan (utvecklingsområde 3 i samverkansavtal för förebyggande av psykisk ohälsa och arbete för psykisk hälsa). de olika alternativen utreds och konsekvensbedöms.
PRIMÄRVÅRDSKLINIKEN - Livsstilmottagningen/Diabetesmottagningen/Tobakskampen	Tobakskampen uppgår i Livsstilmottagningen. Utbildning inom tobaksavvänjning behövs, fördjupad kunskap eftersträvas. Tätare samarbete mellan Diabetesmottagningen/Livsstilmottagningen. Synliggöra preventivt arbete i enlighet med Folkhälsostategin.

Verksamheten i siffror

Antal tjänster och (budgeterade årsarbeten)

Bokslut 2020	Bokslut 2021	Bokslut 2022	VP 2023	VP 2024
112 (109,1)	117 (115,1)	118 (116,1)	119 (117,1)	124 (121,09)

Ekonomisk översikt

Kontostruktur	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Budgetförslag 2024	Förändring	Föra %
ÅHS NETTOKOSTNADER	10 516 017	10 114 319	10 606 106	10 829 485	223 379	2.1%
INTÄKTER	-1 548 736	-1 619 177	-1 398 000	-1 528 000	-130 000	9.3%
DRIFTSKOSTNADER	12 064 753	11 733 496	12 004 106	12 357 485	353 379	2.9%
Personalkostnader	9 104 177	8 620 023	8 831 706	9 041 985	210 279	2.4%
Köpta tjänster	805 892	716 804	862 700	862 700	0	0.0%
Intern hyra	542 170	553 670	531 200	537 300	6 100	1.1%
Material	1 565 365	1 806 618	1 732 500	1 869 500	137 000	7.9%
Inventarier och anskaffningar	46 424	35 911	45 000	45 000	0	0.0%
Övriga kostnader	725	470	1 000	1 000	0	0.0%

Tandvårdskliniken

Ansvarsperson

Klinikchef Riikka Lindholm

Verksamhetsbeskrivning

Tandvårdskliniken bedriver tandvård för barn och ungdomar upp till och med 27 år och patienter enligt landskapsregeringens beslut om prioriterade grupper.

Planeringsperiod 2024-2026

Att få fungerande tandvård för framtidens krav. Att fortsätta med digitaliseringen. Få gerodontologin (äldretandvård) fungera med större insats för information till institutionerna och motivation via profylax tandskötersa/munhygienister.

3-åriga verksamhetsmål

1. Det ÅHS gör

3-åriga mål	Beskrivning
Prioriterade grupper och bastandvård	Tandvårdskliniken bedriver tandvård för barn och ungdomar till och med 27år och patienter enligt landskapsregeringens beslut om de prioriterade grupperna. Även bastandvård i skärgården i den mobila enheten enligt lagen.

2. Vad ÅHS är

3-åriga mål	Beskrivning
Digitalisering	Digital hjälp till förebyggande tandvård genom en DentView apparat på många olika språk. Röntgenbilderna från ÅHS tandvård skickas till Åbo universitets sjukhus munpoliklinik via ÅHS RTG portalen. Webbokning för undersökning
Hållbarhet	Hållbarhetsarbete genom mindre mängd engångsmaterial och istället inköp av flergångsmaterial.
Digitalisering	Säkrade verksamhetsmöjligheter för utökad digital information (scanning, molntjänst rtg, filöverflyttning av scannade tänder till tandtekniker).
Samarbete	Utökad samarbete med ÖNH avdelningen.

3. Hur ÅHS samarbetar med andra

3-åriga mål	Beskrivning
Samarbete	Samarbete med KST genom information och gemensamma planeringsmöten. Samarbete Flyktingmottagningen

1-åriga verksamhetsmål

1. Det ÅHS gör

1-årigt mål	Beskrivning
Prioriterade grupper och bastandvård	Tandvårdskliniken anpassar sin verksamhet enligt landskapsregeringens beslut om de prioriterade grupperna.

2. Det ÅHS är

1-årigt mål	Beskrivning
Digitalisering	Digital hjälp till förebyggande tandvård genom en DentView apparat på många olika språk. Uppdatering av tandvårdens journalsystem (Winhit).
Delegering ortodonti	Delegering inom tandreglering(ortodonti). Tandregleringspecialisten utbildar en allmäntandläkare mer djupgående inom ortodontin och akut ortodontisk vård.

3. Hur ÅHS samarbetar med andra

1-årigt mål	Beskrivning
Samarbete	Samarbete med kommunernas vårdpersonal angående munhygien för deras klienter (institutionsvård, ESB).

Verksamheten i siffror

Antal tjänster och (budgeterade årsarbeten)

Bokslut 2020	Bokslut 2021	Bokslut 2022	VP 2023	VP 2024
21 (21,0)	21 (21,0)	21 (21,0)	21 (20,5)	21 (20,5)

Ekonomisk översikt

Kontostruktur	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Budgetförslag 2024	Förändring	Föra %
ÅHS NETTOKOSTNADER	1 498 953	1 384 665	1 429 211	1 483 925	54 714	3.8%
INTÄKTER	-439 477	-423 750	-459 000	-459 000	0	0.0%
DRIFTSKOSTNADER	1 938 430	1 808 416	1 888 211	1 942 925	54 714	2.9%
Personalkostnader	1 274 577	1 190 003	1 444 211	1 498 925	54 714	3.8%
Köpta tjänster	302 511	272 621	255 000	255 000	0	0.0%
Intern hyra	161 000	161 000		0	0	
Material	188 057	181 255	184 000	184 000	0	0.0%
Inventarier och anskaffningar	12 172	3 537	5 000	5 000	0	0.0%
Övriga kostnader	113					

Verksamhetsförändringar med ekonomisk påverkan 2024-2026

Tandvården är i stort behov av specialistkompetens. Samhället har ökad antal äldre personer med svårartade sjukdomar och medicineringar samtidigt som patienterna har sina egna tänder kvar. Utmaningen är att kunna behålla friska tänder oavsett var patienten bor. Vid behov av tandborttagningar, lagningar och tandstensborttagningar ställs tandläkarna till en svår utmaning där specialist kunskap behövs.

Även utmaning med IT, skärmupplösningar och egenkontroller kommer att kräva tid.

Akutkliniken

Ansvarsperson

Klinikchef Petter Westerberg

Verksamhetsbeskrivning

Akutkliniken kan indelas i följande verksamhetsområden:

1. Akutmottagningen och intagningsavdelningen(ITA).

Arbetar för att erbjuda akutsjukvård av hög och jämn kvalitet under dygnets alla timmar, året om. Detta inkluderar triage, stabilisering av vitalfunktioner, akut diagnostik, initierade behandlingsinsatser samt styrning till rätt vårdnivå.

På de 2 ITA-platserna erbjuds medicinsk vård, övervakning och eventuell vidareutredning i upp till 24h.

2. Prehospitala verksamheten

Ansvarar för medicinsk ledning och utveckling av ambulansverksamheten inklusive delegering av medicinska uppgifter på bas- och vårdnivå. Medicinsk ledning av Alarmcentralen. Första insatsverksamheten.

3. Helikopterverksamheten

Ansvar för medicinsk ledning och bemanning av luftburen transportverksamhet, både primär- och sekundärtransportverksamhet.

4. HLR-verksamheten samt övrig organiserad utbildningsverksamhet.

Planeringsperiod 2024-2026

Utveckling av de delområden som lyfts i rapporten "Akutsjukvården på Åland - nu och i framtiden" (år2022). Prioriteringsordningen beslutas av LG. Sjukvårdsupplysningen har påbörjats 2023 och vidareutvecklas nu inom primärvården. Gemensam triagefunktion ska vidareutredas. Därtill bör man under perioden se över funktionen ITA (intagningsavdelning), samt utmaningen med rekrytering av specialistläkare och jourresurser.

Det bör också ses över hur ÅHS som kunskapsorganisation kan säkerställa strukturerad och kontinuerlig teamutbildning i omhändertagande av svårt sjuka patienter med sällan förekommande diagnoser(Hög risk-låg frekvens). Möjliggöra för personalen att upprätthålla och utveckla sin kompetens genom organiserad utbildning och kompetensutveckling i sitt yrke. Den prehospitala verksamheten, helikopterverksamheten inkluderad, har tagit fram ett utkast till servicenivå för ÅHS ledning att ta ställning till, varefter arbete med implementering följer.

3-åriga verksamhetsmål

1. Det ÅHS gör

3-åriga mål	Beskrivning
Uppnådd basnivå gällande vårdpersonalens kompetensutveckling	All vårdpersonal ska ha gått de listade utbildningar som hör till akutens utbildningspaket för upprättande av baskompetens såsom A-HLR, ATSS, relevanta TILDA-utbildningar et.c
Bemötande	Kontinuerligt arbete med bemötande i enlighet med klinikens värdegrund. Avser både i kontaktytan med patienter, anhöriga, kollegor samt övriga personalgrupper.
Kompetensbeskrivning för akutens vårdpersonal	För att synliggöra vilken kompetens som behövs för arbetet på akutkliniken har en kompetenskartläggning för akutens sjukskötare gjorts. Av resultatet fastställs en kompetensbeskrivning för sjukskötare i olika funktioner, både på akutmottagningen och i helikoptern.
Läkarresursen - dimensionering och rekrytering.	AT-läkarsystemet kommer att fasas ut 2026, och oavsett detta behöver ÅHS bör ha en tydlig plan för enligt vilka principer och med vilken kompetens man avser att läkarbemanna akuten framöver, både jourtid och dagtid . I första hand är målet att besätta de befintliga tjänsterna. På sikt behöver specialistläkarbemanningen utökas till att omfatta dygnets alla timmar.

2. Vad ÅHS är

3-åriga mål	Beskrivning
Utvecklingsarbete i enlighet med rapporten "Akutsjukvården på Åland - nu och i framtiden" -2022	Under 2020-2021 tog en arbetsgrupp på uppdrag av LG fram en rapport, " Akutsjukvården på Åland, nu och i framtiden", där man lyfter fram ett antal utvecklingsområden för akutsjukvården inom ÅHS samt förslag på hur man kan lösa dessa utmaningar. Rapporten färdigställdes 3.6.2022 . Många av frågeställningarna är verksamhetsövergripande och behöver lösas som samarbetsprojekt över klinikgränserna. Rapporten delgavs LG 29.9.22. I första skedet beslöt man att prioritera sjukvårdsupplysningsfunktionen som nu startat upp som en del av primärvårdens ansvarsområde. Därtill har samarbetet med psykiatriska kliniken utvecklats, bland annat genom en tillnyktringsverksamhet som startat i psykiatrins regi. Under 2024-2026 bör övriga delar av rapporten ses över. En separat intagningsavdelning(ITA) i anslutning till akutmottagningen skulle möjliggöra korttidsvård av många patientkategorier, utgöra

	<p>buffert för akutmottagningen samt avlasta specialistsjukvårdens vårdavdelningar och i många fall förkorta vårdtiderna.</p> <p>Frågan om gemensam triagefunktion bör ses över tillsammans med övriga verksamheter.</p> <p>Frågan om personaldimensionering och kompetenskrav, samt kommande utmaningar avseende rekrytering av specialistläkare och vårdpersonal är en nyckelfråga som också bör ses över.</p>
--	--

3. Hur ÅHS samarbetar med andra

3-åriga mål	Beskrivning
<p>Digitalt beslutsstöd och journalsystem för ambulans- och helikopterverksamheten</p>	<p>Då rapporten för prehospital akutsjukvård på Åland sammanställdes 2013-2014 påtalades behovet av en uppdatering av journalsystem och hanteringen av den samma inom ambulans- och helikopterverksamheten.</p> <p>Utförande och hantering var vid denna tidpunkt, liksom idag, manuell. All dokumentation, lagstadgad statistikhantering och kassaregistrering sker för hand på blanketter i pappersform. Syftet med ett digitalt journalsystem är att få ett helhetssystem med både beslutsstöd, statistisk återkoppling, förbättrat patientinformationsflöde och en tidsenlig och rättssäker dokumentation för prehospital mark- och luftverksamhet.</p>
<p>Ambulanssjukvårdens behandlingsriktlinjer</p>	<p>En omfattande, systematisk genomgång och uppdatering av behandlingsriktlinjerna för ambulanssjukvården görs.</p> <p>Det medicinska ledningsansvaret för ambulanssjukvården ligger på ÅHS och förverkligas genom delegeringar på bas- och vårdnivå som utgår från akutklinikens ansvarige läkare. Den prehospitala sjukvårdens förverkligande bygger på de behandlingsriktlinjer för ambulanssjukvården som tagits fram i samarbete mellan Räddningsverket och Akutkliniken.</p> <p>Behandlingsriktlinjerna från 2009 har kontinuerligt kompletterats och en mer omfattande, systematisk genomgång och uppdatering pågår. Riktlinjerna för vuxna patienter är färdigställda. De pediatrika riktlinjerna beräknas färdigställas under 2024-2025.</p>
<p>ÅHS medicinska ledningsansvar för alarmcentralen</p>	<p>ÅHS har det medicinska ansvaret för landskapsalarmcentralen. Området är eftersatt och högprioriterat.</p> <p>Arbetet påbörjades 2019 med inledande möten, men uppföljningen har blivit eftersatt.</p> <p>Från alarmcentralens sida finns ett behov av stöd och utbildningsresurser från ÅHS. I praktiken har MRV i mån av tid utfört delar av önskad utbildning. Alarmcentralens utbildningsbehov bör planeras och resurssättas inom ramen för kommande servicenivåbeslut.</p>

1-åriga verksamhetsmål

1. Det ÅHS gör

1-årigt mål	Beskrivning
Vårdpersonalens kompetensutveckling.	Fortlöpande utbildningsinsatser. All vårdpersonal bör under 2024 ha gått ATSS och A-HLR (barn + vuxen) samt utfört tillgängliga TILDA-utbildningar. Uppstart av teamträning på akutrum. Genomgång av akutens del i ÅHS katastrofplan.
Bemötande	Genomgång av värdegrund och bemötandefrågor på personalmöten i grupp samt i individuella medarbetarsamtal med all personal.
Kompetensbeskrivning för akutens vårdpersonal.	Vid inskolning av ny personal används akutens kompetensbeskrivning för stegvis introduktion till akutsjukskötarens olika arbetsuppgifter och roller.
Rekrytering av akutläkare	Under 2024 är målsättningen att besätta akutens befintliga 3 läkartjänster.

2. Det ÅHS är

1-årigt mål	Beskrivning
Utvecklingsarbete utifrån "Akutrapporten -22"	<p>ITA - I dag har akutmottagningen 2 ITA-platser integrerat i sin övriga verksamhet. Detta är inte optimalt avseende patientsäkerhet, personalresurser eller utrymme. Buffertfunktionen uteblir och platserna används mest för övernattnings. Under 2024 är målet att tillsammans med övriga specialsjukvården göra en behovsanalys avseende ITA-platser samt riktlinjer för vilka patientkategorier som gynnas av ITA-vård</p> <p>Triage - Fortsatt utredning tillsammans med ledningen och övriga berörda verksamheter avseende gemensam triage och patientflöde enligt endörns-principen.</p> <p>Bemanning - läkarbemanningen bör säkerställas, i första hand genom att befintliga tre tjänster blir besatta. Akutens verksamhet bygger på att vi har en stabil sjukskötarbemanning. Kontinuerlig rekrytering behöver fortgå och vi bör försäkra oss om att vår erfarna och kompetenta personal stannar och trivs.</p>

3. Hur ÅHS samarbetar med andra

1-årigt mål	Beskrivning
Beslutsstöd och journalsystem för ambulans och helikopterverksamhet	Under 2024 arbetar vi fortsatt för att försäkra oss om att frågan om digitalt journalsystem för den prehospitala/helikopterverksamheten beaktas i arbetet med nytt VIS-system inom ÅHS.

Behandlingsriktlinjer prehospitalt	Arbete med färdigställande av pediatrika riktlinjer för den prehospitala akutsjukvården.
ÅHS medicinska ledningsansvar för alarmcentralen	-återkommande möten ÅHS ansvarig läkare/ambulansverksamheten/alarmcentralens ledning. Förslagsvis 2ggr/år. -inventering av alarmcentralens behov av utbildning och stöd från ÅHS sida. Förslag hur detta kunde förverkligas inom ramen för kommande servicenivåbeslut.

Verksamheten i siffror

Antal tjänster och (budgeterade årsarbeten)

Bokslut 2020	Bokslut 2021	Bokslut 2022	VP 2023	VP 2024
26 (26,0)	28 (28,0)	28 (28,0)	28 (28,0)	28 (28,0)

Ekonomisk översikt

Kontostruktur	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Budgetförslag 2024	Förändring	Förä %
ÅHS NETTOKOSTNADER	4 201 547	3 808 207	3 834 734	4 311 525	476 791	12.4%
INTÄKTER	-1 017 076	-1 254 032	-1 183 000	-1 213 000	-30 000	2.5%
DRIFTSKOSTNADER	5 218 622	5 062 239	5 017 734	5 524 525	506 791	10.1%
Personalkostnader	3 166 131	2 991 307	2 945 734	3 029 225	83 491	2.8%
Köpta tjänster	1 538 038	1 531 366	1 602 300	2 002 300	400 000	25.0%
Intern hyra	236 320	236 320	212 700	221 000	8 300	3.9%
Material	260 600	282 933	251 400	266 400	15 000	6.0%
Inventarier och anskaffningar	8 198	15 679	5 000	5 000	0	0.0%
Övriga kostnader	9 335	4 633	600	600	0	0.0%

Verksamhetsförändringar med ekonomisk påverkan 2024-2026

Ökad kostnad ambulansavtal.
ITA och triageverksamhet.

Medicinkliniken

Ansvarsperson

Klinikchef Ove Mattsson

Verksamhetsbeskrivning

Inom medicinkliniken bedrivs specialistsjukvård inom de internmedicinska specialiteterna, samt geriatrik och rehabiliteringsmedicin. Kliniken ansvarar även för neurolog-, hud-, onkolog-, infektions- och reumamottagning samt paramedicinsk mottagning. Till klinikkens samtliga mottagningar krävs remiss.

Kliniken har samarbetspunkter med ett flertal andra kliniker både inom och utom Åland samt kommunala inrättningar och tredje sektor.

Vårdavdelning 1 (palliativ/rehab/geriatrik)

Handhar specialiserad palliativ vård samt allmän geriatrik och rehabilitering. Verksamheten är planerad för 14 vårdplatser och en palliativ mottagning.

Avdelningen har 10 vårdplatser i tillfällig lokal, i hus B. Patienterna remitteras i första hand på grund av cancerdiagnoser i palliativ fas, men även allmän geriatrik och rehabilitering bedrivs i mån av plats.

Till avdelningen tillhör en palliativ mottagning som följer palliativa patienter i hemmet.

Mottagningen sköts av ett antal sjukskötare från avdelningen och avdelningsläkaren.

Mottagningen har idag öppet 3 dagar i veckan. Mottagningspatienterna har förtur när det handlar om intagning till avdelningen och kan under kontorstid ofta komma in direkt till avdelningen utan omvägen via akuten.

Vårdavdelning 2 (rehab/geriatrik)

Har 18 heldygnsplatser för geriatrisk rehabilitering och rehabiliteringsmedicin, 6 dagrehabiliteringsplatser samt läkarmottagning för rehabiliteringsmedicin, neurologmottagning och minnesmottagning.

Den geriatriska rehabiliteringen är främst inriktad på äldre i behov av multiprofessionella åtgärder under en längre tid och som behöver en geriatrisk helhetsbedömning. Inom rehabiliteringsmedicin är neurologiska sjukdomar och långvarig smärtproblematik de största grupperna. På dagrehabiliteringen görs bland annat bedömningar av arbetsförmåga.

Neurologmottagningen, som 2023 flyttade från medicinska polikliniken arbetar utifrån neuroteam, som finns tillgängligt för samtliga patienter på neurologmottagningen.

Minnesmottagningen har utredningar och behandlingar för patienter med minnessjukdomar.

Man arbetar i multiprofessionellt team och ger också stöd till patienternas anhöriga.

Medicinavdelningen

Har 30 vårdplatser och bedriver sjukvård inom alla internmedicinska specialiteter. Under covid-19 pandemin bedrivs verksamheten på 25 vårdplatser. Avdelningen sköter akuta medicinska tillstånd som kräver inläggande vård, samt vård efter operationer och åtgärder som gjorts vid andra sjukhus, främst Åbo Universitets centralsjukhus och Akademiska sjukhuset. Planerade inskrivningar för observation i samband med pacemakerinläggning, utredningar och

läkemedelsbehandlingar som kräver observation sker också. Vårdtiderna är generellt korta, d.v.s. 1-5 dagar.

Dialysmottagningen har 5 behandlingsplatser och sköter kronisk hemodialys, men också dialys på intensivvårdsavdelningen vid behov. Njurmottagningen bemannas av njurläkare och dialysköterska som följer patienter som genomgått eller förbereds för dialys eller njurtransplantation.

Medicinpolikliniken

Består av mottagningar för hjärtsjukdomar och antikoagulation, lungsjukdomar och sömnapné, gastroenterologi och endoskopi, reumatologi och infektionssjukdomar, en behandlingsmottagning, endokrinologi och diabetes, onkologi och hematologi samt hudmottagning. Mottagningarna bemannas av fast anställda specialistläkare, vid behov konsultläkare och sjuksköterskor som arbetar som team.

Paramedicinska mottagningen

Paramedicin bedriver ergoterapi, fysioterapi, talterapi, neuropsykologiutredningar, näringsterapi, samt erbjuder socialkuratorjtjänster, och ansvarar för en omfattande hjälpmedelscentral.

Paramedicinska mottagningen erbjuder ÅHS samtliga kliniker tjänster för att habilitera, rehabilitera, och stödja patienter gällande nutrition och sociala frågor. Verksamheten riktar sig till alla åldersgrupper och omspanner de flesta funktionsnedsättningar, från lindriga till grava besvär. Arbetet sker inom både somatisk som psykiatrisk vård på såväl primärvårds- som specialsjukvårdsnivå. Verksamheten handlar om allt från förebyggande arbete till rehabilitering av svåra sjukdomstillstånd.

3-åriga verksamhetsmål

1. Det ÅHS gör

3-åriga mål	Beskrivning
VÅRDAVDELNING 2	Förtydliga avdelningen Ger/Rehab 2 uppdrag för att utveckla vården i rätt riktning.
MEDICINPOLIKLINIKEN	Utveckla verksamheten mot en sjukskötarledd mottagning för endokrinpatienter. Koordinering av vårdinsatser, patienter kan gå på många olika specialistmottagningar med dubbla besök, provtagningar, läkemedelsinteraktioner vilket orsakar besvär och extra kostnader. Sköterskeledda besök för lämpliga patientgrupper så som kronisk hjärtsvikt, njursvikt och lungsjukdom ger ökad trygghet, kunskap och delaktighet för patienter med kronisk sjukdom, vilket ger ökat ansvar, kontroll och följsamhet med ordinationer. Flera verksamheter i medicinska polikliniken har inte tillräckligt med rum eller ändamålsenliga rum för sina verksamheter. Antikoagulansbehandling ges i högre utsträckning med Non anti-vitamin K orala antikoagulantia (NOAK) i stället för

	<p>Marevan. NOAK kräver mindre monitorering i samband med insättning, uppföljning och inför ingrepp än Marevan, och arbetssättet för antikoagulans-mottagningen förändras därmed. NOAK kan inte ersätta Marevan för alla indikationer, och det finns fortfarande behov av patient-monitorering och uppföljning, men i mindre omfattning.</p> <p>Klinisk fysiologi - Vid ÅHS utförs stort antal fysiologiska undersökningar. Det vore ändamålsenligt att samordna och standardisera hanteringen kring dessa undersökningar och ha tillräckligt antal personal som kan utföra undersökningarna.</p> <p>Benskörhet - En folksjukdom som främst drabbar kvinnor efter menopausen och utgör risk för benbrott i lårbenshals, vrist och kot-kompressioner. Många kroniska sjukdomar och deras behandlingar accelererar osteoporos. Behandling kan man minska risken för benbrott vid osteoporos. Diagnos ställs med bentäthetsmätning, DXA-mätare. I samråd med primärvården har vi bedömt att en DXA-mätare på ÅHS skulle förbättra vården av osteoporos.</p>
MEDICINAVDELNING/DIALYS	Dialysen är i behov av nya dialysapparater inom 3 - 5 år. De nuvarande är 6 år gamla.
MEDICINAVDELNING/DIALYS	<p>Ökad användning av strukturerade vårdprocesser, arbetsbeskrivningar och checklistor, som skall tas fram gemensamt av personalen under ledning av medicinskt ansvariga läkare, med fokus på patientsäkerhet, men även arbetsmiljö och trivsel.</p> <p>Systematisk inskolning av ny personal i avdelningens rutiner och arbetssätt, men också utbildning i användning av nya rutiner och teknisk utrustning av ordinarie personal skall prioriteras.</p> <p>Fortsatt inskolning för personal i ny medicinsk utrustning bland annat AIRVO och hjärtövervakning.</p> <p>Brister och säkerhetsrisker skall lyftas på ett konstruktivt och lösningsinriktat sätt och alla skall känna sig delaktiga i förbättringsprocesser.</p> <p>Struktur skall skapas för tillämpning av rutiner för vårdhygien, nutrition, sårprofylax och behandling. Analys av risker för arbetsskador med hjälp av ergoterapeut och förslag på åtgärder och hjälpmedel skall tas fram.</p>
VÅRDAVDELNING 1	Förutsättningen för att kunna hantera krävande vårdssituationer är en stabil personalsituation. Målet är besätta alla tjänster med kvalificerad och motiverad personal med kunskap och erfarenhet i palliativ vård.

PARAMEDICINSK MOTTAGNING	<p>- FPA finansierad rehabilitering är mycket oklar efter 2025. Troligtvis påverkas vår verksamhet med ett ökat behov som riktas mot ÅHS.</p> <p>- Utredda hur olika digitala lösningar kring mottagningsverksamhet kan förbättra effektivitet, kvalitet och tillgänglighet.</p>
MEDICINAVDELNING/DIALYS	<p>Ökad användning av strukturerade vårdprocesser, arbetsbeskrivningar och checklistor, som skall tas fram gemensamt av personalen under ledning av medicinskt ansvariga läkare, med fokus på patientsäkerhet, men även arbetsmiljö och trivsel.</p> <p>Systematisk inskolning av ny personal i avdelningens rutiner och arbetssätt, men också utbildning i användning av nya rutiner och teknisk utrustning av ordinarie personal skall prioriteras.</p> <p>Fortsatt inskolning för personal i ny medicinsk utrustning bland annat AIRVO, hjärtövervakning och nytt patientlarmsystem. Brister och säkerhetsrisker skall lyftas på ett konstruktivt och lösningsinriktat sätt och alla skall känna sig delaktiga i förbättringsprocesser.</p> <p>Struktur skall skapas för tillämpning av rutiner för vårdhygien, nutrition, sårprofylax och behandling. Analys av risker för arbetsskador med hjälp av ergoterapeut och förslag på åtgärder och hjälpmedel skall tas fram.</p>
MEDICINPOLIKLINIKEN - E-HÄLSA (regeringsprogrammet)	Utveckla tillgängligheten samt patienternas möjlighet till delaktighet i vården.

2. Vad ÅHS är

3-åriga mål	Beskrivning
VÅRDAVDELNING 1	Förändra rutiner och utveckla standards för att få en lugnare och tryggare arbetsmiljö. Speciellt fokus ligger på bättre intagningsrutiner så att patienterna känner sig trygga och bra bemötta.
MEDICINAVDELNING/DIALYS	<p>Implementering av ny VIS. Enhetlig, effektivare och säkrare läkemedelsordination för ineliggande vård och säker överföring mellan vårdinrättningar och till öppen vård. Vårdtyngdmätning.</p> <p>Förbättra arbetsprocesser – jobba ergonomiskt för att minska sjukskrivningar.</p> <p>Använda adekvata hjälpmedel. Anskaffa anpassade hjälpmedel till verksamheten.</p>

	<p>Regelbundna planeringsdagar 2 gånger per år för att utöka personalens delaktighet.</p> <p>Utföra interna enkäter och föreläsningar för att upprätthålla kunskaper.</p> <p>Utöka samarbete med andra kliniker: hospiteringar internt och vid mottagande universitetssjukhus (ÅUCS, HUS och AS).</p>
MEDICINPOLIKLINIKEN	<p>Poliklinikansvarig läkare med ansvar för remissbedömning/fördelning, planering av verksamhet i samverkan med avdelningsskötare .</p> <p>Uppdateringar av PM och behandlingsriktlinjer av respektive specialitläkare.</p> <p>Hygien/infektion. Kartläggning och dokumentation av antibiotikaresistens, vårdrelaterade infektioner och rationell antibiotikaanvändning enligt STRAMA, eller motsvarande. PREP-mottagning i samverkan med hudmottagningen och primärvården. Implementering i nya VIS.</p>
VÅRDAVDELNING 2	<p>Vi behöver utreda och fastställa vilken verksamhet avdelningen ska bedriva. Skapande av effektiva vårdkedjor för geriatriska sjukdomar, minnessjukdomar och andra neurologiska sjukdomar.</p>
PARAMEDICNSK MOTTAGNING	<p>Beroende på vad som görs inom andra verksamheter så behöver paramedicins processer anpassas och resurser omfördelas eller utökas. Exempelvis ger utökade operationer ett ökat behov av rehabiliteringsinsatser för ineliggande patienter och vid start av hemrehabilitering behövs utökade resurser. Behov av en ständig kliniköverskridande dialog.</p>

3. Hur ÅHS samarbetar med andra

3-åriga mål	Beskrivning
VÅRDAVDELNING 2 - Samarbete med KST och primärkommunerna	Bidra till utvecklingen av innehållet i samverkansavtalen.
MEDICINAVDELNING/DIALYS	Förbättra vårdkedjor för olika diagnoser från akuten – avdelning – primärvård och kommunen.
MEDICINPOLIKLINIKEN	Utökad samverkan med primärvård, kommun och institutioner av behandlingar som ordinerats av specialistsjukvården men utförs av annan än patienten. Ökad samverkan med patientföreningar.
VÅRDAVDELNING 1	Avdelningen har allt oftare patienter yngre än 64 år. Vårdkedjan mot KST är ännu oklar och måste förtydligas.

	Behovet av hembesök är stort inom den palliativa vården. Hembesök planeras tillsammans med cancersjukskötaren och/eller socialkuratorn.
PARAMEDICINSK MOTTAGNING	En kontinuerlig dialog med samarbetspartners för att få en samsyn kring rehabilitering.
VÅRDAVDELNING 2	I samarbete med paramedicin ha kontakt med Funktionsrätt Åland för att öka förståelsen av varandras uppgifter i olika frågor.

1-åriga verksamhetsmål

1. Det ÅHS gör

1-årigt mål	Beskrivning
PARAMEDICINSKA MOTTAGNING	<ul style="list-style-type: none"> - ÅHS satsar på bred lågtröskelverksamhet och insatser för en åldrande befolkning. Paramedicin deltar i utredning och utveckling av framtida hemrehabilitering för att möta det behov den åldrande befolkningen har. Kommer troligtvis att kräva utökade resurser. - Ergoterapin ska införskaffa och implementera användning av digitala kognitiva tester (Mindmore) som är standardiserade, validerade och resurseffektiva. - Hjälpmedelscentralen ska ta fram rutiner för utprovning och uppföljning av specialhjälpmedel i och med att en ny tjänst tillkommer. - Talterapi ska utveckla kommunikationen mot patienter, internt och mot samarbetspartners. Hur kan arbetet effektiviseras utifrån hur vi informerar. - Socialkuratorerna skall vara delaktiga i det kliniköverskridande arbetet med utveckling av processerna kring "Våld i nära relationer".
VÅRDAVDELNING 1	<p>Arbetsgruppen speglar på fredagar positiva och negativa situationer som har inträffat på avdelningen. Teamet belyser tillsammans problem bland annat i bemötande och kommunikation mellan personal och patienter/anhöriga och hittar redskap för att lösa dessa.</p> <p>Digitala föreläsningar på tisdagar med tyngdpunkt kommunikation (svåra samtal) men även annan information som är lämplig och intressant för arbetsgruppen.</p> <p>Personalen får professionell handledning.</p>
VÅRDAVDELNING 2	Läkarbemanningen för dagrehabiliteringen är ojämn. Vi ska se över om dagrehab skulle få en stabilare struktur om man

	<p>omvandlar den till en poliklinisk verksamhet istället för en avdelning.</p> <p>Rehab läkarmottagning är i nuläget bemannat av hyrläkare, som kommer några veckor per termin. Vi ska undersöka om man skulle kunna omvandla mottagningen till en sjukskötarledd mottagning för i första hand patienter med långvarig smärta.</p>
MEDICINPOLIKLINIKEN - Hjärtmottagningen	Kartlägga processerna gällande eftervård vid hjärtinfarkt och ingrepp. I syfte att sammanställa ett flödesschema.
MEDICINPOLIKLINIKEN	I samband med en utbildningsdag kartlägga och ta fram målgrupper för screening av poliklinikpatienter med risk för undernäring.
MEDICINPOLIKLINIKEN - Hygienskötare	Hygienskötare är från 1.1.2024 placerad vid med.pkl. Jobba för förstärkta resurser för att tillgodose hela ÅHS behov av hygienkompetens, genom intern skolning och utbildning.
MEDICINPOLIKLINIKEN - Hygienskötare	Utreda möjlighet för digitalt hygienpass för all personal i patientnära arbete.
MEDICINPOLIKLINIKEN - Hygienskötare	Fortsätta arbeta för kontinuerlig uppföljning av basala hygienrutiner och förankra dem i ÅHS verksamheter. Basala hygienkontroller 2-4 ggr/år
MEDICINAVDELNING/DIALYS	Utreda möjlighet att hyra in dialysapparater.
MEDICINAVDELNING/DIALYS	<p>Skapa regelbunden uppdatering av PM relaterade till vår avdelning.</p> <p>Regelbundna interna föreläsningar.</p> <p>Förstärka vårdkedjan mellan akuten, IVA, avdelning 1 och avdelning 2 och HSV.</p> <p>Ta fram lathund vid olika isoleringar med hjälp av hygiensköterskan.</p> <p>Minska läkemedelskostnader med 10% med hjälp av sjukhusfarmaceut. Korta interna utbildningar gällande läkemedel.</p> <p>Läkemedel i läkemedelsrum sorteras enligt ATC koder.</p>
MEDICINPOLIKLINIKEN - E-hälsa (regeringsprogrammet)	Utreda hur olika digitala lösningar kring mottagningsverksamhet kan förbättra effektivitet, kvalitet och tillgänglighet.

2. Det ÅHS är

1-årigt mål	Beskrivning
PARAMEDICINSK MOTTAGNING	- Delta i verksamhetsöverskridande utveckling inom flertalet olika områden. Neuroteamet fortsätter utveckla rutiner för verksamheten. Samarbetet utvecklas mellan fysioterapin och

	<p>lungmottagningen. Samarbete inleds mellan ergo- och fysioterapin för barn/ungdom (BUF) och psykiatrins ergo-socioterapi.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Implementering ett nytt hjälpmedelsprogram. - Näringsterapin gör en kartläggning av nuvarande rutiner för nutritionsbehandling och implementering av THL:s riktlinjer. -Näringsterapin bidrar till att ta fram riktlinjer, informationsmaterial och utbildning för vårdpersonal gällande hälsosamma matvanor samt screening enligt Landskapsregeringens åtgärds paket 2023-2025.
VÅRDAVDELNING 1	Två arbetsgrupper skall utarbeta standards och ändra intagningsrutiner.
VÅRDAVDELNING 2 - För avdelningens olika verksamheter sker olika utvecklingsprocesser	<ul style="list-style-type: none"> - Geriatriken gör en viss utvidgning av definitionen av vilka patientkategorier vi i första hand tar emot. - Dagavdelningens organisationsform ses över och utreds om det på lång sikt blir mer stabilt att verka i form av poliklinik. - Rehab läkarmottagning prövar möjligheten att vara en sjuksköterskamottagning för patienter med långvarig smärta. Här blir arbete över klinikgränser och olika digitala kontaktnät nödvändiga. Sjuksköterskan behöver tilläggsutbildning. - Minnesmottagningen ska arbeta fram checklista för informationssamtal och uppföljningssamtal. - Neurologmottagningen fortsätter arbetet med att utveckla neuroteamets rutiner. Vårdprogram för patienter med MS ska utarbetas. Sjuksköterskan behöver tilläggsutbildning.
MEDICINPOLIKLINIKEN - Antikoagulansmottagningen	Deltar i pilotprojekt som drivs av VIS med digital ordination och kvittering av läkemedel på en modul på medicinavdelningen gällande Marevanordinationer.
MEDICINPOLIKLINIKEN - Endoskopimottagningen	Utveckla remisshanteringen för att skilja på återbesök och nybesök, i syfte att följa upp vårdgarantin.
MEDICINAVDELNING/DIALYS	<p>Ta i bruk elektronisk medicin lista. Pilot verksamhet en av våra moduler - grön modul.</p> <p>Fördjupa oss i vår interna vårdtyngsmätning.</p> <p>Interna utbildningar om hjälpmedel och ergonomi med avdelningens fysioterapeut.</p> <p>Planeringsdag 2 gånger per år planeras. Utöka personalens delaktighet.</p> <p>Hospiteringar interna och externa.</p>

3. Hur ÅHS samarbetar med andra

1-årigt mål	Beskrivning
-------------	-------------

PARAMEDICINSK MOTTAGNING	-Inbjudan till samarbetsmöten med Funktionsrätt Åland för att öka förståelsen mellan ÅHS och tredje sektor, speciellt gällande rehabiliteringsfrågor. -Fortsätta arbetet med rutiner kring rehabiliteringsplaner(fys-ergo-tal) i samarbete med privata serviceproducenter för att få fungerande processer i patienternas rehabilitering.
VÅRDAVDELNING 1	Målet är att den palliativa mottagningen gör 4 hembesök i månaden. Möte med representant från Oasen för få presentation av de nya avdelningarna med mål att förbättra samarbetet.
VÅRDAVDELNING 2	-Dialog med Funktionsrätt Åland för ökad förståelse för varandras uppdrag inom rehabilitering. - Minnesmottagningen ser över samarbete med Demensföreningen och även andra aktörer utanför ÅHS.
MEDICINAVDELNING/DIALYS	Inledda samarbete med Senormottagning.

Verksamheten i siffror

Antal tjänster och (budgeterade årsarbeten)

Bokslut 2020	Bokslut 2021	Bokslut 2022	VP 2023	VP 2024
173 (168,4)	173 (169,3)	172 (171,8)	172 (169,8)	173 (172,5)

Ekonomisk översikt

Kontostruktur	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Budgetförslag 2024	Förändring	Förä %
ÅHS NETTOKOSTNADER	15 423 660	15 948 245	16 119 519	16 794 093	674 574	4.2%
INTÄKTER	-1 899 686	-2 144 597	-1 720 000	-1 920 000	-200 000	11.6%
DRIFTSKOSTNADER	17 323 345	18 092 843	17 839 519	18 714 093	874 574	4.9%
Personalkostnader	11 437 129	11 954 524	11 816 464	12 492 393	675 929	5.7%
Köpta tjänster	1 462 506	1 563 876	1 325 655	1 425 600	99 945	7.5%
Intern hyra	1 881 420	1 880 955	1 972 400	2 032 100	59 700	3.0%
Material	2 459 176	2 631 308	2 632 000	2 671 000	39 000	1.5%
Inventarier och anskaffningar	75 719	61 791	81 000	81 000	0	0.0%
Övriga kostnader	7 395	389	12 000	12 000	0	0.0%

Kirurgkliniken

Ansvarsperson

Klinikchef Dan Gustafsson

Verksamhetsbeskrivning

Kirurgkliniken består av en mottagning och en vårdavdelning med 20 vårdplatser. Kirurgkliniken ansvarar för såväl akut som planerad behandling och vård av kirurgiska, ortopediska och urologiska åkommor. Avdelningen sköter även öron-, näs- och halspatienter samt käk-kirurgiska patienter. Vidare vårdas även patienter som genomgått högspecialiserad kirurgisk behandling på sjukhus utanför Åland.

3-åriga verksamhetsmål

1. Det ÅHS gör

3-åriga mål	Beskrivning
Registerverksamhet omfattande kirurgi och ortopedi	Kolon-, bråck, kolecystectomi-, höft- och knäprotesregister är för närvarande funktionella. Höftfraktur- och bröstregister på kommande. Administratör för register kommer att behövas – sjukhusövergripande. Är en förutsättning för framtida verksamhetsutveckling och -utvärdering.
Bröst- och endokrinkirurgi	Bröstcancerkirurgin revideras och utvecklas. I planen ingår gemensamma tele-onkologiska konferenser med ÅUCS, gemensam patologi med ÅUCS samt kliniskt utbyte.
Ortopedi och gastrokirurgi forskningsprojekt	Implementering av nya protesmetoder inom ortopedkirurgin - det avgörande är dock att resursering återfinns på operationsavdelningen för ytterligare expansion av repertoaren. Forskningsprojekt som berör kolorektalcancer samt höftfrakturpatienter på Åland. Syftar till att förbättra vårdkvalitén, minska kostnader samt profilera kliniken inför kommande rekryteringar.
AVDELNINGEN + MOTTAGNINGEN - Implementera nya VIS	Arbeta aktivt med processen med att implementera nya VIS.
AVDELNINGEN - Kompetensförsörjning	Utveckla kompetensen genom att sjukskötare hospiterar inom andra kliniker inom ÅHS, framförallt på AN-OP-IVA kliniken.

MOTTAGNINGEN- Kompetensförsörjning	Fortsättningsvis arbeta aktivt med att höja personalens kompetens och kunskap inom mottagningens olika områden, dvs urologi, ortopedi och kirurgi.
---------------------------------------	--

2. Vad ÅHS är

3-åriga mål	Beskrivning
Dagkirurgi	Dagkirurgen har de rätta verksamhetsförutsättningar för att fungera optimalt.
AVDELNINGEN + MOTTAGNINGEN - Beredskap och resiliens	Arbeta aktivt med att fortbilda avdelningens personal inom krisberedskap med fokus på praktiskt genomförande.
AVDELNINGEN - Arbetsvälbefinnande	Arbeta aktivt för att främja arbetsklimatet på avdelningen samt höja arbetsvälbefinnandet.
E-hälsa	Utveckla tillgängligheten samt patienternas möjlighet till delaktighet i vården.

3. Hur ÅHS samarbetar med andra

3-åriga mål	Beskrivning
Kolorektalcancerscre ening/forskning	Genomgång av de senaste (7) årens kolorektal (CRC) cancerfall och den första interimslaysen av screeningen visar att 60% av de screeningupptäckta tumörerna är stadium I cancerfall. I jämförelse var 20% av CRC cancerfallen stadium I de senaste 7 åren. Betydelsen är bättre prognos för patienterna och mindre kostnader för sjukvårds systemet då behovet av tilläggsbehandlingar bör minska.
Ortopedi - forskning	Kvalitetsuppföljning axelkirurgi - påverkan på rehabilitering/återgång till arbete. Kvalitetsuppföljning höftfrakturer/forskningsprojekt höftfrakturer/påverkan på ledtider avdelning/belastning rehabiliteringsenhet samt kommuner.

1-åriga verksamhetsmål

1. Det ÅHS gör

1-årigt mål	Beskrivning
AVDELNINGEN + MOTTAGNINGEN - Dokumentation enligt VIS-projektets riktlinjer	Implementera dokumentation i patientjournalen enligt angivna riktlinjer från VIS-projektet.

AVDELNINGEN - Kompetensförsörjning	Genomförd hospitering för 1-2 sjukskötare.
Projekt för kompetenshöjning	Planera och genomföra minst ett projekt för kompetenshöjning hos sjukskötare.
Gastrokirurgi ERCP	ERCP-projektet är implementerat och igång. Verksamheten effektiviseras genom att CO2-pump införskaffas till operation
Gastrokirurgi ERAS	Utarbeta checklistor för de olika riktlinjerna pre, intra och postoperativt. Utbildning inom ERAS för samtlig vårdpersonal. Implementerat och fullt funktionellt. Syftar till snabbare tillfrisknande, mindre komplikationer samt kortare vårdtider efter bukoperationer.
Kunskapsinventering och kompetensutveckling	Ökat samarbete mellan avdelning och mottagning. Gemensamma interna utbildningar inom kliniken. Externa utbildningar kurser för alla medarbetare på kliniken. Formalisering av kompetensområden (exempelvis stomiutbildning).

2. Det ÅHS är

1-årigt mål	Beskrivning
AVDELNINGEN + MOTTAGNINGEN - Beredskap och resiliens	Göra en utbildningsplan i samarbete med räddningsverket för kontinuerlig övning av utrymning för personalen. Genomföra en utrymningsövning för en del av personalgruppen.
AVDELNINGEN - Arbetsvälbefinnande	Personalcoachning för den interna arbetsgruppen i syfte att höja välbefinnandet för medarbetarna. Samarbetsmöten med stadenheten för att identifiera ansvarsområden och skapa ett smidigt samarbete.
E-hälsa (regeringsprogrammet)	Utreda hur olika digitala lösningar kring mottagningsverksamhet kan förbättra effektivitet, kvalitet och tillgänglighet.
Ekonomisk uppföljning i realtid	Samarbete med ekonomienheten, möten varje månad för att justera justerbara utgifter i realtid.
Avdelningsfarmaceut	Samarbete mellan sjukhusapoteket och avdelningen; minska kostnader genom ökat samarbete.

Verksamheten i siffror

Antal tjänster och (budgeterade årsarbeten)

Bokslut 2020	Bokslut 2021	Bokslut 2022	VP 2023	VP 2024
37 (36,2)	38 (37,2)	38 (37,2)	38 (37,2)	39 (38,2)

Ekonomisk översikt

Kontostruktur	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Budgetförslag 2024	Förändring	Föra %
ÅHS NETTOKOSTNADER	4 484 313	4 204 040	4 469 959	4 693 345	223 386	5.0%
INTÄKTER	-858 654	-1 207 506	-890 000	-940 000	-50 000	5.6%
DRIFTSKOSTNADER	5 342 967	5 411 545	5 359 959	5 633 345	273 386	5.1%
Personalkostnader	3 639 514	3 512 634	3 556 459	3 736 945	180 486	5.1%
Köpta tjänster	489 270	575 477	459 900	459 900	0	0.0%
Intern hyra	228 960	228 960	328 300	341 200	12 900	3.9%
Material	903 477	974 145	1 003 300	1 033 300	30 000	3.0%
Inventarier och anskaffningar	63 056	95 204	10 000	60 000	50 000	500.0%
Övriga kostnader	18 691	25 126	2 000	2 000	0	0.0%

BB-/gynekologkliniken

Ansvarsperson

Klinikchef Annika Kahnberg

Verksamhetsbeskrivning

Kvinnors hälsa, den reproduktiva hälsan innefattande infertilitetsproblematik, graviditet, förlossning och den nyföddas vård samt diagnostik och vård av underlivssjukdomar.

Kliniken erbjuder samma nivå av specialistvård som de omkringliggande områdena antingen via egna eller köpta tjänster.

3-åriga verksamhetsmål

1. Det ÅHS gör

3-åriga mål	Beskrivning
Bemanning	Vårt mål är att ha alla tjänster tillsatta med minst 3 fasta läkare och en vikarie samt alla barnmorsketjänster tillsatta samt tillräckligt med vikarier där som täcker upp för ledigheter. Fortsätta med underläkare både i rekryteringssyfte men också för att korta vårdköer.
Kvalitetssäkring	Kvalitetssäkring genom bla framtagande av vårdprogram samt uppdatering av befintliga. Personalen gör regelbundet/årligen webb-baserade utbildningar inom CTG, suturering , NEO-HLR och NEWS. Vi fortsätter interna ALSO-utbildning regelbundet. SERI-mottagning för för enhetlig och god vård för patienter utsatta för sexuellt våld. Har som målsättning att på sikt kunna få fram statistik att använda för kvalitetssäkring, förhoppningsvis med nya VIS.
Kompetensutveckling	Upprätthållande av kompetens genom utbildning/fortbildning samt extern hospitering framförallt inom förlossningsvård. Möjliggöra/uppmuntra kortare arbetsinsatser på annan ort/större sjukhus

2. Vad ÅHS är

3-åriga mål	Beskrivning
Delaktighet	Personalen ansvarar för olika kompetensområden. Planeringsdagar med samtidig kompetensutveckling. Tydliggöra processer och arbetsfördelning genom aktivt ledarskap.
Hållbarhet	Vi väljer flergångsmaterial där det går och återanvänder i mån av möjlighet.

	Personalen skall trivas utifrån gemensamma mål och värdegrund Tillräckligt med medel/resurser för att tillgodose en god vård för patienter samt användarvänlig och patientsäker utrustning.
Digitalisering	Arbeta aktivt för att hitta digitala lösningar för verksamheten.
Samarbete över klinikgränser	Samarbete med övriga kliniker. Perinatologimöten med barn och mödravården. Gemensam utbildning med barn för återupplivning nyfödda. Bäckenbotten team med psykolog och uro/fysioterapeut.
Vårdutveckling	Utveckla vården enligt närliggande regioner, ex vattenförlossningar och prolapskirurgi. SERI-mottagning

3. Hur ÅHS samarbetar med andra

3-åriga mål	Beskrivning
Samarbeten	Samverkan med KST, gällande barnskydd, brottsofferjouren, Folkhälsan och patientorganisationer Samarbete med externa vårdinrättningar Att synliggöra vårt arbete och kvinnosjukdomar, vid behov genom kontakt med media.

1-åriga verksamhetsmål

1. Det ÅHS gör

1-årigt mål	Beskrivning
Bemannning	Vårt mål är att ha alla tjänster tillsatta med minst 3 fasta läkare och en vikarie samt alla barnmorsketjänster tillsatta samt tillräckligt med vikarier där som täcker upp för ledigheter. Fortsätta med underläkare både i rekryteringssyfte men också för att korta vårdköer.
Kvalitetssäkring	Kvalitetssäkring genom bla framtagande av vårdprogram samt uppdatering av befintliga. Personalen gör regelbundet/årligen webb-baserade utbildningar inom CTG, suturering , NEO-HLR och NEWS. Vi fortsätter interna ALSO-utbildning regelbundet. SERI-mottagning för för enhetlig och god vård för patienter utsatta för sexuellt våld startas.
Kompetensutveckling	Upprätthållande av kompetens genom utbildning/fortbildning samt extern hospitering framförallt inom förlossningsvård. Möjliggöra/uppmuntra kortare arbetsinsatser på annan ort/större sjukhus

2. Det ÅHS är

1-årigt mål	Beskrivning
Delaktighet	Personalen ansvarar för olika kompetensområden. Studiebesök med samtidig kompetensutveckling. Årliga medarbetarsamtal.
Hållbarhet	Vi väljer flergångsmaterial där det går och återanvänder i mån av möjlighet. Personalen skall trivas utifrån gemensamma mål och värdegrund Tillräckligt med medel/resurser för att tillgodose en god vård för patienter samt användarvänlig och patientsäker utrustning.
Digitalisering	Arbeta aktivt för att hitta digitala lösningar för verksamheten
Samarbete över klinikgränser	Samarbete med övriga kliniker. Perinatologimöten med barn och mödravården. Gemensam utbildning med barn för återupplivning nyfödda. Bäckenbotten team med psykolog och uro/fysioterapeut.
Vårdutveckling	Utveckla vården enligt närliggande regioner, ex vattenförlossningar och prolapskirurgi. Auskultering Danderyd för prolapskirurgi SERI-mottagning öppnas under året Arbeta för spermaprover på ÅHS Följa abortsiffror efter införande av LARC och steriliseringar med offentliga medel

3. Hur ÅHS samarbetar med andra

1-årigt mål	Beskrivning
Samarbeten	Samverkan med KST, gällande barnskydd, brottsofferjouren, Folkhälsan och patientorganisationer Samarbete med externa vårdinrättningar Att synliggöra vårt arbete och kvinnosjukdomar, vid behov genom kontakt med media.

Verksamheten i siffror

Antal tjänster och (budgeterade årsarbeten)

Bokslut 2020	Bokslut 2021	Bokslut 2022	VP 2023	VP 2024
24 (23,5)	24 (23,5)	25 (25,0)	25 (25,0)	25 (25,0)

Ekonomisk översikt

Kontostruktur	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Budgetförslag 2024	Förändring	Föra %
ÅHS NETTOKOSTNADER	2 319 251	2 523 461	2 388 836	2 541 132	152 296	6.4%
INTÄKTER	-439 385	-402 952	-366 000	-396 000	-30 000	8.2%
DRIFTSKOSTNADER	2 758 635	2 926 413	2 754 836	2 937 132	182 296	6.6%
Personalkostnader	2 230 236	2 356 386	2 253 636	2 324 632	70 996	3.2%
Köpta tjänster	62 039	99 610	35 700	85 700	50 000	140.1%
Intern hyra	293 500	293 500	289 200	300 500	11 300	3.9%
Material	162 585	166 612	171 300	221 300	50 000	29.2%
Inventarier och anskaffningar	7 423	7 336	5 000	5 000	0	0.0%
Övriga kostnader	2 853	2 969				

Barn- och ungdomskliniken

Ansvarsperson

Klinikchef Christian Johansson

Verksamhetsbeskrivning

Verksamheten omfattar specialsjukvård bestående av somatisk öppenvård och avdelningsvård samt psykiatrisk öppenvård (BUP) för barn och ungdomar (0–17 år) och deras familjer. Till klinikens verksamhet hör även en öppenvårdsmottagning för ungdomar och unga vuxna upp till 18 år för undvikande restriktiva ätstörningar och till 25 år med klassiska kroppsfokuserade ätstörningar (TREAT).

BUF-teamet (Barns Utveckling och Funktionshinder) är ett samarbetsteam där företrädare för barn- och ungdomskliniken, tillsammans med företrädare från paramedicinska mottagningen, utreder och behandlar barn med utvecklingsförseningar och funktionshinder.

Utmärkande för både den somatiska och psykiatriska vården för barn och ungdomar är att arbetet ofta kräver omfattande kontakt med barnets nätverk (t.ex. med familj, daghem och skola).

3-åriga verksamhetsmål

1. Det ÅHS gör

3-åriga mål	Beskrivning
BUP - personal	Utöka personalstyrkan för att kunna bemöta ökat remissflöde och förkorta väntetider för terapier, samtalsstöd och utredningar.
BUP - Föräldrastödsprogram i grupp	Föräldrastödsprogram i grupp med inriktning på autism och ADHD har införts och behöver upprätthållas. Fortsatt upprätthållande av föräldrastödsgrupper för föräldrar som har barn och unga med ångest och depression. Utöka möjligheterna att utföra behandlingar och föräldraskap i grupp utifrån Unified protocol. Erbjud utbildningsmöjligheter för personal.
BUP - utvecklande av sjukskötarpuppgifter	Verksamhetens läkare och psykologer har ett ökat behov av avlastning gällande administrativa uppgifter, vilket leder till att planering av en mottagningssköterska gjorts. Detta för att ge läkarna och psykologerna möjlighet till mer kliniskt arbete. Med ett välfungerande rondsysteem kan fler medicinuppföljningar kring bland annat SSRI och CS skötas av sköterska och således avlasta läkarna.
BUP - kompetenskartläggning	Beskriva personalens kunskap, kompetens och ansvarsområden. Detaljerade arbetsbeskrivningar för alla tjänster.

och kunskapsbeskrivningar för olika arbetsgrupper	Kartläggning av kompetens.
BARN- OCH UNGDOMSKLINIKEN - Läkarbemannning	Tre ordinarie barnläkare och två barnpsykiatriker i aktiv tjänst.
BARN- OCH UNGDOMSKLINIKEN - Läkarkonsulter	Utveckla konsultverksamheten både avseende tillgänglighet, kontinuitet, effektivitet och uppföljning.
BARN- OCH UNGDOMSAVDELNINGEN - Kompetenskartläggning	Kompetenskartläggningen fortgår.
BARN- OCH UNGDOMSAVDELNINGEN OCH TREAT - Sjukskötarbemannning	Utmaningen är att hitta kompetent ansvarig sjukskötare till varje arbetspass på avdelningen och kompetenta sjukskötare till Treat. Mindre sårbarhet vid tillfällig frånvaro.
BARN- OCH UNGDOMSAVDELNINGEN - Hospitering	Erbjuda hospitering på nyföddhetsavdelning så fler sjukskötare kan vara ansvariga på sina arbetspass.
BARN- OCH UNGDOMSKLINIKEN - Starta en "stickpoliklinik"	Utveckla stickpolikliniken "Kotte" med sjukskötare och lekterapeut med fokus på hantering och förebyggande av stickrädsla.
BUF - Kliniköverskridande utvecklingsarbete	
Utveckla barnneurologiska verksamheten.	

2. Vad ÅHS är

3-åriga mål	Beskrivning
BUP - Utveckla samarbetet med LTM	Bistå med kunskap och samarbete för att utveckla en hållbar primärvård.

3. Hur ÅHS samarbetar med andra

3-åriga mål	Beskrivning
BUP - Delta i planering och se över möjligheterna av en eventuell digital mottagning för ungdomar	Bistå med kunskap och handledning i processen genom deltagande i arbetsgruppen.

BUP - Önskemål om att landskapet tillsätter en tvärvetenskaplig grupp med sakkunniga för att ta ett helhetsgrepp avseende bristerna när det gäller NDD-utredningar, familjestöd och stöd till skolorna i avsikt att skapa ett program och resursera för närmaste tioårsperiod.	Bistå med handledning, kunskap och samarbete i detta arbete.
BARN- OCH UNGDOMSKLINIKEN - Samarbete med ÅUCS	Utökat samarbete och resursutnyttjande avseende läkare och sjukskötare och gemensam kompetensutveckling.
BARN- OCH UNGDOMSKLINIKEN - Utveckla Barnhus	Utveckla Barnhus i samarbete med primärvården, KST, polisen och åklagarmyndigheten.
Lekterapi.	Projektera och börja bygga en Lekpaviljong.

1-åriga verksamhetsmål

1. Det ÅHS gör

1-årigt mål	Beskrivning
Kompetenskartläggning	Kompetenskartläggning för att kunna rikta fortbildning och upptäcka luckor i kunskap\.
Öka vetenskaplig kompetens	Öka vetenskapliga kompetensen i teamet och vårdarbetet, forskningscirklar team och fokusområden.
Föräldrastödsprogram utifrån Unified Protocol	Utforma och öka möjligheterna att bedriva föräldrastödsprogram utifrån Unified Protocol.
NPF utredningar	Utvärdera, omvärdera och utveckla utredningsprocessen. Före, under och efter.
Ssk medicinuppföljningar	Utöka medicinuppföljningar som sköts av ssk. Utforma patientinformation kring CS- uppföljningar, CS insättning och vad en medicinuppföljning är för att underlätta information och tydlighet kring vårdprocesser.
Inskolning av nya ordinarie barnläkare.	1. Etablera nya ordinarie barnläkare. 2. Skapa nya strukturer och ansvarsområden med ordinarie läkare.

Rekrytera två nya konsultläkare.	För att ersätta konsultläkare som slutat.
Treat - full bemanning.	
Utveckla stickpolikliniken "Kotte".	
Rehabiliteringskoordinator.	Stöda och bidra till en utveckling av arbetet med habilitering och rehabilitering i samråd med den nya rehabiliteringskoordinatörn.
EEG.	Utveckla processerna och kvaliteten.

3. Hur ÅHS samarbetar med andra

1-årigt mål	Beskrivning
Handläggning av barn-, och ungdomar som farit illa.	Ta i bruk den nya instruktionerna och skola personalen.
Gemensam planering och utveckling av vården för nyfödda.	1. Samordna vårdinsatser och rekommendationer med ÅUCS neonatologi. 2. Gemensam skolning, simulering med ÅUCS neonatologi.

Verksamheten i siffror

Antal tjänster och (budgeterade årsarbeten)

Bokslut 2020	Bokslut 2021	Bokslut 2022	VP 2023	VP 2024
35 (34,1)	35 (34,1)	35 (34,1)	35 (35,0)	34 (34,0)

Ekonomisk översikt

Kontostruktur	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Budgetförslag 2024	Förändring	Förä %
ÅHS NETTOKOSTNADER	3 772 637	4 269 098	3 975 744	4 173 689	197 945	5.0%
INTÄKTER	-159 924	-145 733	-180 000	-180 000	0	0.0%
DRIFTSKOSTNADER	3 932 561	4 414 832	4 155 744	4 353 689	197 945	4.8%
Personalkostnader	2 966 190	3 179 946	3 264 744	3 349 789	85 045	2.6%
Köpta tjänster	449 352	738 870	383 500	483 500	100 000	26.1%
Intern hyra	334 850	334 850	329 500	342 400	12 900	3.9%
Material	157 801	137 526	169 400	169 400	0	0.0%
Inventarier och anskaffningar	15 186	11 411	5 000	5 000	0	0.0%
Övriga kostnader	9 182	12 228	3 600	3 600	0	0.0%

Ögonkliniken

Ansvarsperson

Klinikchef Börje Lignell

Verksamhetsbeskrivning

Ögonkliniken arbetar utifrån ett teamarbete där all personal tillsammans verkar för att ögonpatienter ska omhändertaras och behandlas på bästa sätt. Den medicinska grunden är att vi behandlar och diagnostiserar synhotande sjukdomar. Det betyder att exempelvis mer utseendemässiga hudförändringar, som inte påverkar synen, runt ögonen inte behandlas. Till verksamheten hör också synrehabiliteringen som utprovar hjälpmedel för synskadade.

3-åriga verksamhetsmål

1. Det ÅHS gör

3-åriga mål	Beskrivning
Sjukskötarkompetens	Höja sjukskötarkompetensen genom hospitering på annan ort. Målet är att alla sjukskötare ska kunna ta AT-tryck samt ha förmåga att hantera ett ögonmikroskop och bedöma cornealsår och ljusväg.
Optiker	Sträva till att erbjuda patienterna tjänster från optiker-/låg visus-optiker för att förbättra kvaliteten på ögonsjukvård och synrehabilitering.
Hjälpmedel	Fortsätta utveckla gemensamma kliniköverskridande processer vid förskrivning av hjälpmedel.
Läkarbemannning	En stabil läkarbemannning där basen utgörs av en fast läkarresurs. Upprätthållande av en basverksamhet lokalt på Åland motsvarande centralsjukhusnivå. Utredda möjligheterna till samarbete med externa aktörer.
E-hälsa	Utveckla tillgängligheten samt patienternas möjlighet till delaktighet i vården.
Möta ökat vårdbehov	Det ökande antalet äldre personer innebär ett ökat behov av vård. Ett strukturerat arbete görs för att skapa så goda förutsättningar som möjligt för att möta kommande behov.

2. Vad ÅHS är

3-åriga mål	Beskrivning
Synrehabilitering	Sträva till att synrehabiliteringen ska ingå i paramedicinska mottagningen, istället för att höra till ögonmottagningen. Synrehabiliteringen sköts tillsvidare av en sjukskötare på ögonmottagningen, som har särskild kompetens inom området. I framtiden kan tjänsten innehas av t.ex. en ergoterapeut med specifik utbildning inom synrehabilitering.

3. Hur ÅHS samarbetar med andra

3-åriga mål	Beskrivning
Samarbete med Ålands synskadade r.f.	Upprätthålla det goda samarbetet med Ålands synskadade r.f.

1-åriga verksamhetsmål

1. Det ÅHS gör

1-årigt mål	Beskrivning
Hjälpmedel	Utveckla gemensamma kliniköverskridande processer vid förskrivning av hjälpmedel samt ta fram patientinformation som kan användas inom flera kliniker. I arbetsgruppen ingår representanter från paramedicin, ögonkliniken, öron/näsa/halskliniken.
Optikertjänster	Utreda behovet av optikertjänster.
Sjukskötarkompetens	Planera för samt genomföra hospitering för minst en sjukskötare.
Läkarbemanning	Tillräckliga läkarresurser för att bibehålla verksamheten i nuvarande omfattning lokalt på Åland.
E-hälsa	Utreda hur olika digitala lösningar kring mottagningsverksamhet kan förbättra effektivitet, kvalitet och tillgänglighet.
Möta ökat vårdbehov	En kartläggning av det framtida behovet görs, och möjlighet till utökade förebyggande insatser och nya arbetssätt utvärderas.

2. Det ÅHS är

1-årigt mål	Beskrivning
Synrehabilitering	Fortsätta utveckla synrehabiliteringen.

3. Hur ÅHS samarbetar med andra

1-årigt mål	Beskrivning
Samarbetet med Ålands synskadade r.f.	Upprätthålla det goda samarbetet med Ålands synskadade r.f.

Verksamheten i siffror

Antal tjänster och (budgeterade årsarbeten)

Bokslut 2020	Bokslut 2021	Bokslut 2022	VP 2023	VP 2024
6 (5,4)	7 (6,3)	7 (6,8)	7 (6,8)	7 (6,8)

Ekonomisk översikt

Kontostruktur	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Budgetförslag 2024	Förändring	Förä %
ÅHS NETTOKOSTNADER	744 734	748 548	818 434	834 917	16 483	2.0%
INTÄKTER	-147 737	-128 547	-148 000	-148 000	0	0.0%
DRIFTSKOSTNADER	892 471	877 095	966 434	982 917	16 483	1.7%
Personalkostnader	446 211	473 669	517 934	532 317	14 383	2.8%
Köpta tjänster	79 207	94 667	80 300	80 300	0	0.0%
Intern hyra	57 670	57 670	54 000	56 100	2 100	3.9%
Material	303 083	243 517	309 200	309 200	0	0.0%
Inventarier och anskaffningar	6 300	7 572	5 000	5 000	0	0.0%

Verksamhetsförändringar med ekonomisk påverkan 2024-2026

AMD: Utveckling av nya behandlingsmetoder för atrofisk makuladegeneration (= torr gula fläcken = AMD) som idag inte kan behandlas börjar komma ut i patientförsök. Sannolikt kommer en behandlingsmetod att komma ut på marknaden under 2024-2026 vilket kommer öka medicinkostnaden alternativt VuÅ. Patienten kan däremot klara sig längre i eget boende om synen kan bibehållas. Förhoppningsvis ska även ÅHS anamma denna nya behandlingsform. Retina: genbehandling av retinala dystrofier börjar komma på marknaden vilket också är dyra behandlingsmetoder.

Sekreterarsidan: kommer att bli ansträngt när både öron och ögonkliniken får 2 tillsatta läkartjänster. De behöver sannolikt förstärka sin insats.

Läkare: ett krav är att inte släpa efter på fortbildning och regelbundet ge de ordinarie chans för vidareutbildning. För att göra kliniken intressant för yngre kollegor är det mycket viktigt att hålla maskinparken up-to-date. Det gynnar även patientflöde och fler åtgärder kan göras på plats.

ÖNH-kliniken

Ansvarsperson

Klinikchef Dan Gustafsson

Verksamhetsbeskrivning

ÖNH utför diagnostik och behandling av sjukdomar i öron, näsa, hals och svalg samt struphuvud. Verksamheten omfattar poliklinisk verksamhet på egen mottagning och kirurgiska ingrepp utförda i operationssal. Patienter som opereras sköts dagkirurgiskt eller på kirurgavdelningen.

Planeringsperiod 2024-2026

ÖNH kliniken målsättning för de kommande åren är att besätta ytterligare en specialisttjänst.

Aktiv rekrytering pågår. En av specialisttjänsterna är nu besatt.

Under 2024 kommer ÖNH att påbörja ett samarbete med paramedicin för kliniköverbyggande verksamhet inom området hjälpmedel.

3-åriga verksamhetsmål

1. Det ÅHS gör

3-åriga mål	Beskrivning
Rekrytering	Klinikens specialisttjänster besatta. Vidareutbildning av klinikens sköterskor.
Hjälpmedel	Utveckla gemensamma kliniköverskridande processer vid förskrivning av hjälpmedel.
E-hälsa	Utveckla tillgängligheten samt patienternas möjlighet till delaktighet i vården.
Trakeotomi	Utveckla, strukturera och samordna vården för trakeotomerade patienter.
Tillgänglighet	Personer med hörselnedsättning ska kunna sköta kontakten med kliniken självständigt, t.ex. genom digitala meddelanden och chatt.
Möta ökat vårdbehov	Det ökande antalet äldre personer innebär ett ökat behov av vård. Ett strukturerat arbete görs för att skapa så goda förutsättningar som möjligt för att möta kommande behov.

2. Vad ÅHS är

3-åriga mål	Beskrivning
Ny klinikchef utses	ÖNH kliniken skall drivas av specialistläkare inom ÖNH. Den nuvarande modellen med en kirurg som klinikchef fungerar endast under de omständigheter som råder nu (inga fast anställda ÖNH specialister).

Samarbete med universitetssjukhus	För att kunna rekrytera yngre specialister krävs möjlighet till deltidsarbete på ÅHS och annan större klinik.
-----------------------------------	---

3. Hur ÅHS samarbetar med andra

3-åriga mål	Beskrivning
Samarbete med hörsel föreningen	Utveckla samarbetet med hörsel föreningen r.f.

1-åriga verksamhetsmål

1. Det ÅHS gör

1-årigt mål	Beskrivning
E-hälsa (regeringsprogrammet)	Utreda hur olika digitala lösningar kring mottagningsverksamhet kan förbättra effektivitet, kvalitet och tillgänglighet.
Trakeotomi	Höja kompetensen runt trakeotomerade patienter hos personal inom hela organisationen i syfte att öka kvaliteten på vården. En sjukskötare på kliniken kommer att fungera som samordnande resurs.
Hjälpmedel	Utveckla gemensamma kliniköverskridande processer vid förskrivning av hjälpmedel samt ta fram patientinformation som kan användas inom flera kliniker. I arbetsgruppen ingår representanter från paramedicin, ögonkliniken, öron/näsa/halskliniken.
Audiogram	Minst en sjukskötare har kompetens att självständigt utföra hörselundersökning/audiogram.
Tillgänglighet	Utreda hur tillgängligheten för personer med hörselnedsättning kan förbättras utifrån nuvarande förutsättningar (i väntan på nytt vårdinformationssystem och lansering av patientprotalen/Mitt ÅHS).
Möta ökat vårdbehov	En kartläggning av det framtida behovet görs, och möjlighet till utökade förebyggande insatser och nya arbetssätt utvärderas.

3. Hur ÅHS samarbetar med andra

1-årigt mål	Beskrivning
Dialog med hörsel föreningen	Genom dialog utveckla samarbetet för att gemensamt ge bästa möjliga stöd till personer med hörselnedsättning.

Verksamheten i siffror

Antal tjänster och (budgeterade årsarbeten)

Bokslut 2020	Bokslut 2021	Bokslut 2022	VP 2023	VP 2024
7 (7,0)	7 (7,0)	7 (7,0)	7 (7,0)	8 (8,0)

Ekonomisk översikt

Kontostruktur	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Budgetförslag 2024	Förändring	Föra %
ÅHS NETTOKOSTNADER	758 275	703 841	750 623	794 595	43 972	5.9%
INTÄKTER	-66 165	-61 018	-66 000	-66 000	0	0.0%
DRIFTSKOSTNADER	824 441	764 858	816 623	860 595	43 972	5.4%
Personalkostnader	272 007	283 391	527 923	569 995	42 072	8.0%
Köpta tjänster	450 627	379 316	184 400	184 400	0	0.0%
Intern hyra	49 570	49 570	49 400	51 300	1 900	3.8%
Material	47 880	41 235	49 900	49 900	0	0.0%
Inventarier och anskaffningar	4 356	11 345	5 000	5 000	0	0.0%

Psykiatriska kliniken

Ansvarsperson

Klinikchef Sirpa Mankinen

Verksamhetsbeskrivning

Psykiatriska kliniken uppgift är att erbjuda patienter som är i behov av specialistpsykiatris insatser god och säker vård såväl inom öppen- som slutenvård. Kliniken samarbetar och ger konsultativt stöd till andra aktörer som vårdar personer med psykisk ohälsa. Beroendevård hör till kliniken för den delen det handlar om läkemedelsassisterad rehabilitering vid opioidberoende, och tillnyktringsverksamheten är placerad i kliniken regi. Kliniken tillhandahåller läkartjänster till beroendemottagningen och till Stiftelsen Hemmet. Vidare kan patienter med lindrig/medelsvårt psykiatriskt sjukdomstillstånd som vårdas på primärvården få korttidspsykoterapi från psykiatrin.

3-åriga verksamhetsmål

1. Det ÅHS gör

3-åriga mål	Beskrivning
Säker vård- och arbetsmiljö	Allvarliga psykiatriska sjukdomstillstånd kan medföra risksituationer där patienten, andra patienter och personalen kan bli utsatt för våld. Verksamheten ska ha goda rutiner, kunskap, lämpliga faciliteter och utrustning för att undvika skador. Förebyggande insatser prioriteras.
Kunskapsutveckling	För att kliniken kan erbjuda evidensbaserad vård behöver personal kontinuerlig fortbildning.
Delaktig patient	Patientens egen engagemang i sin vård är en förutsättning i framgångsrik vård. Uttalade mål som patienten själv ska sträva efter bidrar till bättre vårdresultat.
Suicidprevention	Suicidpreventivt arbete är en viktig del av psykiatrisk vård.
Tillgänglighet	Rätt, tydlig och tillgänglig information om verksamheten är stöd för patienter, närstående och samarbetspartner.
Vårdflöden, beslutsstöd	Psykiatris vårdprogram ska basera sig på evidens. Framtagna vårdflöden förtydligar ansvarsfördelningen i multiprofessionellt arbete. Vårdflöden och vårdprogram ska stöda rätt vård i rätt tid, sömlös och kontinuerlig vård.
Bemanning som motsvarar verksamhetens behov	Kliniken ska aktivt arbeta för att behålla befintlig personal samt rekrytera nya vid pensionsavgångar. Utmaningar finns i att besatta lediga tjänster med rätt kunskap. Speciell utmanande är rekrytering av specialitälkare, som är bristvara i hela Norden.

2. Vad ÅHS är

3-åriga mål	Beskrivning
Arbetsbeskrivningar	Arbetsbeskrivningar stöder personalens professionella roll och förtydligar verksamhetens uppgifts- och kunskapsområden. Kompetenskartor och arbetsbeskrivningar bildar ett par som ska stöda personalens professionalitet.

3. Hur ÅHS samarbetar med andra

3-åriga mål	Beskrivning
Samordnade insatser för patienten	Patienter med psykiatriskt sjukdomstillstånd och funktionsnedsättning behöver i många fall insatser och stöd både från sjukvården och från socialvården. Arbetsfördelningen mellan ÅHS psykiatri och enheter inom ÅHS samt andra myndigheter behöver vara tydlig och förankrad hos alla parter. Målsättningar i patientens vård-/rehabiliteringsplan ska vara synkroniserade så att de bildar en enhet ur patientens perspektiv och patientens rehabilitering kan vara framgångsrik.
Kunskap om andra myndigheter och samarbetspartner	Kliniken bjuder in samarbetspartner för träffar samt besöker de för att utvidga kunskap om deras roll, kunskap och verksamhet. Syftet är att personalens ökade kunskap bidrar till smidigt samarbete samt att patienten blir anknuten till samarbetspartner då de har nytta av deras tjänster och service.
Samverkan med socialvården	Aktivt bidra till att leda processen med att utveckla samverkan mellan avtalsparterna i samverkansavtalen.

1-åriga verksamhetsmål

1. Det ÅHS gör

1-årigt mål	Beskrivning
AVDELNINGEN - Implementering av Safe wards - modellen	Implementering av modellens 10 steg fortsätter.
KLINIKEN - Intern fortbildning	Under 2023 framtagna intern fortbildningsplan implementeras.
ÖPPENVÅRDEN - Patientens mål för sin vård/rehabilitering	Personalen uppmuntrar och stöder patienten i att formulera mål för sin vård på psykiatrin. Uppföljningen sker via egen statistik (Abilita); antal besök då patientens egen målsättning har formulerats och dokumenterats i vård-/rehabiliteringsplanen. Mål: Minst fem patienter / medarbetare har formulerat sitt mål för vården.
KLINIKEN - Säkerhetsplan	Säkerhetsplan upprättas som en del av vården. Mallen för säkerhetsplanen uppdateras. Säkerhetsplanen skannas in i

	<p>patientens journal och ges med till patienten (i pappersform eller patienten skriver den i Min livlina - appen).</p> <p>Upprättande/uppdatering av säkerhetsplan följs upp via egen statistik (Vårdåtgärder i Abilita statistik). Målet är minst 100.</p>
KLINIKEN - Hemsidor	Klinikens hemsidor ska vara informativa och innehålla uppdaterad information. Hemsidor uppdateras.
KLINIKEN - Vårdflöde och -program vid psykosjukdom	Vårdflöde för behandling och vård vid psykosjukdomar tas fram för att försäkra bl.a. adekvat information till patienten och närstående vid ny psykos, stöd för upprätthållande av funktionsförmågan samt somatisk hälsa.
AVDELNINGEN - Övervakningsutrustning	Fortsatt arbete för att ha kamerautrustning där det är motiverat för patientens och personalens säkerhet.
Korttidsterapeutisk arbetssätt (öppenvården)	Alla sjukskötare på öppenvården ska ha kunskap i att använda korttidsterapeutiskt arbetssätt i patientarbetet. Åtta sjukskötare är utbildade, fyra sjukskötare ska få fortbildning under 2024.
Kunskap i behandling av PTSD, trauma (öppenvården)	En i personalen utbildas i evidensbaserad traumafokuserad behandling för att trygga traumabehandling i kliniken.
AVDELNINGEN - Telefonrådgivning	Psykiatriska avdelningen har en öppen telefonlinje för patienter under jourtider. Beslutsstöd tas fram för att stöda sjukskötare som svarar i telefonen i att göra rätt bedömning av vårdbehov. Möjligheten att psykiatri skulle ingå i ÅHS gemensam telefonrådgivning utreds.
KLINIKEN - Krisstöd	Psykiatri ger krisstöd under jourtid vid händelser då person(er) har utsatts för en potentiellt traumatiserande händelse. Syftet: förebygga traumatisering. Upplägg för krisstödet utvärderas, uppdateras och formuleras i ett PM. Enligt katastrofplanen ordnar Psykiatri psykosocial stöd i katastrofsituationer. Praxis förtydligas.
KLINIKEN - Återhämtningssinriktad, patientcentrerad rehabilitering	Att stöda patientens funktionsförmåga är en av personalens viktiga uppgifter i psykiatrisk vård. Rehabilitering ska inledas så tidigt som möjligt; behandling och rehabilitering kan ofta ske parallellt. Att stödja personlig återhämtning innebär att gå från att behandla sjukdom till att främja hälsa. Under 2024 tas fram en plan för att utveckla verksamheten så att personalen arbetar tillsammans med patienter på ett återhämtningssinriktat sätt.
Specialistläkarresurs	Kliniken har 4,5 specialistläkartjänster. Målet är att öka andel av bemannad tjänsteresurs från 40 % till 70 %. ST-läkarnas utbildning prioriteras i verksamhetsplaneringen.
Inomhusmiljö	Flera i personalen har symptom av inomhusluften. Lösningfokuserat aktivt arbete pågår för att undvika personal-

	/kompetensflykt på grund av hälsoproblem förorsakade av den fysiska arbetsmiljön.
Kunskap i dialektisk beteendeterapi (DBT)	En till två i personalen utbildas i DBT för att trygga behandling av patienter med instabil personlighet.
Progressiv vårdmodell i psykiatrisk vård	Samarbete mellan primärvården och psykiatrin utvecklas vidare; kunskap om digitala behandlingar via Psykporten utökas genom en gemensam utbildning för personalen på primärvården (Mental hälsa) och på psykiatrin. Dokumentet Psykiatrisk sjukdom hos vuxna – överenskommelse om handläggning mellan primärvården och psykiatriska specialistsjukvården granskas och uppdateras samråd med primärvården.

2. Det ÅHS är

1-årigt mål	Beskrivning
KLINIKEN - Arbetsbeskrivning för sjukskötare	Arbete med att ta fram arbetsbeskrivningar inleds med att ta fram den för sjukskötare på avdelningen och på öppenvården.

3. Hur ÅHS samarbetar med andra

1-årigt mål	Beskrivning
KLINIKEN - Nätverksmötesprotokoll	I ett nätverksmöte deltar förutom patienten representanter från olika myndigheter och närstående. En mall för ett nätverksmötesprotokoll på vilket målsättningar och ansvarsfördelningar dokumenteras har tagits fram i samarbete med ÅHS psykiatrin, BUP och KST under 2023. Alla deltagare inkl. patienten får nätverksmötesprotokollet med sig från mötet. Protokollet prövas under 2024. Testet utgör förarbete i utvecklingsarbete mot Å-SIP (Åländsk Samordnad Individuell Plan).
KLINIKEN - Dialog med intresseföreningen	Ålands Intresseförening för psykisk hälsa – Reseda är en medlemsorganisation i Ålands funktionsrätt. Psykiatrin och Reseda fortsätter dialog med som ska stöda patientcentrerad vård. Under 2024 utvecklas form för dialog från att ha möte 2 ggr/termin så att Resedas verksamhet blir mer bekant för personalen på psykiatrin.
KLINIKEN - Kunskapslyft om tjänster vid KST och AMS	KST och AMS kontaktas för att att presentera sin verksamhet.
Samverkan missbruk och psykiatrisk vård	Fortsatt arbete med att ta fram riktlinjer för samarbete, vårdkedjor och ansvarsfördelning gällande personer med samsjuklighet i behov av såväl missbrukarvård som psykiatrisk vård fortsätter (utvecklingsområde 1 i samverkansavtal gällande alkohol- och drog arbete).

Verksamheten i siffror

Antal tjänster och (budgeterade årsarbeten)

Bokslut 2020	Bokslut 2021	Bokslut 2022	VP 2023	VP 2024
68 (66,5)	62 (60,5)	61 (60,5)	61 (60,0)	61 (60,0)

Ekonomisk översikt

Kontostruktur	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Budgetförslag 2024	Förändring	Föra %
ÅHS NETTOKOSTNADER	5 259 376	4 505 382	5 441 822	5 622 077	180 255	3.3%
INTÄKTER	-227 623	-982 712	-153 000	-173 000	-20 000	13.1%
DRIFTSKOSTNADER	5 486 999	5 488 094	5 594 822	5 795 077	200 255	3.6%
Personalkostnader	3 968 981	3 932 685	4 076 522	4 254 477	177 955	4.4%
Köpta tjänster	199 402	229 793	189 800	189 800	0	0.0%
Intern hyra	1 200 520	1 200 520	1 178 300	1 200 600	22 300	1.9%
Material	106 779	116 295	133 200	133 200	0	0.0%
Inventarier och anskaffningar	4 484	8 801	7 000	7 000	0	0.0%
Övriga kostnader	6 833		10 000	10 000	0	0.0%

AN-OP-IVA kliniken

Ansvarsperson

Klinikchef Runo Härgestam

Verksamhetsbeskrivning

Anestesi-operation-intensivvårdskliniken ansvarar för operationsverksamhet, instrumentvård och intensivvård.

Operationsavdelningen är en service-enhet som skapar förutsättningar för akut och elektiv operationsverksamhet. Olika enheter inom avdelningen samarbetar för att erbjuda högkvalificerad service i enlighet med moderna krav på kunskap, säkerhet och utrustning. Personal från Anestesi och Operationsenheten är delaktig vid traumalarm och allvarliga händelser på akutmottagningen och övriga sjukhuset.

Intensivvårdsavdelningen vårdar patienter med allvarlig, ibland livshotande svikt i vitala organ men bemannar också uppvaksavdelningen.

3-åriga verksamhetsmål

1. Det ÅHS gör

3-åriga mål	Beskrivning
Kompetensförsörjning	Inom 5 år kommer samtliga av klinikens 3 narkosläkare uppnått allmän pensionsålder. 2 skötare på IVA och 6 skötare på ane/op likaså. Arbetet med rekrytering och utbildning har påbörjats men måste intensifieras. Ökad operationsverksamhet innebär dessutom behov av nettoökning av operationspersonal utöver enbart ersättning av personal som försvinner.
Digitalisering	Instrumentvården har tagit ett spårbarhetssystem (T_DOC) i bruk för att effektivisera och kvalitetssäkra hanteringen av steril gods. Programmet skall successivt implementeras i fler delar av sterilverksamheten för att optimera arbetsflöden och omhändertagande av operationsinstrument.
Dagkirurgisk enhet	Den dagkirurgiska enheten stängdes på ÅHS och flyttade tillfälligt till Medimar under pandemin. Verksamheten återstartades under 2023 och ambitionen är att verksamheten utökas till att omfatta så stor del av den dagkirurgiska verksamheten som möjligt under veckodagarna och så många dagar i veckan som möjligt. För detta behövs egen personal dimensionerad för arbete i tvåskift under de dagar verksamheten är öppen.
ATSS	<ul style="list-style-type: none">Alla på kliniken bör genomgå ATSS kurs eller motsvarande.

Optimering av förrådsutrymmen.	Då verksamheterna expanderar och blir mer specialiserade så krävs det även mer material till de olika ingreppen. Dagens sterillager sätter begränsningar i hur mycket vi kan förvara där. Med optimerade hyllsystem i våra två sterilförråd och instrumentförråd kan ytterligare material få plats på ett överskådligt och säkert.
Medicinteknisk utrustning	Klinikens medicintekniska utrustningspark är mycket stor och med varierande ålder. Leverantörer av medicinteknisk utrustning garanterar i allmänhet reservdelar och service i högst 10 år. Därefter kan det bli svårt att reparera trasig utrustning. Det pågår därför fortlöpande ett arbete med att identifiera och byta ut utrustning som inte längre kan underhållas och repareras. Under 2024 skall framför allt c-båge ersättas. En stor del av övervakningsutrustningen både på IVA och operationsavdelningen är mer än 10 år gammal.

2. Vad ÅHS är

3-åriga mål	Beskrivning
Beredskap och resiliens	Som en del av ÅHS beredskapsplanering ser kliniken över egna beredskapslager och beredskapsplaner.

1-åriga verksamhetsmål

1. Det ÅHS gör

1-årigt mål	Beskrivning
Kompetensförsörjning	Kompetensförsörjning är en av klinikens största utmaningar både på kort och lång sikt. För att säkra verksamheten och möjliggöra planerat utökad verksamhet behöver kliniken nyanställa kvalificerade sjukskötare på alla positioner i IVA och Operation snarast. Arbetet med att hitta personal med rätt kompetens pågår på flera plan. Man rekryterar via olika kanaler externt både i Sverige och Finland. Man försöker även underlätta för personal inom ÅHS som vill skaffa lämplig vidareutbildning. Målsättningen är att fylla så många vakanser som möjligt i år.
Plan för byte av medicinteknisk utrustning	Behovet av utbyten av medicinteknisk utrustning skall under året sammanställas och plan för ersättning fastställas.

Verksamheten i siffror

Antal tjänster och (budgeterade årsarbeten)

Bokslut 2020	Bokslut 2021	Bokslut 2022	VP 2023	VP 2024
50 (48,6)	51 (49,6)	51 (49,6)	51 (49,6)	55 (53,6)

Ekonomisk översikt

Kontostruktur	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Budgetförslag 2024	Förändring	Föra %
ÅHS NETTOKOSTNADER	4 906 090	5 000 572	4 958 655	5 309 768	351 113	7.1%
INTÄKTER	-393 754	-244 865	-372 000	-372 000	0	0.0%
DRIFTSKOSTNADER	5 299 844	5 245 437	5 330 655	5 681 768	351 113	6.6%
Personalkostnader	3 932 845	3 976 246	4 092 705	4 423 318	330 613	8.1%
Köpta tjänster	274 354	161 627	143 700	148 700	5 000	3.5%
Intern hyra	401 730	401 730	395 300	410 800	15 500	3.9%
Material	652 240	641 125	692 150	692 150	0	0.0%
Inventarier och anskaffningar	38 564	34 053	6 800	6 800	0	0.0%
Övriga kostnader	111	30 656				

Laboratorieenheten

Ansvarsperson

Laboratoriechef Christian Jansson

Verksamhetsbeskrivning

Laboratoriet är en serviceenhet inom ÅHS som erbjuder den laboratorieservice som behövs för att dygnet runt kunna ge högkvalitativ hälso- och sjukvård till varje enskild ålänning.

3-åriga verksamhetsmål

1. Det ÅHS gör

3-åriga mål	Beskrivning
Bemanning	Inom några år går ett flertal laboratorieskötare i pension. Det finns idag stor brist på laboratorieskötare, vilket gör att det kommer att bli svårt att få tag i vikarier. Detta ger en ökad belastning på nuvarande personal. Laboratoriet jobbar aktivt för att optimera personalresurserna så att alla delområden har en kompetent bemanning. Laboratoriet jobbar samtidigt aktivt med rekrytering av personal, dels genom att aktivt informera om arbetet på olika skolor och dels genom att öka trivseln på laboratoriet för att lättare få vikarier att stanna. Ytterligare jobbar laboratoriet vidare med att få igång en utbildning till laboratorieskötare på Åland. Ett långsiktigt mål är att alla tjänster skall vara besatta.
Kvalitet	Laboratoriets flesta delområden skall vara ackrediterade.
Kvalitet	Laboratoriet gör det möjligt för personal att hospitera på externa laboratorier.

2. Vad ÅHS är

3-åriga mål	Beskrivning
Svar från externa laboratorier	Den största delen av alla svar som kommer från externa laboratorier tas idag emot via epost. Laboratoriet arbetar för att istället få alla svar i elektronisk form direkt in i labjournalen. Det ger snabbare och säkrare svar. Huvudparten av alla svar som kommer från externa lab bör före 2026 komma i elektronisk form.
Organisatorisk	Laboratoriet skall inte mera ansvara för obduktionerna. Laboratoriet har inte någon aktiv del i de rutiner som finns för de som avlider och Laboratoriet bör därför inte vara den enhet som ansvarar för att det finns uppdaterade riktlinjer.
Beredskap	Laboratoriet har en beredskapsplan.

1-åriga verksamhetsmål

1. Det ÅHS gör

1-årigt mål	Beskrivning
Bemanning	Inom några år går ett flertal laboratorieskötare i pension. Det finns idag stor brist på laboratorieskötare, vilket gör att det kommer att bli svårt att få tag i vikarier. Detta ger en ökad belastning på nuvarande personal. Laboratoriet jobbar aktivt för att optimera personalresurserna så att alla delområden har en kompetent bemanning. Laboratoriet jobbar aktivt med rekrytering av personal, dels genom att aktivt informera om arbetet på olika skolor och dels genom att öka trivseln på laboratoriet för att lättare få vikarier att stanna. Ytterligare jobbar laboratoriet vidare med att få igång en utbildning till laboratorieskötare på Åland.
Kvalitet	Laboratoriet fortsätter med sitt kvalitetsarbete för att bibehålla sin nuvarande ackreditering
Kvalitet	Laboratoriet gör det möjligt för personal att hospitera på externa laboratorier.

2. Det ÅHS är

1-årigt mål	Beskrivning
Svar från externa laboratorier	Laboratoriet jobbar under året med att få en funktion i Analytix för att kunna ta emot elektroniska svar från externa laboratorier.
Organisatorisk	Ansvar för Obduktionen flyttas bort från laboratoriet.
Beredskap	Laboratoriet påbörjar arbetet med en beredskapsplan.

Verksamheten i siffror

Antal tjänster och (budgeterade årsarbeten)

Bokslut 2020	Bokslut 2021	Bokslut 2022	VP 2023	VP 2024
23 (22,4)	23 (22,8)	23 (22,8)	23 (22,8)	23 (22,8)

Ekonomisk översikt

Kontostruktur	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Budgetförslag 2024	Förändring	Föra %
ÅHS NETTOKOSTNADER	5 169 008	5 897 508	4 196 245	3 662 136	-534 109	-12.7%
INTÄKTER	-276 371	-39 302	-54 000	-54 000	0	0.0%
DRIFTSKOSTNADER	5 445 379	5 936 810	4 250 245	3 716 136	-534 109	-12.6%
Personalkostnader	1 239 639	1 329 313	1 368 145	1 410 136	41 991	3.1%
Köpta tjänster	1 605 315	3 510 944	1 865 600	1 265 600	-600 000	-32.2%
Intern hyra	132 760	132 760	132 300	155 200	22 900	17.3%
Material	2 460 772	952 702	879 200	880 200	1 000	0.1%
Inventarier och anskaffningar	6 893	11 090	5 000	5 000	0	0.0%

Radiologiska kliniken

Ansvarsperson

Klinikchef Kristian Eriksson

Verksamhetsbeskrivning

Att erbjuda radiologiska undersökningar, utredningar och behandlingar både akut och elektivt.

3-åriga verksamhetsmål

1. Det ÅHS gör

3-åriga mål	Beskrivning
Artificiell intelligens	Utreda och utvidga användningen av artificiell intelligens inom diagnostiken. Det finns applikationer inom mammografi, stroke, trauma mm.
Interaktiva remisser	Utreda och utveckla möjligheten att använda smarta interaktiva remisser i det nya VIS systemet.
Övrig utveckling	Arbeta med de utvecklingsförslag som gavs vid den externa auditeringen.

1-åriga verksamhetsmål

1. Det ÅHS gör

1-årigt mål	Beskrivning
Screening av bröstcancer - MRT bröst	MRT av bröstet kommer även år 2024 att erbjudas åt kvinnor mellan 45 och 69 år som deltagit i screeningen och som har mammografiskt täta bröst. Ny utvärdering görs i slutet av 2024.
Uppföljning av den externa auditeringen	Den lagstadgade externa auditeringen utfördes sent år 2023. De utvecklingsförslag som gavs kommer att uppföljas och genomföras under 2024 . Sannolikt fortgår detta arbete också 2025 Exempel: - Bedömning av berättigande av datortomografiundersökningar som görs på jourtid - Strålskyddsutbildning för remitterande läkare
Ny datortomograf	Den nuvarande datortomografen är från 2012 och behöver förnyas. Upphandling görs under första halvåret. Installation förhoppningsvis under året. Nya undersökningsmetoder kommer att implementeras
Internutbildning	Utbildning för den egna personalen med interna och externa krafter. Mer systematisk utbildning för AT-läkare och andra intresserade läkare

Anpassning till nya VIS	Innan det nya VIS systemet kan tas i bruk krävs anpassning och testning av gränssnitten mellan det radiologiska informationssystemet RIS och bildvisningssystemet PACS.
-------------------------	---

Verksamheten i siffror

Nyckeltal som är viktiga för verksamheten

Nyckeltal	Bokslut 2020	Bokslut 2021	Bokslut 2022	VP 2023	VP 2024
Totala antalet undersökningar	19 541	17 329	17 795	17 500	18000
Antal datortomografier	3 445	3 510	3 673	3 500	3600
Antal MRT undersökningar	1 543	1 610	1 670	1 600	1700
Antal UL undersökningar	2 585	2 530	2 231	2 300	2400

Antal tjänster och (budgeterade årsarbeten)

Bokslut 2020	Bokslut 2021	Bokslut 2022	VP 2023	VP 2024
15 (15,0)	16 (15,0)	16 (15,0)	17 (16,0)	17 (16,0)

Ekonomisk översikt

Kontostruktur	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Budgetförslag 2024	Förändring	Förä %
ÅHS NETTOKOSTNADER	1 559 029	1 711 355	1 744 846	1 791 355	46 509	2.7%
INTÄKTER	-134 819	-128 188	-131 000	-131 000	0	0.0%
DRIFTSKOSTNADER	1 693 848	1 839 542	1 875 846	1 922 355	46 509	2.5%
Personalkostnader	1 026 477	996 186	1 160 146	1 199 555	39 409	3.4%
Köpta tjänster	388 406	561 124	429 500	429 500	0	0.0%
Intern hyra	183 070	183 070	179 900	187 000	7 100	3.9%
Material	89 922	88 273	100 300	100 300	0	0.0%
Inventarier och anskaffningar	4 171	9 543	5 000	5 000	0	0.0%
Övriga kostnader	1 802	1 347	1 000	1 000	0	0.0%

Utfallet för köpta tjänster respektive personalkostnader kan inte prognostiseras, eftersom det är helt beroende av hur de pågående rekryteringarna av ordinarie personal utfaller.

Sjukhusapoteket

Ansvarsperson

Ilona Ettanen-Valkamaa, sjukhusapotekare

Verksamhetsbeskrivning

Sjukhusapoteket ansvarar för läkemedelsförsörjningen inom ÅHS. Följande ansvarsområden ingår i sjukhusapotekets verksamhet:

1. övervaka att läkemedelslagstiftningen följs
2. beställning och anskaffning av läkemedel från partihandeln
3. import av läkemedel
4. lagring av läkemedel och lagerövervakning
5. expediering av läkemedel till avdelningar och andra verksamhetsenheter
6. obligatorisk lagring av läkemedel och basläkemedelsurval
7. förvaring och uppföljning av förbrukning av läkemedel som kräver särskild lagring eller bokföring
8. läkemedelsinformationen
9. läkemedel för kliniska läkemedelsprövningar
10. ansökan om specialtillstånd för läkemedel (läkemedel som inte är registrerade i Finland)
11. läkemedelstillverkning och iordningställande av cytostatika i bruksfärdigt skick
12. övervakning och kontroll av förvaring och hantering av läkemedel på avdelningarna
13. Avdelningsfarmaci: Utveckling och tillämpning av säker läkemedelsbehandling, utbildningar till vårdpersonal, anvisningar, dosdispensering

Planeringsperiod 2024-2026

Sjukhusapotekets viktigaste mål för perioden 2024-2026 är att byta lagerprogrammet Abilita till ett modernare lagerprogram som ska ge möjlighet att modernisera arbetet och säkra läkemedelslogistiken inom ÅHS. Ett annat stort utvecklingsområde är att utöka verksamheten i sjukhusapotekets renrum. Målet är att utöka den sterila läkemedelstillverkningen på sjukhusapoteket för att effektivt använda de resurser som finns och för att förbättra läkemedelssäkerheten inom ÅHS. Tredje utvecklingsområde är att utveckla avdelningsfarmaci och klinisk farmaci för att förbättra patientsäkerheten inom ÅHS.

3-åriga verksamhetsmål

1. Det ÅHS gör

3-åriga mål	Beskrivning
Säkerställa tillräckliga personalresurser som	Säkerställa tillräckliga personalresurser som är i linje med verksamhetsutveckling såsom ökad läkemedelstillverkning, utveckling av avdelningsfarmaci samt anskaffning av nytt lagerprogram.

är i linje med verksamhetsutveckling	Säkerställa tillräcklig bemanning vid sjukledigheter och semesterar. Säkerställa rätt och tillräcklig kompetens.
Tillverkning av aseptiska läkemedelsprodukter	Öka verksamheten i det aseptiska tillverkningsutrymmet för att tillverka t.ex. epiduralt administrerade läkemedel och smärtekassetter till vissa patienter. Läkemedelstillverkningen på sjukhusapoteket ökar patientsäkerheten. Hållbarhet för produkter tillverkade på sjukhusapoteket är längre än för produkter tillverkade på enheterna vilket är mera kostnadseffektiv användning av resurser.
Utveckling av avdelningsfarmaci	Målet är att öka patientsäkerheten inom ÅHS genom att utöka farmaceutiska tjänster ute på avdelningarna. Exempel på sådana tjänster är kartläggning av risker i läkemedelshantering och läkemedelsgenomgångar, att utveckla och tillämpa lösningar som stöder en säker läkemedelsbehandling och att regelbundet ordna utbildningar för vårdpersonal inom läkemedelsområdet. Målet är att hitta balans mellan resurser och behovet.
Utveckling av läkemedelstransporter	Läkemedelstransporter är krävande när både kvaliteten och säkerheten ska beaktas under transport. Läkemedelstransporter till skärgården är utmanande när transporttiden är lång och förbindelserna begränsade. Nuvarande avtal om läkemedelstransporter till skärgården är i kraft t.o.m. augusti 2025 (med möjlighet till option 3 år). Ny upphandling av skärgårdstransporter är eventuellt aktuell under perioden ifall option inte utnyttjas. För att garantera läkemedelskvaliteten ska temperaturen under transport bevisligen hållas inom bestämda gränser.

2. Vad ÅHS är

3-åriga mål	Beskrivning
Anskaffning av nytt lagerprogram	Nytt lagerprogram behövs då det nuvarande lagerprogrammet från Abilita inte fyller de behov och krav som finns på sjukhusapoteket. Nuvarande lagerprogram saknar många funktioner t.ex. funktioner att hantera läkemedelstillverkning i systemet och moderna lösningar så som skanningsfunktion. Elektronisk godkänning av beställningar och elektroniska beställningar från partiaffär är också viktiga funktioner som saknas i dag. Nytt lagerprogram ska modernisera hela ÅHS läkemedelslogistik och möjliggöra vidare utveckling av logistiken till exempel elektroniska läkemedelsskåp till avdelningar.
Digitalisera dokumenthantering	Sjukhusapotekets olika dokument såsom arbetsbeskrivningar, anvisningar, checklistor, protokoll, avtal osv finns i en dokumentmapp eller i pappersform i olika pärmar. De finns inget bra system för dokumenthantering. Målet är att ta i bruk Process Management

	verktyg från Omnia och organisera och få lättare tillgång till olika dokument.
Beredskap	Utarbeta en beredskapsplan och riskhanteringsplan för sjukhusapoteket. Delta i beredskapsplanering inom hela organisationen i den delen som gäller läkemedel. Delta i beredskapsplanering och skolning på nationella nivå. Säkerställa tillgång till läkemedel i alla situationer.
Utveckling av ledarskap	Utveckling av ledarskapet som påverkar utveckling av verksamheten, planering och personalen. Utveckling av ledarskap på sjukhusapoteket kopplat till specialiseringsstudier inom apoteks- och sjukhusfarmaci vid Helsingfors universitet.

3. Hur ÅHS samarbetar med andra

3-åriga mål	Beskrivning
Samarbete med Västra Finlands samarbetsområden och andra välfärdsområden i Finland	Samarbete kring läkemedelsupphandling, beredskapsfrågor, kunskapsbyte och annat samarbete.

1-åriga verksamhetsmål

1. Det ÅHS gör

1-årigt mål	Beskrivning
LOVe utbildning i läkemedelsbehandling	För att säkerställa kompetens i läkemedelsbehandling skall hela personalen göra LOVe LOP och IV delen.
Utveckling av tillverkning av sterila beredningar	Antal satser sterila beredningar/år Målet är öka tillverkningen i sjukhusapotekets renrum. Antal tillverkad satser ska vara större än 2023
Öka läkemedelsgenomgångar	Läkemedelsgenomgång, där det kontrolleras ifall läkemedelsbehandlingen är ändamålsenlig och ifall det finns kliniskt betydande problem ökar medicinerings säkerheten. Antal läkemedelsgenomgångar/år.
Validering av kyllådor	Validering av lådor till de transporter som SA har och vid behov anskaffning av nya lådor. Uppdatera instruktioner så att personalen alltid vet hur lådorna ska packas.
Studiebesök inom organisationen	För att höjda kompetens inom läkemedelsbehandling och att komma närmare patienter ska personalen göra ett studiebesök till andra enheter på organisationen eller följa avdelningsfarmaceut en dag.

Utökning av sortimentet av sterila produkter tillverkad på sjukhusapoteket	Utöka sortimentet som tillverkas på sjukhusapoteket åtminstone med en ny steril produkt.
--	--

2. Det ÅHS är

1-årigt mål	Beskrivning
Upphandling av nya lagersystemet	Genomgått upphandling och kontrakt med leverantören
Ta i bruk dokumenthanteringsprogrammet	Utarbeta strukturen till dokumenthantering
Beredskapsplanering	Utarbeta beredskapsplan för sjukhusapoteket.
Utveckling av ledarskap på verksamheten	Utarbeta strategiskt plan för sjukhusapoteket

3. Hur ÅHS samarbetar med andra

1-årigt mål	Beskrivning
Samarbete med Västra Finlands samarbetsområden och andra välfärdsområde	Utveckla samarbete genom att delta i gemensamma möten och utbildning.

Verksamheten i siffror

Antal tjänster och (budgeterade årsarbeten)

Bokslut 2020	Bokslut 2021	Bokslut 2022	VP 2023	VP 2024
9 (9,0)	10 (10,0)	10 (10,0)	10 (10,0)	11 (11,0)

Ekonomisk översikt

Kontostruktur	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Budgetförslag 2024	Förändring	Föra %
ÅHS NETTOKOSTNADER	927 839	899 792	965 059	990 095	25 036	2.6%
INTÄKTER	-22 536	-55 354	-35 000	-35 000	0	0.0%
DRIFTSKOSTNADER	950 374	955 146	1 000 059	1 025 095	25 036	2.5%
Personalkostnader	490 146	528 380	584 259	604 795	20 536	3.5%
Köpta tjänster	160 080	159 814	127 000	127 000	0	0.0%
Intern hyra	117 230	117 230	116 900	121 400	4 500	3.8%
Material	138 878	107 923	138 900	138 900	0	0.0%
Inventarier och anskaffningar		7 021	3 000	3 000	0	0.0%
Övriga kostnader	44 040	34 777	30 000	30 000	0	0.0%

Verksamhetsförändringar med ekonomisk påverkan 2024-2026

Ett nytt lagerprogram ökar kostnaderna betydligt, men är nödvändigt för verksamhetens och organisationens utveckling inom läkemedelslogistik.

Vårdchefens enhet

Ansvarsperson

Pia Hollsten-Friman

Verksamhetsbeskrivning

Vårdchefens enhet ska leda och utveckla vårdarbetet och dess funktioner inom ÅHS. Till enhetens uppgifter hör bl.a. att eftersträva effektiv och ändamålsenlig resursanvändning, att planera och ordna vårdpersonalens kompetensutveckling så att den stöder direkt patientarbete, att utveckla kvalitén på vårdarbete samt ansvara för organisering av studerandehandledning. Kompetensutveckling ska följa ÅHS strategiska målsättningar, stöda patientsäker vård och gott bemötande som beaktar patientens rättigheter. Vidare ska ÅHS både för att uppmuntra vårdpersonal att utveckla sig samt för att behålla kompetent personal, skapa möjligheter till karriärutveckling inom klinisk vård bland annat genom samarbete med sjukhus i närregioner i form av hospiteringar, benchmarking och utveckling av kliniska färdigheter.

Planeringsperiod 2024-2026

För att stöda effektiv användning av befintlig vårdpersonalresurs inom ÅHS bör möjligheterna till vårdtyngdsmätning inom nya vårdinformationssystemet eller alternativa system undersökas för att sedan införas.

Det kliniköverskridande samarbetet och resursanvändningen stärks. Samarbetet mellan ÅHS verksamhet och KST och primärkommunerna utvecklas fortsättningsvis.

Enhetens resurser och fokusområden utvärderas kontinuerligt.

3-åriga verksamhetsmål

1. Det ÅHS gör

3-åriga mål	Beskrivning
Vårdtyngdsmätning tas i bruk	För att stöda effektiv användning av befintlig vårdpersonalresurs inom ÅHS bör vårdtyngdsmätning införas.
Övergripande kompetensutvecklingsplaner för vårdpersonal	Arbetet med kompetenskartläggning, kompetensnivåer och kompetensutvecklingsplan för vårdpersonal inom ÅHS prioriteras. Kompetenskartläggning är en viktig del i arbetet med att säkra att organisationens kompetens är i linje med såväl nuvarande som kommande behov. Resultatet av kompetenskartläggningen skapar också förutsättningar för personalen att planera sin vidareutbildning i linje med verksamheternas behov.

Resursering av vårdpersonal	Bemanningen är anpassad efter avdelningarnas beläggning. Det kliniköverskridande samarbetet och resursanvändningen stärks.
Äldre med riskbruk	Utveckla tydliga och smidiga vårdkedjor så att vården ges på rätt nivå med primärvården som samordnande enhet. God tillgänglighet och kontinuitet är en förutsättning för att vi i förlängningen ska kunna möta det behov vår åldrande befolkning har.

2. Vad ÅHS är

3-åriga mål	Beskrivning
Enhetens resursanvändning och fokusområden utvecklas	Nödvändiga åtgärder för att samla och stärka resurser och satsningar på vårdutveckling vidtas i linje med den aktuella organisationsutvecklingen. Fokus är kliniköverskridande samarbete och ledarskap.
Projektledning	Ökade satsningar på projektledning för ledare inom ÅHS. Alla inom vårdchefens enhet skall besitta de grundläggande kunskaperna inom projektledning.
Utbildningsverktyget TILDA	Det webbaserade utbildningsverktyget TILDA tas i bruk vid alla kliniker. Tilda används även för ett antal organisationsövergripande områden (t.ex. läkemedelsräkning, sekretess, säkerhet och hygien).

3. Hur ÅHS samarbetar med andra

3-åriga mål	Beskrivning
Utveckling utifrån samverkansavtalen	Aktivt bidra till att leda processen med att utveckla samverkan mellan avtalsparterna i samverkansavtalen.
Samverkan med vårdutbildningarna	Stärka och utveckla samarbetet med vårdutbildningarna.
Våld i nära relationer	Höja medvetandet och kunskapen om våld i nära relationer genom fortbildningstillfällen för yrkesutbildad personal inom ÅHS. Ökad samverkan mellan enheter och professioner inom ÅHS Utveckla vård till patienter som är utsatta för våld i nära relationer.
Patientrådet (regeringsprogrammet)	Ett aktivt samarbete med patientråd som en självklar del i vår verksamhetsutveckling. Genom dialog hämtar ÅHS vägledning kring utveckling av aktiviteter, lösningar och arbetssätt samt gällande prioriteringar.

1-åriga verksamhetsmål

1. Det ÅHS gör

1-årigt mål	Beskrivning
Plan för ibrukttagande av vårdtyngdsmätning	Uppdaterar tidigare plan för införande av vårdtyngdsmätning. Utredda kompatibiliteten med nya VIS.
Fortsatt kartläggning av behovet av masterutbildning i avancerad klinisk omvårdnad och sjukskötares recept förskrivningsrätt	Fortsätter kartläggning av behovet tillsammans med verksamheterna och godkänner utbildning enligt behovsprövning i första hand inom primärvården.
Resursering av vårdpersonal	Bemanningen är anpassad efter avdelningarnas beläggning. Kliniköverskridande samarbete. Nya "ordinarie vikarie" tjänsterna utgår från VCH och fördelas inom ÅHS utgående från behov.
Fastställa grundbemanningen utgående från det fastslagna officiella antalet vårdplatser	Fastställa alla avdelningars grundbemanning i förhållande till platsantal och ta fram anvisningar för användning av vikarier utgående från beläggning.
Grundläggande kompetenskartor på alla avdelningar	Som ett led i att säkra organisationens kompetens och som ett stöd för nyanställd personal ska alla avdelningar ha grundläggande kompetenskartor för sjukskötare framtagna och i bruk inom 2024.
Öka vårdpersonalens kunskap inom vårdetik	Föreläsningar inom området vårdetik arrangeras för personalen under 2024.
Äldre med riskbruk	Utredda möjligheterna för ytterligare insatser inom sjukvården för att minska antalet äldre personer med ett riskbruk av alkohol eller annat riskfullt rusmedels- eller spelbruk, exempelvis genom att främja upptäckt, uppföljning och rådgivning.

2. Det ÅHS är

1-årigt mål	Beskrivning
Utbildning i projektledning	Utbildning inom projektledning fortsätter för personalen vid vårdchefens enhet.
Tydlig arbetsfördelning inom ÅHS	I linje med den aktuella organisationsutvecklingen formuleras tydliga ansvarsområden och arbetsbeskrivningar för ledare inom vården.
Plan för rekrytering av vårdpersonal	Uppgöra plan för rekrytering av vårdpersonal i samarbete med HR chefen och kommunikationssamordnaren. Planen inkluderar innehåll, form av rekrytering, konkreta satsningar, synliggörande, deltagande i mässor och andra evenemang.

Projekt för införande av TILDA	Det webbaserade utbildningsverktyget TILDA kvalitetssäkrar rutinerna för utbildning av personal. Ett projekt inleds med målet att införa TILDA inom samtliga kliniker.
--------------------------------	--

3. Hur ÅHS samarbetar med andra

1-årigt mål	Beskrivning
Å-SIP	Ta fram en åländsk version av den svenska modellen samordnad individuell planering (Å-SIP) för patienter inom psykiatri och KST (utvecklingsområde 1 i samverkansavtal för förebyggande av psykisk ohälsa och arbete för psykisk hälsa).
Utveckla VUF och handledarrollen	I samråd med vårdutbildningarna utveckla VUF och handledarrollen.
Möjliggörande för närvårdare att utföra sjukvårdsuppgifter som ingår i deras utbildning utan delegering	I samverkan med ÅLR utreda och möjliggöra att närvårdare utan delegering genom lagändring kan utföra uppgifter som ingår i deras utbildning.
Utveckling av rehabiliteringstjänster (regeringsprogrammet)	Ett projekt för att utreda behovet av och förutsättningarna för utvecklandet av rehabiliteringstjänsterna i samarbete med kommunerna, Oasen och KST inleds (utvecklingsområde 1 i samverkansavtal om boendeservice). Arbetet görs utgående från Medicinsk rehabilitering – arbetsgruppens rapport (ÅLR 2022/4362) och utredningen omfattar även behovet av och förutsättningarna för utökad medicinsk rehabilitering/hemrehabilitering.
Våld i nära relationer	<ul style="list-style-type: none"> Förtydliga ÅHS interna processer för arbetet med våld i nära relationer Utveckla den systematiska screeningen beträffande våldsutsatthet inom ÅHS Samverka med andra åländska myndigheter och starta upp ett MARAK team för att hjälpa våldsutsatta personer i samhället
Definition och samsyn gällande begreppet kris	Fortsatt arbete med att tydliggöra definitioner och få en samsyn kring begreppet kris samt klargöra ansvarsfördelningen vid krissituationer (utvecklingsområde 2 i samverkansavtal om boendeservice).
Gemensamma fortbildningar	Ordna utbildningstillfällen för kommunernas närvårdare, bl.a. gällande delegeringsområden och omvårdnad (utvecklingsområde 5 i samverkansavtal gällande hemvård).
Patientrådet förnyas (regeringsprogrammet)	Patientrådet förnyas genom att hälften av medlemmarna avgår och nya rekryteras.

Verksamheten i siffror

Antal tjänster och (budgeterade årsarbeten)

Bokslut 2020	Bokslut 2021	Bokslut 2022	VP 2023	VP 2024
7 (7,0)	8 (7,0)	8 (6,5)	9 (9,0)	6 (6,0)

Ekonomisk översikt

Kontostruktur	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Budgetförslag 2024	Förändring	Föra %
ÅHS NETTOKOSTNADER	460 553	642 332	802 135	809 404	7 269	0.9%
INTÄKTER	-38 643	-51 691	-50 000	-50 000	0	0.0%
DRIFTSKOSTNADER	499 197	694 022	852 135	859 404	7 269	0.9%
Personalkostnader	318 777	564 118	548 035	518 504	-29 531	-5.4%
Köpta tjänster	145 558	100 924	268 000	268 000	0	0.0%
Intern hyra	19 140	19 140	19 100	55 900	36 800	192.7%
Material	11 064	9 535	15 000	15 000	0	0.0%
Inventarier och anskaffningar	4 657	306	2 000	2 000	0	0.0%

HR-enheten

Ansvarsperson

HR-chef Leena Kaunisto

Verksamhetsbeskrivning

HR-avdelningen

Leder, utvecklar och samordnar kompetensförsörjningsarbetet vid ÅHS. Ansvarar för HR-strategiska ärenden. Företräder ÅHS som arbetsgivaren i frågor som rör personalens anställningsvillkor och stöder organisationen i dessa frågor. Vidare ingår handläggning av lönetillägg, uppgörande av personalbokslut, friskvård och personalundersökningar samt organisering av arbetarskyddet. Administration av personalens företagshälsovård och sjukvård på allmän läkarnivå ingår i uppdraget. Personaladministrativa processer samt systemförvaltning av löne- och personaladministrativa system hanteras vid avdelningen.

Löneavdelningen

Sköter ÅHS löneadministration samt andra personaladministrativa uppgifter. Avdelningen sköter anmälningar av utbetalda löner och ersättningar till Inkomstregistret, betalning av arbetsgivaravgifter och ansökningar om dagpenning.

Planeringsperiod 2024-2026

HR-enhetens verksamhetsområde som hittills i huvudsak omfattat arbetsgivarrepresentation, anställningsvillkor och löneadministration utvidgas till att också omfatta HR-arbete med fokus på kompetensförsörjning. Enhetens resurser har förstärkts med HR-strategisk kompetens. Stödet till kliniker/enheter i HR-frågor och samordningen av ÅHS HR-arbete utökas.

Det personal- och löneadministrativa systemet Unit4 som togs i bruk 2021 ger chefer och övrig personal möjlighet att sköta personaladministrativa ärenden digitalt. Under planperioden kommer HR-enheten att fortsätta fokusera på att systemets olika funktioner tas i bruk fullt ut, utveckling av processer och användarstöd.

3-åriga verksamhetsmål

1. Det ÅHS gör

3-åriga mål	Beskrivning
Kompetensförsörjning	För att ÅHS ska kunna fortsätta erbjuda ålänningarna en jämlik och professionell hälso- och sjukvård av hög kvalitet är det av största vikt att målmedvetet arbeta för att säkerställa att ÅHS har tillräckligt med personal med rätt kompetens både på kort och lång sikt. Kompetensförsörjning är HR-arbete som handlar om att kartlägga behov, ta fram strategier, utveckla och ta hand om befintlig personal, rekrytera ny personal samt bygga varumärke som arbetsgivare.

	Organisationen har förstärkts med specialistkompetens inom HR med uppdrag att arbeta både strategiskt och operativt med kompetensförsörjning med särskilt fokus på rekrytering.
--	---

2. Vad ÅHS är

3-åriga mål	Beskrivning
Effektiva och säkra digitala personal- och löneadministrativa processer.	Digitalisering och utveckling av personaladministrativa processer samt utveckling av den interna kontrollen inom löneadministrationen. Ansökningar/beslut om tjänsteresor och reseräkningar digitaliseras. Digitala formulär utvecklas. Rapporter och informationssidor anpassas och utvecklas utifrån användarnas behov. Kompetensmodulen i Unit4 tas i bruk. Process- och arbetsbeskrivningar utarbetas.
Tidsplanerings- och redovisningssystem.	Arbetsidsplaneringen och beräkningen av arbetstidsbaserade ersättningar lönetillägg digitaliseras fullt ut.
Jämställdhetsarbete	Aktivt arbete för att främja jämställdheten i arbetslivet samt att förebygga diskriminering på grund av könsidentitet eller könsuttryck.

3. Hur ÅHS samarbetar med andra

3-åriga mål	Beskrivning
Samverkan med socialvården	Aktivt bidra till att leda processen med att utveckla samverkan mellan avtalsparterna i samverkansavtalen.

1-åriga verksamhetsmål

1. Det ÅHS gör

1-årigt mål	Beskrivning
Kompetensförsörjning	Rekryteringen av personal prioriteras. Kartläggning och utvärdering av hur ÅHS rekryterar personal görs. Därefter påbörjas framtagandet av en rekryteringsstrategi som klargör processer, metoder och verktyg samt gränsdragningen mellan decentraliserade och centraliserade skeden i rekryteringsarbetet.
Kompetensförsörjning	Del av avtals- och lönespecialistens arbetstid reserveras för arbete med det löneutvecklingsprogram som parterna i landskapets tjänstekollektivavtal enats om att ska förverkligas under avtalsperioden och som syftar till att harmonisera landskapets olika avlöningssystem.
Kompetensförsörjning	Framtagandet av digitalt introduktionsprogram för nyanställda påbörjas.

Kompetensförsörjning	Planering och genomförande av åtgärder som föranleds av att tjänstemannalagens bestämmelser gällande anställning av personal för viss tid skärps från början av 2024.
----------------------	---

2. Det ÅHS är

1-årigt mål	Beskrivning
Effektiva och säkra digitala personal- och löneadministrativa processer.	Arbetet med att ta i bruk digital ansökan/ beslut om tjänsteresor och utbildning samt reseräkningar fortsätter.
Effektiva och säkra digitala personal- och löneadministrativa processer.	Pappersblanketter avskaffas successivt och digitala formulär (blanketter) för olika personaladministrativa ärenden finns i stället tillgängliga i Unit4.
Tidomat	Det nya tidregistreringssystemet Tidomat implementeras och tas i bruk i arbetstidsformerna kansliarbetstid och veckoarbete med flexitid. Förberedelse för att använda Tidomat för administration av läkarnas arbetstider och tidregistrering påbörjas.
Jämställdhets- och likabehandlingsplan	ÅHS jämställdhetsplan uppdateras och kompletteras med en likabehandlingsplan.

3. Hur ÅHS samarbetar med andra

1-årigt mål	Beskrivning
Gemensam rekrytering (regeringsprogrammet)	Utöka samverkan vid gemensamma rekryteringstillfällen (t.ex. mässor) i syfte att få en mer samordnad rekrytering till Åland (utvecklingsområde 4 i samverkansavtal gällande hemvård).

Verksamheten i siffror

Nyckeltal som är viktiga för verksamheten

Nyckeltal	Bokslut 2020	Bokslut 2021	Bokslut 2022	VP 2023	VP 2024	2025	2026
Beslut om lönetillägg	132	136	123	120	130	130	130
Antal personer som använt friskvårdsförmån	742	705	748	810	810	810	810
Nyttjad friskvårdsförmån per användare (euro genomsnitt)	199	168	173	252	252	252	252
Företagshälsovård nettokostnad per anställd	98	138	94	145	120	120	120
Antal löneutbetalningar	14 404	14 755	14 217	14 600	14500	14500	14500

Antal tjänster och (budgeterade årsarbeten)

Bokslut 2020	Bokslut 2021	Bokslut 2022	VP 2023	VP 2024
9 (9,0)	9 (9,0)	9 (9,0)	10 (10,0)	10 (10,0)

Ekonomisk översikt

Kontostruktur	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Budgetförslag 2024	Förändring	Förä %
ÅHS NETTOKOSTNADER	1 077 876	1 030 172	1 344 091	1 361 278	17 187	1.3%
INTÄKTER	-115 704	-146 344	-120 000	-120 000	0	0.0%
DRIFTSKOSTNADER	1 193 580	1 176 515	1 464 091	1 481 278	17 187	1.2%
Personalkostnader	608 686	587 339	700 491	731 578	31 087	4.4%
Köpta tjänster	480 478	479 805	649 100	642 100	-7 000	-1.1%
Intern hyra	67 270	67 270	67 000	53 100	-13 900	-20.7%
Material	36 732	41 571	42 500	49 500	7 000	16.5%
Inventarier och anskaffningar	314	157	5 000	5 000	0	0.0%
Övriga kostnader	100	374				

Ekonomienheten

Ansvarsperson

Ekonomichef Ulrika Österlund

Verksamhetsbeskrivning

Ekonomienheten består av följande områden och fungerar som stödfunktion till hela ÅHS organisation:

Ekonomiavdelningen ansvarar för redovisning, leverantörsreskontra, kundreskontra, betalningsrörelse, förtullningar, kassatjänst och posthantering, bokslut, ersättningsansökningar till FPA och försäkringsbolag, statistikföring av vård utanför Åland, högkostnadsskydd, gränsöverskridande vård och systemförvaltning.

Verksamhetsstyrningen ansvarar för budgetering, budgetuppföljning, prognoser, kostnadsberäkningar, verksamhetsstatistik, specialrapporter, uppföljning av nyckeltal, samt systemansvar för ett antal system.

Information/växeln sköter om växeluppgifter, information, passerkort för personalen, förändringar gällande telefoni, konferensbokningar samt hantering av aktivkort för e-recept.

3-åriga verksamhetsmål

1. Det ÅHS gör

3-åriga mål	Beskrivning
God kommunikation och gott samarbete	Kommunikation och självledarskap som befrämjar ett gott samarbete inom grupperna och genom hela organisationen

2. Vad ÅHS är

3-åriga mål	Beskrivning
Effektiva processer för ekonomi och statistik	Enheten skall aktivt delta i projektet för ibruktagande av nytt vårdinformationssystem som även innefattar integrationer med övriga system.
Effektiva processer och gott stöd för hela organisationen	Enheten skall utveckla effektiva processer, digitalisera och automatisera dessa med hjälp av välfungerande systemstöd.
Effektiva arbetsprocesser i ett nytt telefonisystem	Enheten skall aktivt delta i projektet för ibruktagande av nytt telefonisystem
Förnyad fullkostnadsmodell	Projektet innehåller en genomgång av framtida behov av modellens output, tex priser och nivåer. Arbetet omfattar såväl byggande av en ny modell samt uppbyggande av datalager för att möjliggöra

	automatiserad överföring av input från ekonomisystem samt vårdinformationssystem.
Intern kontroll inom stödfunktionerna	Utveckling och införande av struktur och metodik

1-åriga verksamhetsmål

1. Det ÅHS gör

1-årigt mål	Beskrivning
EKONOMIAVDELNINGEN - Utveckling och fokus på självledarskap och kommunikation	Avdelningen kommer att fortsätta med KivaQ arbetet. Under januari anordnas en workshop i kommunikation. Fortsatt arbete efter utvärdering.

2. Det ÅHS är

1-årigt mål	Beskrivning
INFORMATION/VÄXEL - Effektivera processer och arbetssätt mha av det nya telefonisystemet	Växeln ingår i förvaltningsorganisationen gällande det nya telefonisystemet. I samarbete med övriga i förvaltningsorganisationen ökas kunskapen i egna arbetsgruppen samt att växeln stöder utvecklingen av verksamheten i de arbetsprocesser som är relaterade till telefonin.
INFORMATION/VÄXEL - Fortsatt arbete med att skapa effektiva processer mha av det nya passerkortssystemet	Växeln fortsätter att delta i implementeringsarbetet
INFORMATION/VÄXEL - Kompetenskartläggning	En kartläggning av vilka kompetenser som behövs för arbetet. Kartläggningen ger även svar på eventuellt utbildningsbehov.
EKONOMIAVDELNINGEN - Uppredning av kundreskontran.	Städa upp gamla poster ur bokföring och reskontra samt utveckla avstämningsmetodik.
EKONOMIAVDELNINGEN - Uppgradering Ekonomisystem	Under kvartal 2 planeras uppgradering av Visma Control (i samarbete med LR) och DCE.
EKONOMIAVDELNINGEN - Utveckling i Visma Control	Utredning och utveckling av kopplingen till ÅHS datalager (personuppgifter), e-fakturalösningar och kund-id.
EKONOMIAVDELNINGEN - Integrationer till Visma Control med övriga system	Effektor, WinHit och Apotekslagret är på kommande under 2024. Även utveckling av ny modul för högkostnadsskyddet. Vid

	integrationer mellan Visma Control och nya system kommer nya processer att skapas i samarbete med övriga avdelningar.
VERKSAMHETSSTYRNINGEN - Utveckling av Intern kontroll för stödfunktionerna	Fastställa ett styrdokument för intern kontroll. Utarbeta en struktur och metodik under året som även testas. Förberedelse för implementering inför verksamhetsplanering 2025-2027.
VERKSAMHETSSTYRNINGEN - Aktivt deltagande i VIS projektet gällande ekonomi och statistik	Efter avtal sker arbete med förberedelser och implementering enligt projektledningens uppdrag och tidsplan.
VERKSAMHETSSTYRNINGEN - Förnyad modul för Högkostnadsskydd	Utvärdering av förstudie samt planering för utveckling av ny modul. Framtagande av tidsram för implementering i fas med nya VIS.
VERKSAMHETSSTYRNINGEN - Säkra kunskapsöverföringen i gruppen genom backup	Arbetet fortsätter med prioriterade områden.
VERKSAMHETSSTYRNINGEN - Övergripande nyckeltal i kvartalsuppföljningen	Ledningsgruppen erhåller en rapport kvartalsvis och utvärdering och förbättring av nyckeltalen sker efterhand. Efter utvärdering påbörjas arbetet att automatisera nyckeltalen i Power BI.
VERKSAMHETSSTYRNINGEN - Tillgänglig verksamhetsstatistik för organisationen	Rensa och säkerställa apparna i Power BI. Erbjuder riktade genomgångar och skolningar.
VERKSAMHETSSTYRNINGEN - Stöda en förbättrad statistikregistrering	Stöda organisationen att förbättra kvaliteten på statistiken samt punktutbilda vid behov.
VERKSAMHETSSTYRNINGEN - Påbörja projektet förnyad fullkostnadsmodell	Tillsammans med extern expertis formulera projektet.

Verksamheten i siffror

Antal tjänster och (budgeterade årsarbeten)

Bokslut 2020	Bokslut 2021	Bokslut 2022	VP 2023	VP 2024
21 (21,0)	19 (19,0)	19 (19,0)	19 (19,0)	19 (19,0)

Ekonomisk översikt

Kontostruktur	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Budgetförslag 2024	Förändring	Föra %
ÅHS NETTOKOSTNADER	1 375 906	1 428 523	1 433 448	1 484 934	51 486	3.6%
INTÄKTER	-61 010	-35 353	-60 000	-60 000	0	0.0%
DRIFTSKOSTNADER	1 436 917	1 463 876	1 493 448	1 544 934	51 486	3.4%
Personalkostnader	1 019 762	1 106 262	1 127 103	1 156 934	29 831	2.6%
Köpta tjänster	266 313	240 530	211 845	226 800	14 955	7.1%
Intern hyra	100 170	100 170	99 700	106 400	6 700	6.7%
Material	8 805	6 295	10 000	10 000	0	0.0%
Inventarier och anskaffningar	5 826	2 300	4 000	4 000	0	0.0%
Övriga kostnader	36 041	8 320	40 800	40 800	0	0.0%

Verksamhetsförändringar med ekonomisk påverkan 2024-2026

I budgeten för 2024 har ett anslag för extra personal upptagits för att säkerställa resurs vid hanteringen av de nya rutinerna för införtullningar av varor.

Upphandlingsenheten

Ansvarsperson

Enhetschef Christina Nukala-Pengel

Verksamhetsbeskrivning

Upphandlingsenheten samordnar upphandlingar för övriga enheter, samt bistår med råd, samordning och uppgörande av förfrågningsunderlag.

3-åriga verksamhetsmål

1. Det ÅHS gör

3-åriga mål	Beskrivning
Utbildning av personal i offentlig upphandling	Upphandlingsenheten ordnar utbildning och fortbildning inom området offentlig upphandling under planperioden. Ett tillfälle per år, för att höja kompetensen gällande offentlig upphandling.
Kompetensförsörjning	Upphandlingsenheten har som målsättning att få en bättre överblick över alla inköp som görs vid ÅHS vilket leder i effektiviseringsvinster då tid frigörs för avdelningarnas kärnverksamhet. Förbättrad uppföljning av avtal.

2. Vad ÅHS är

3-åriga mål	Beskrivning
Arbete och verktyg för uppföljning och analyser	Ett arbete med sk spendanalys ger en helhetsbild av samtliga inköp som görs inom ÅHS och ger större möjligheter till samordning av inköpen och upphandling av avtal på längre perioder istället för direktköp.
Hållbarhetsfrågor	Upphandlingarna läggs upp och utförs så långt som möjligt så att hållbarhetsaspekter beaktas.

3. Hur ÅHS samarbetar med andra

3-åriga mål	Beskrivning
Ökat samarbete kring offentliga upphandlingar	Möjliggöra en mer kostnadseffektiv upphandling för den offentliga sektorn.
Externt upphandlingssamarbete	Målsättningen är att gå med i Egentliga Finlands välfärdsdistrikts upphandling av stomimaterial och diabetesmaterial, när språkfrågan löst, genom upphandling av översättningstjänster. En

	uppföljning görs under planeringsperioden för en analys om deltagandet i ett större sammanhang medför inbesparingar.
--	--

1-åriga verksamhetsmål

1. Det ÅHS gör

1-årigt mål	Beskrivning
Utbildning av personal i offentlig upphandling	Under år 2024 finns en målsättning att ge utbildning till personalen inom ÅHS.
Organisationsutveckling	Under 2024 kommer en organisationsutveckling att förberedas som gäller upphandlingsenheten. Målsättningen är att ansvaret för såväl upphandling och inköp skall tydliggöras i organisationen. Upphandlingen kommer att fortsätta arbetet med att förbättra processerna gällande upphandling och inköp.

Under år 2024 kommer en organisationsändring att genomföras för upphandlingsenheten, i och med att det i slutet av året blir byte på chefsposten.

Upphandlingsenheten arbetar kontinuerligt med att förbättra och utveckla upphandlingarna och de direkta inköpen.

2. Det ÅHS är

1-årigt mål	Beskrivning
Arbete och verktyg för uppföljning och analyser	Enheten har påbörjat analysarbete av inköp för en klinik under 2023. Arbetet med att analysera och förbättra processerna fortsätter under 2024. Upphandlingsenheten är en sammanlänkande enhet för upphandlingar och inköp inom ÅHS.
Utvecklat samarbete	Upphandlingsenheten fortsätter utveckla samarbetet med avdelningarna gällande upphandlingar och inköp.
Hållbarhet	Upphandlingarna läggs upp och utförs så långt som möjligt så att hållbarhetsaspekter beaktas.

3. Hur ÅHS samarbetar med andra

1-årigt mål	Beskrivning
Ökat samarbete kring offentliga upphandlingar	Upphandlingsenheten fortsätter samarbetet med övriga myndigheter inom landskapsregeringen och med kommuner och kommunalförbund.
Samarbete med VARHA	Samarbetet med VARHA fortsätter att utvecklas.

Verksamheten i siffror

Antal tjänster och (budgeterade årsarbeten)

Bokslut 2020	Bokslut 2021	Bokslut 2022	VP 2023	VP 2024
3 (3,0)	3 (3,0)	3 (3,0)	4 (4,0)	4 (4,0)

Ekonomisk översikt

Kontostruktur	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Budgetförslag 2024	Förändring	Föra %
ÅHS NETTOKOSTNADER	164 783	160 019	278 331	283 714	5 383	1.9%
INTÄKTER	-27 841	-29 637	-16 000	-16 000	0	0.0%
DRIFTSKOSTNADER	192 624	189 656	294 331	299 714	5 383	1.8%
Personalkostnader	176 840	172 875	239 631	246 114	6 483	2.7%
Köpta tjänster	2 125	3 116	38 300	38 300	0	0.0%
Intern hyra	12 930	12 930	13 000	11 900	-1 100	-8.5%
Material	729	526	1 400	1 400	0	0.0%
Inventarier och anskaffningar		209	1 000	1 000	0	0.0%
Övriga kostnader			1 000	1 000	0	0.0%

Tekniska enheten

Ansvarsperson

Teknisk chef Robert Mansén

Verksamhetsbeskrivning

Sjukhustekniska avdelningen har ansvaret för den sjukhusrelaterade utrustningen inkl. service och reparationer av hjälpmedel. Fastighetsunderhållet övergick fr.o.m. 2018 till landskapets fastighetsverk varav ett hyresavtal med gränsdragnings- och ansvarslista har tagits fram.

Gränsdragningslistan är ett levande dokument som ska ses som riktgivande och revideras vid behov efter gemensamma diskussioner mellan hyresgästen och hyresvärden. Sjukhustekniska avdelningen och fastighetsverket samarbetar i upprätthållandet av dygnet runt beredskap för teknisk support.

Vaktmästeriet handhar många olika transporter, visningar, posthantering, monteringsarbeten och skötsel av uteområden, inkl. snöplogning av sjukhusområdet m.m.

Medicinteknikerna sköter om underhåll och service av medicintekniska apparater. De bistår också vid upphandlingar och utför leveranskontroll och registrering av nya apparater.

Tekniska tjänster på fastigheterna inom ÅHS beställs numera från fastighetsverket (utföransvar) genom tekniska enheten (beställansvar).

Planeringsperiod 2024-2026

Sjukhustekniska avdelningen fortsätter att bistå hjälpmedelscentralen med teknisk support och förebyggande underhåll på tekniska hjälpmedel. Detta görs i syfte att effektivisera och bättre samköra ÅHS resurser samtidigt som efterfrågan framöver på tekniska hjälpmedel och därmed teknisk support förväntas fortsätta att öka.

3-åriga verksamhetsmål

1. Det ÅHS gör

3-åriga mål	Beskrivning
Säkerställd avbrottsfri verksamhet på ÅHS	Fortsatt utveckling av beredskapen inom medicin- och sjukhusteknik och säkerställa bemanningen på vaktmästeriet.

2. Vad ÅHS är

3-åriga mål	Beskrivning
Utökad samarbete mellan tekniska enheten och hjälpmedelscentralen	Effektiv resursanvändning och samlad kompetens.

3. Hur ÅHS samarbetar med andra

3-åriga mål	Beskrivning
Tydliggjord avgränsning mellan ÅHS och Fastighetsverket gällande fastighets- och sjukhusrelaterade åtgärder	Minska möjligheten till missförstånd. Kostnadseffektivare nivå genom en logisk fördelning mellan parterna.

1-åriga verksamhetsmål

1. Det ÅHS gör

1-årigt mål	Beskrivning
Säkerställd avbrottsfri verksamhet på ÅHS	Fortsatt utveckling av beredskapen inom medicin- och sjukhusteknik och säkerställa bemanningen på vaktmästeriet.

2. Det ÅHS är

1-årigt mål	Beskrivning
Utökad samarbete mellan tekniska enheten och hjälpmedelscentralen	Implementering av det nya programmet för hantering av hjälpmedel och vårdutrustning.

3. Hur ÅHS samarbetar med andra

1-årigt mål	Beskrivning
Tydliggjord avgränsning mellan ÅHS och Fastighetsverket gällande fastighets- och sjukhusrelaterade åtgärder	Få till ett hyresavtal gällande ÅHS lokaler i FAB Godbycenter.

Verksamheten i siffror

Antal tjänster och (budgeterade årsarbeten)

Bokslut 2020	Bokslut 2021	Bokslut 2022	VP 2023	VP 2024
15 (15,0)	15 (15,0)	15 (15,0)	15 (15,0)	16 (16,0)

Ekonomisk översikt

Kontostruktur	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Budgetförslag 2024	Förändring	Föra %
ÅHS NETTOKOSTNADER	1 371 285	1 370 136	1 645 201	1 683 989	38 788	2.4%
INTÄKTER	-9 081	-12 759	-11 000	-11 000	0	0.0%
DRIFTSKOSTNADER	1 380 366	1 382 895	1 656 201	1 694 989	38 788	2.3%
Personalkostnader	778 379	823 871	846 901	928 389	81 488	9.6%
Köpta tjänster	307 801	274 716	514 000	448 000	-66 000	-12.8%
Intern hyra	184 897	147 690	187 300	194 600	7 300	3.9%
Material	88 428	89 134	81 000	97 000	16 000	19.8%
Inventarier och anskaffningar	20 726	47 286	25 000	25 000	0	0.0%
Övriga kostnader	135	199	2 000	2 000	0	0.0%

IT enheten

Ansvarsperson

IT-chef Anders Svensson

Verksamhetsbeskrivning

Enheten ansvarar för den sammanlagda tjänsteleveransen av IT inom ÅHS, innefattande även IT- och informationssäkerhet. I uppdraget ingår även att driva den strategiska IT-utvecklingen. I och med att IT-enheten har ansvaret för tjänsteleveransen ingår även uppdraget med systemansvar för flertalet system, inklusive det patientadministrativa systemet Abilita hälsovård. IT-enheten förväntas producera en tjänstekatalog till verksamheten bestående av de tjänster som enheten levererar. Tjänstekatalogen ska vara baserad på tjänsteportföljen som beslutas av Digitaliseringskommittén tillsammans med verksamheten.

Planeringsperiod 2024-2026

IT-enheten stärker sin verksamhet genom förberedelser för ibruktagandet av nya VIS genom rekrytering av en tekniker. Säkerhetsfrågorna står i fokus och får en annan synlighet genom rekrytering av säkerhetsexpert. En stor del av IT-enhetens alla satsningar för de kommande åren kommer att fokusera på säkerhetsfrågor.

Digitaliseringen inom kärnverksamheterna kan prioriteras i högre grad genom satsningen på en teknisk projektledare.

3-åriga verksamhetsmål

1. Det ÅHS gör

3-åriga mål	Beskrivning
Mina sidor (patientportal)	Utveckla Mina sidor utifrån invånarnas och verksamheternas behov, samt utifrån de förutsättningar som nya VIS ger.

2. Vad ÅHS är

3-åriga mål	Beskrivning
Ny lösning för telefoni	Nya telefonilösningen utvärderas, utvecklas vid behov och förvaltas på ett strukturerat sätt.
Interna processer	Infört ett och samma ärendehanteringssystem för alla tillämpliga delar av verksamheten.
Informationssäkerhet	Arbeta aktivt med att, genom olika åtgärder, höja nivån på informationssäkerhet.
Utbildning i patientjournalssystemet	Strukturerad och samordnad utbildning i patientjournalssystemet är infört.

Rörlig media	Skapa förutsättning för effektivisering i verksamheten genom att erbjuda möjlighet att skapa och distribuera film i syfte att informera och utbilda personal, patienter och anhöriga.
--------------	---

3. Hur ÅHS samarbetar med andra

3-åriga mål	Beskrivning
Samarbete kring informationssäkerhet	Aktivt bidra till gemensamt informationssäkerhetsarbete med LR, ÅDA och övriga berörda myndigheter.

1-åriga verksamhetsmål

1. Det ÅHS gör

1-årigt mål	Beskrivning
Lansering och förvaltning av Mitt ÅHS (patientportal)	Mitt ÅHS lanseras och förvaltas och utvecklas utifrån patienternas och verksamhetens respons och önskemål.

2. Det ÅHS är

1-årigt mål	Beskrivning
Förvaltning av nya telefonisystemet	Nya telefonlösningen utvärderas, utvecklas vid behov och förvaltas på ett strukturerat sätt.
Införande och förvaltning av interna processer med tillhörande systemstöd	Infört ett och samma ärendehanteringssystem för alla tillämpliga delar av verksamheten och systemet med tillhörande processer förvaltas på ett strukturerat sätt.
ÅHS datacenter förnyas.	ÅHS båda datacenter förnyas med ny hård- och mjukvara.
Utbildningsmaterialet för patientjournalen förnyas och utökas med rörlig media	Utbildningsfilmer tas fram och publiceras på intranätet.
Utökad redundans för ÅHS nätverk	Redundansen för ÅHS nätverk utökas för att öka motståndskraften mot störningar och avbrott i nätverket.
Processer för produktion av rörlig media.	Införa tydliga processer för beställning och produktion av rörlig media (ex. inspelning av föreläsningar och utbildningar).

3. Hur ÅHS samarbetar med andra

1-årigt mål	Beskrivning
Samarbete kring informationssäkerhet	Etablera strukturerat och kontinuerligt samarbete kring informationssäkerhet med LR, ÅDA och övriga berörda myndigheter.

med övriga
myndigheter

Verksamheten i siffror

Antal tjänster och (budgeterade årsarbeten)

Bokslut 2020	Bokslut 2021	Bokslut 2022	VP 2023	VP 2024
10 (10,0)	10 (10,0)	10 (10,0)	14 (14,0)	14 (14,0)

Ekonomisk översikt

Kontostruktur	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Budgetförslag 2024	Förändring	Förä %
ÅHS NETTOKOSTNADER	2 119 842	1 874 885	2 298 210	2 520 865	222 655	9.7%
INTÄKTER		440				
DRIFTSKOSTNADER	2 119 842	1 874 445	2 298 210	2 520 865	222 655	9.7%
Personalkostnader	622 656	632 345	905 959	920 365	14 406	1.6%
Köpta tjänster	1 343 591	1 112 941	1 169 151	1 276 100	106 949	9.1%
Intern hyra	85 400	85 400	85 100	166 400	81 300	95.5%
Material	41 826	17 382	2 000	22 000	20 000	1 000.0%
Inventarier och anskaffningar	26 369	26 377	136 000	136 000	0	0.0%

Intern service

Ansvarsperson

Enhetschef Eeva Jansson

Verksamhetsbeskrivning

Enheten består av fem avdelningar: städavdelningen, centralköket, varuförsörjningen, bostadsservice och sekreteraravdelningen.

1.1.2024 ska instrumentvården överföras från anestesi, operations- och intensivvårdskliniken till internservice/städavdelningen. Arrangemanget utvärderas efter ett år.

Bostadsservicen förvaltar och hyr personalbostäder för inkommande sjukvårdspersonal för kort och långvarig anställning. Per 1.12.2023 76 st lägenheter varav 28st är ÅHS/fastighetsverkets bostäder.

Centralköket sköter om servicen av patient- och personalmaten.

Städavdelningen handhar städningen av alla utrymmen inom ÅHS, totalt ca 38 000 m². Till arbetsuppgifter kan höra distribueringsuppgifter (lagervaror/ klädförsörjning), serviceuppgifter (patientnäraservice; matförsörjning) samt avfallshantering beroende på enhetens karaktär.

Administrering av omklädningsrumsskåpen hör till Åhs städavdelningen. 1.1.2024 ska **instrumentvården** överföras från anestesi, operations- och intensivvårdskliniken till internservice/städavdelningen. Arrangemanget utvärderas efter ett år.

Varuförsörjning servar Åhs enheterna med förnödenheter via centrallagret och patient- och personalkläder via klädförsörjningen. Centrallagret säljer också vårdmaterial till de kommunala avtalskunderna.

Sekreteraravdelningen tillhandahåller sekreterarservice och transportkoordination samt handhar arkivfunktionen. Arbetsuppgifterna är patientrelaterade och bidrar till ett effektivt patientflöde. De medicinska sekreterarna arbetar i huvudsak inom två områden, medicinsk dokumentation och övriga vårdadministrativa arbetsuppgifter kring patienten.

Patientadministratörerna administrerar resor för patienter som remitteras för vård utanför Åland samt konsultresor. Journalarkivpersonalen handhar samtliga uppgifter gällande journalarkivfunktionen såsom exempelvis utlämning av journalkopior på begäran från såväl patienter och anhöriga som rättsinstanser, försäkringsbolag och Kommunernas socialtjänst men även skanning av journalhandlingar och övriga administrativa uppgifter inom journalhanteringen.

3-åriga verksamhetsmål

1. Det ÅHS gör

3-åriga mål	Beskrivning
Effektiv och flexibel resursanvändning	Långsiktig målsättning är att bibehålla tillräcklig mängd kompetent personal och ha rätt och flexibel resursfördelning inom hela intern service.
Kompetensförsörjning - motiverad och kompetent personal som känner sig delaktiga	KivaQ index är på samma eller på bättre nivå jämfört med den senaste mätningen (2019-2021)
Verksamhetsutveckling, effektivisering	I samband då ÅHS börjar använda leasing-textilier finns det möjlighet för effektivisera resursanvändningen inom de olika internservicens avdelningarna.
Digitalisering	Undersöka om det finns flera digitala lösningar dels för att modernisera verksamheterna och arbetsrutinerna och dels för att kunna tillmötesgå snabba verksamhetsförändringar inom hela organisationen.
SEKRETERARAVDELNINGEN - Kompetensförsörjning	Under de närmaste åren ska Sekreteraravdelningens personalresurser dimensioneras utgående från behov i relation till förändringsarbete inom organisationen. Övertagande av ytterligare vårdadministrativa arbetsuppgifter förutsätter att personalresurserna anpassas utgående från högre arbetsbelastning.
SEKRETERARAVDELNINGEN - Digitalisering	Sekreteraravdelningens arbetsuppgifter anpassas utgående från organisationens digitala utveckling.
SEKRETERARAVDELNINGEN - Verksamhetsutveckling	Resursanvändningen anpassas utgående från organisationsförändringar.

2. Vad ÅHS är

3-åriga mål	Beskrivning
INTERN SERVICE - Hållbarhet	Aktivt bidra till att utveckla ÅHS övergripande arbete med hållbarhet. Inriktning på en effektivare sortering av avfall. Personalen ska känna sig delaktiga genom att påverka sorteringen rätt.
INTERN SERVICE - Beredskap	Hålla beredskapsplanen uppdaterad inom internservicen samt vid behov utveckla den.
SEKRETERARAVDELNINGEN - Hållbarhetsarbetet	Sekreteraravdelningens personal tar aktivt del av arbetet med hållbarhet och anpassar sina arbetsmetoder utgående från det.

3. Hur ÅHS samarbetar med andra

3-åriga mål	Beskrivning
Samarbetet med olika externa samarbetspartner (inom socialvårdens verksamhetsenheter)	Aktiv dialog med olika externa aktörer för att kunna dela aktuell information och kunskap.

1-åriga verksamhetsmål

1. Det ÅHS gör

1-årigt mål	Beskrivning
INTERN SERVICE - Effektiv och flexibel resursanvändning	Regelbunden genomgång av arbetsbeskrivningar, minst två gånger under 2024. Månatlig genomgång av resursbehovet samt fördelningen.
SEKRETERARAVDELNINGEN - Kompetensförsörjning	Avseende kompetensförsörjning är fokus på rätt kompetens utgående från arbetsuppgifter och ansvar samt att ha tillräckligt med personalresurser för att bemöta hela organisationens önskemål om fördelning av arbetsuppgifter. Under året kommer personalresurserna att anpassas utgående från övriga verksamhetsförändringar som berör Sekreteraravdelningens arbetsuppgifter.
SEKRETERARAVDELNINGEN - Digitalisering	Personalresurserna kommer under året att anpassas utgående från digitala förändringar som påverkar arbetsuppgifterna. Införandet av elektronisk patientanmälan som ett pilotprojekt för Patientanmälan kan vara en sådan digital förändring som sker under året.
INTERN SERVICE - Motiverad och kompetent personal som känner sig delaktiga	KivaQ index är på samma eller bättre nivå jämfört med vid den senaste mätningen.
INTERN SERVICE - Verksamhetseffektiviseringen	I samband med att ÅHS börjar använda leasing-textilier under Q3 finns det möjlighet att effektivisera resursanvändningen. Kartläggningen sker under Q1-Q2 2024, eventuell verkställighet av förändring under 2025.
INTERN SERVICE- Digitalisering	Bostadsförvaltningen inför ett digitalt bokningssystem under 2024. Bostadsförvaltningen tar digital felanmälan -jira i bruk under Q1-Q2
Digital ankomstregistrering	digital ankomstregistrering införs. behovet av anpassning av resurser utreds.

2. Det ÅHS är

1-årigt mål	Beskrivning
SEKRETERARAVDELNINGEN - Hållbarhetsarbetet	Sekreteraravdelningens personal strävar efter ansvarsfullt deltagande i hållbarhetsarbetet och bemöter de förväntningar som ställs i relation till arbetsuppgifterna. Personalen kommer under året att aktivt ta del av de åtgärder som förväntas vidtas i relation till hållbarhetsåtgärder inom ÅHS.
INTERN SERVICE - hållbarhet	SOCIALHÅLLBARHET: ökad kompetens samt information sökandet genom it- användning på individnivå. Internservicens personalens ska söka information via ALADIN/mejlen/andra gemensamma plattformen 1 h/vecka. AVFALL: Kartlägga ÅHS sophantering med att ta fram statistik på vilka mängde av varje avfallsgrupp som ÅHS producerar nu. Undersöka avfallsprocesser internt och externt.
INTERN SERVICE- Beredskap	Månatlig intern genomgång beredskaps-utvecklingsprocessen

3. Hur ÅHS samarbetar med andra

1-årigt mål	Beskrivning
SEKRETERARAVDELNINGEN - Samverkan med samarbetspartner	Arkivfunktionen har som målsättning att under året sammanföra samtliga pappersjournaler, förutom psykiatrin, så att primärvårdens och specialistsjukvårdens journalhandlingar i pappersformat för var och en patient är i endast en journal. Journalerna förvaras i journalarkivet vid ÅHS i Mariehamn. Detta arbete är kvalitetssäkring och underlättar både för patienter och övriga myndigheter vid utlämnandet av journalkopior vid begäran.
INTERN SERVICE - Aktiv dialog samt informationsdelning	Aktiv dialog samt informationsdelning (utbildningar och know how) fortsätter. Samarbete med de olika externa aktörerna fortsätter (kommunerna, KST, Folkhälsan, Stiftelsehemmet, Björkkö) Förmedlande av kunskap om rikets recommendation gällande städ- och hygienrutiner samt nutrition; 1-2 information tillfällen under 2024.

Verksamheten i siffror

Nyckeltal som är viktiga för verksamheten

Nyckeltal	Bokslut 2020	Bokslut 2021	Bokslut 2022	VP 2023	VP 2024
Kiva Q index (intern service totalt)		7,40	nästa mätning 2024	nästa mätning 2024	högre index än 2021: 7,40

Antal tjänster och (budgeterade årsarbeten)

Bokslut 2020	Bokslut 2021	Bokslut 2022	VP 2023	VP 2024
106 (104,7)	106 (104,7)	153 (151,4)	153 (151,65)	156 (154,44)

Ekonomisk översikt

Kontostruktur	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Budgetförslag 2024	Förändring	Förä %
ÅHS NETTOKOSTNADER	6 969 715	9 615 752	9 432 649	9 524 531	91 882	1.0%
INTÄKTER	-789 403	-711 990	-745 000	-745 000	0	0.0%
DRIFTSKOSTNADER	7 759 118	10 327 742	10 177 649	10 269 531	91 882	0.9%
Personalkostnader	4 642 714	7 062 651	6 965 005	7 181 831	216 826	3.1%
Köpta tjänster	717 925	871 041	710 144	710 200	56	0.0%
Intern hyra	1 429 190	1 448 215	1 512 900	1 357 900	-155 000	-10.2%
Material	929 423	898 483	937 600	967 600	30 000	3.2%
Inventarier och anskaffningar	23 088	31 733	50 000	50 000	0	0.0%
Övriga kostnader	16 778	15 619	2 000	2 000	0	0.0%

Verksamhetsförändringar med ekonomisk påverkan 2024-2026

KOSTNADSÖKNINGAR:

Världsläget fortsätter att påverka; utmaning att få in varor samt att priserna fortsätter att stiga. Ostabil prisläge medför att leverantörerna har svårt att ge anbud (speciellt i upphandlingar). Detta medför att det krävs mycket arbete att söka varor samt prisjustera allt i systemen. Allt detta påverkar också i köket; tex menyplanerandet är aktiv hela tiden och skapar extra arbete för förmannen.

Elkostnaderna påverkar bostadsservicens kostnader likaså olika tvättserivcekostnader.